

ZAKON

O UPRAVLJANJU OTPADOM

("Sl. glasnik RS", br. 36/2009, 88/2010 i 14/2016)

I OSNOVNE ODREDBE

Predmet uređivanja

Član 1

Ovim zakonom uređuju se: vrste i klasifikacija otpada; planiranje upravljanja otpadom; subjekti upravljanja otpadom; odgovornosti i obaveze u upravljanju otpadom; organizovanje upravljanja otpadom; upravljanje posebnim tokovima otpada; uslovi i postupak izdavanja dozvola; prekogranično kretanje otpada; izveštavanje o otpadu i baza podataka; finansiranje upravljanja otpadom; nadzor, kao i druga pitanja od značaja za upravljanje otpadom.

Upravljanje otpadom je delatnost od opšteg interesa.

Cilj zakona

Član 2

Cilj ovog zakona je da se obezbede i osiguraju uslovi za:

- 1) upravljanje otpadom na način kojim se ne ugrožava zdravlje ljudi i životna sredina;
- 2) prevenciju nastajanja otpada, posebno razvojem čistijih tehnologija i racionalnim korišćenjem prirodnih bogatstava, kao i otklanjanje opasnosti od njegovog štetnog dejstva na zdravlje ljudi i životnu sredinu;
- 3) ponovno iskorišćenje i reciklažu otpada, izdvajanje sekundarnih sirovina iz otpada i korišćenje otpada kao energenta;
- 4) razvoj postupaka i metoda za odlaganje otpada;
- 5) sanaciju neuređenih odlagališta otpada;
- 6) praćenje stanja postojećih i novoformiranih odlagališta otpada;
- 7) razvijanje svesti o upravljanju otpadom.

Način upravljanja otpadom

Član 3

Upravljanje otpadom vrši se na način kojim se obezbeđuje najmanji rizik po ugrožavanje života i zdravlja ljudi i životne sredine, kontrolom i merama smanjenja:

- 1) zagađenja voda, vazduha i zemljišta;
- 2) opasnosti po biljni i životinjski svet;
- 3) opasnosti od nastajanja udesa, eksplozija ili požara;
- 4) negativnih uticaja na predele i prirodna dobra posebnih vrednosti;
- 5) nivoa buke i neprijatnih mirisa.

Izuzeci od primene

Član 4

Odredbe ovog zakona ne primenjuju se na:

- 1) gasovite materije koje se ispuštaju u atmosferu;
- 2) zemlju (in situ) uključujući neiskopanu kontaminiranu zemlju i građevine trajno povezane sa zemljištem;
- 3) nekontaminirano zemljište i druge materijale iz prirode iskopane tokom građevinskih aktivnosti gde je izvesno da će materijal biti korišćen u građevinske svrhe u svom prirodnom obliku na gradilištu na kom je iskopan;
- 4) radioaktivni otpad;
- 5) deaktivirane eksplozive;

6) fekalije, ako nisu obuhvaćene stavom 2. tačka 2) ovog člana;

7) slamu i druge prirodne bezopasne poljoprivredne ili šumske materijale korišćene u poljoprivredi, šumarstvu ili za proizvodnju energije od takve biomase kroz procese ili metode, koji ne štete životnoj sredini ili ugrožavaju zdravlje ljudi;

8) mulj iz kanizacionih sistema i sadržaj septičkih jama, osim mulja iz postrojenja za tretman otpadnih voda.

Odredbе ovog zakona, u meri u kojoj je upravljanje otpadom uređeno drugim propisima, ne primenjuju se na:

1) otpadne vode;

2) sporedne proizvode životinjskog porekla, uključujući i dobijene proizvode na koje se primenjuju propisi u oblasti veterinarstva, osim onih koji su namenjeni za spaljivanje, korišćenje u postrojenjima za biogas ili postrojenjima za kompostiranje ili odlaganje na sanitarnu deponiju pod posebnim uslovima, u skladu sa posebnim propisom;

3) leševe životinja koje nisu zaklane, kao i na ubijene životinje u cilju iskorenjivanja epizootične bolesti, a koje su odložene u skladu sa propisima u oblasti veterinarstva;

4) otpad koji nastaje pri istraživanju, iskopavanju, eksploataciji, pripremi i skladištenju mineralnih sirovina, kao i pri radu u kamenolomima na koje se primenjuju propisi o upravljanju rudarskim otpadom.

Na sedimente premeštene unutar površinskih voda radi upravljanja vodama i vodnim putevima ili sprečavanja poplava ili smanjenja efekata poplava ili suša ili melioracije zemljišta, ne primenjuju se odredbe ovog zakona, ako je utvrđeno da su sedimenti neopasni.

Značenje izraza

Član 5

Izrazi upotrebljeni u ovom zakonu imaju sledeće značenje:

1) *anaerobna digestija* jeste proces u kojem se biorazgradivi materijal razgrađuje u odsustvu kiseonika;

2) *bio otpad* jeste biorazgradivi otpad iz bašti, parkova, od hrane, kuhinjski otpad iz domaćinstva, restorana, ugostiteljstva i maloprodajnih objekata i sličan otpad iz proizvodnje prehrambenih proizvoda;

3) *centar za sakupljanje otpada* jeste mesto određeno odlukom opštine, grada, odnosno grada Beograda (u daljem tekstu: jedinica lokalne samouprave), na koje građani donose otpad i kabasti otpad (nameštaj i bela tehnika, baštenski otpad, materijal pogodan za reciklažu, uključujući i opasan otpad iz domaćinstva);

4) *dekontaminacija* obuhvata sve operacije koje omogućavaju ponovno korišćenje, reciklažu ili bezbedno odlaganje opreme, objekata ili materijala kontaminiranih opasnim materijama i može uključiti uklanjanje ili zamenu opasnih materija odgovarajućim manje štetnim materijama;

5) *deponija* jeste mesto za konačno sanitarno odlaganje otpada na površini ili ispod površine zemlje uključujući:

- interna mesta za odlaganje (deponija gde proizvođač odlaže sopstveni otpad na mestu nastanka),

- stalna mesta (više od jedne godine) koja se koriste za privremeno skladištenje otpada, ali isključujući skladišta gde se otpad istovara radi pripreme za dalji transport do mesta za tretman, odnosno ponovno iskorišćenje ili odlaganje na drugim lokacijama i skladištenje otpada pre tretmana, odnosno ponovnog iskorišćenja najduže do tri godine ili skladištenje otpada pre odlaganja najduže do jedne godine);

5a) *divlja deponija* jeste mesto, javna površina, na kojoj se nalaze nekontrolisano odložene različite vrste otpada i koje ne ispunjava uslove utvrđene propisom kojim se uređuje odlaganje otpada na deponije;

6) *dozvola* jeste rešenje nadležnog organa kojim se pravnom licu ili preduzetniku odobrava sakupljanje, transport, uvoz, izvoz i tranzit, skladištenje, tretman, odnosno ponovno iskorišćenje ili odlaganje otpada i utvrđuju uslovi postupanja sa otpadom na način koji obezbeđuje najmanji rizik po zdravlje ljudi i životnu sredinu;

6a) *držalac* jeste proizvođač otpada, fizičko ili pravno lice koje je u posedu otpada;

6b) *farmaceutski otpad* jesu svi lekovi, uključujući i primarnu ambalažu, kao i sav pribor korišćen za njihovu primenu koji se nalaze kod pravnog lica, odnosno preduzetnika koji se bavi delatnošću zdravstvene zaštite ljudi i životinja, a koji su postali neupotrebljivi zbog isteka roka upotrebe, neispravnosti u pogledu njihovog propisanog kvaliteta, kontaminirane ambalaže, prolivanja, rasipanja, koji su pripremljeni, pa neupotrebljeni, vraćeni od krajnjih korisnika ili se ne mogu koristiti iz drugih razloga, kao i farmaceutski otpad iz proizvodnje lekova i prometa lekova na veliko i malo i izrade galenskih, odnosno magistralnih lekova i drugi farmaceutski otpad. Otpad nastao u procesu proizvodnje lekova spada u industrijski (organski i neorganski) otpad, sa kojim se postupa u skladu sa odredbama ovog zakona. Farmaceutski otpad može biti:

- neopasan farmaceutski otpad koji ne predstavlja opasnost po životnu sredinu i zdravlje ljudi i ne tretira se po postupku propisanom za upravljanje opasnim farmaceutskim otpadom,

- opasan farmaceutski otpad nastao od lekova i dezinficijenasa koji sadrže teške metale, kao i lekova poznatog sastava i lekova čiji se sastav ne može utvrditi, a zahtevaju posebne postupke tretmana i uključuje citotoksični i citostatički otpad, odnosno citotoksične i citostatičke lekove koji su postali neupotrebljivi, otpad koji nastaje prilikom korišćenja, transporta i pripreme lekova sa citotoksičnim i citostatičkim efektom, uključujući primarnu ambalažu koja je bila u kontaktu sa opasnom materijom i sav pribor korišćen za pripremu i primenu takvih proizvoda. Citotoksični i citostatički lekovi su toksična jedinjenja koja imaju kancerogeni, mutageni i/ili teratogeni efekat;

7) *industrijski otpad* jeste otpad iz bilo koje industrije ili sa lokacije na kojoj se nalazi industrija, osim jalovine i pratećih mineralnih sirovina iz rudnika i kamenoloma;

8) *inertni otpad* jeste otpad koji nije podložan bilo kojim fizičkim, hemijskim ili biološkim promenama, ne rastvara se, ne sagoreva ili na drugi način fizički ili hemijski reaguje, nije biološki razgradiv ili ne utiče nepovoljno na druge materije sa kojima dolazi u kontakt na način koji može da dovede do povećanja zagađenja životne sredine ili ugrozi zdravlje ljudi, a ukupno izluživanje i sadržaj zagađujućih materija u otpadu i ekotoksičnost izlučenih materija ne smeju biti značajni, a posebno ne smeju da ugrožavaju kvalitet površinskih i/ili podzemnih voda;

9) *karakterizacija otpada* jeste postupak ispitivanja kojim se utvrđuju fizičko-hemijske, hemijske i biološke osobine i sastav otpada, odnosno određuje da li otpad sadrži ili ne sadrži jednu ili više opasnih karakteristika;

10) *klasifikacija otpada* jeste postupak svrstavanja otpada na jednu ili više lista otpada koje su utvrđene posebnim propisom, a prema njegovom poreklu, sastavu i daljoj nameni;

11) *komercijalni otpad* jeste otpad koji nastaje u preduzećima, ustanovama i drugim institucijama koje se u celini ili delimično bave trgovinom, uslugama, kancelarijskim poslovima, sportom, rekreacijom ili zabavom, osim otpada iz domaćinstva i industrijskog otpada;

12) *kompostiranje* jeste tretman biorazgradivog otpada pod dejstvom mikroorganizama, u cilju stvaranja komposta, u prisustvu kiseonika i pod kontrolisanim uslovima;

13) *komunalni otpad* jeste otpad iz domaćinstava (kućni otpad), kao i drugi otpad koji je zbog svoje prirode ili sastava sličan otpadu iz domaćinstva;

13a) *medicinski otpad* jeste otpad koji nastaje iz objekata u kojima se obavlja zdravstvena zaštita ljudi ili životinja i/ili sa drugih mesta u kojima se pružaju zdravstvene usluge (iz dijagnostike, eksperimentalnog rada, laboratorija, čišćenja, održavanja i dezinfekcije prostora i opreme), a obuhvata neopasan i opasan medicinski otpad, i to:

- neopasan medicinski otpad koji nije zagađen opasnim ili drugim materijama, a koji je po svom sastavu sličan komunalnom otpadu (reciklabilan, biorazgradiv i dr.);

- opasan medicinski otpad koji zahteva posebno postupanje, odnosno koji ima jednu ili više opasnih karakteristika koje ga čine opasnim otpadom, i to: patoanatomski otpad, oštri predmeti, farmaceutski otpad, uključujući citotoksični i citostatički otpad, otpad zagađen krvlju i telesnim tečnostima, infektivni, ostali opasan medicinski otpad (hemijski otpad, otpad sa visokim sadržajem teških metala i otpadne boce pod pritiskom);

14) *mobilno postrojenje za upravljanje otpadom* jeste postrojenje za preuzimanje, pripremu za ponovnu upotrebu, ponovno iskorišćenje i druge operacije tretmana otpada sa R i D liste (R2 do R13, D8 i D9), koje je takve konstrukcije da nije vezano za podlogu ili objekat i može se premeštati od lokacije do lokacije, uključujući mobilno postrojenje koje se koristi radi sanacije zagađene lokacije, po pravilu na lokaciji na kojoj otpad nastaje, odnosno na lokaciji proizvođača otpada, ili na drugoj lokaciji vlasnika otpada za koju operater postrojenja ima i dozvolu za skladištenje otpada;

14a) *najbolje dostupne tehnike* jesu najbolje dostupne tehnike u skladu sa zakonom kojim se uređuje integrisano sprečavanje i kontrola zagađivanja životne sredine;

15) *neopasan otpad* jeste otpad koji nema karakteristike opasnog otpada;

15a) *nesanitarna deponija - smetlište* jeste mesto gde jedinice lokalne samouprave odlažu otpad u polukontrolisanim uslovima, kojim upravlja javno komunalno preduzeće i koje ima određenu infrastrukturu (ogradu, kapiju, buldožer), a telo deponije nije izgrađeno u skladu sa propisom kojim se uređuje odlaganje otpada na deponije (nema vodonepropusni sloj, drenažni sistem za odvođenje otpadnih voda i dr.);

15b) *odvojeno sakupljanje* jeste sakupljanje otpada pri čemu se različite vrste sakupljenog otpada čuvaju odvojeno po vrsti i prirodi tako da se olakša njihov poseban tretman;

16) *odlaganje otpada* jeste bilo koja operacija koja nije ponovno iskorišćenje otpada, čak i kada ta operacija ima za sekundarnu posledicu nastajanje supstance ili energije (D lista predstavlja neiscrpnu listu operacija odlaganja);

16a) *organizovano tržište otpadom* jeste funkcionalni okvir koji omogućava efikasan, održiv i transparentan promet otpadom i sekundarnim sirovinama;

17) *otpad* jeste svaka materija ili predmet koji držalac odbacuje, namerava ili je neophodno da odbaci;

17a) *otpad od građenja i rušenja* jeste otpad koji nastaje u toku obavljanja građevinskih radova na gradilištima ili pripremnih radova koji prethode građenju objekata, kao i otpad nastao usled rušenja ili rekonstrukcije objekata, a obuhvata neopasan i opasan otpad od građenja i rušenja, i to:

- neopasan otpad od građenja i rušenja koji ne sadrži opasne materije, a koji je po svom sastavu sličan komunalnom otpadu (reciklabilan, inertan i dr.);

- opasan otpad od građenja i rušenja koji zahteva posebno postupanje, odnosno koji ima jednu ili više opasnih karakteristika koje ga čine opasnim otpadom (otpad koji sadrži azbest, otpad sa visokim sadržajem teških metala i dr.) na koje se primenjuju posebni propisi;

18) *opasan otpad* jeste otpad koji po svom poreklu, sastavu ili koncentraciji opasnih materija može prouzrokovati opasnost po životnu sredinu i zdravlje ljudi i ima najmanje jednu od opasnih karakteristika utvrđenih posebnim propisima, uključujući i ambalažu u koju je opasan otpad bio ili jeste upakovan;

19) *operater* jeste svako pravno lice ili preduzetnik koje, u skladu sa propisima, upravlja postrojenjem ili ga kontroliše ili je ovlašćen za donošenje ekonomskih odluka u oblasti tehničkog funkcionisanja postrojenja i na čije ime se izdaje dozvola za upravljanje otpadom;

- 20) *PCB* jesu polihlorovani bifenili (PCB), polihlorovani terfenili (PCT), monometil-tetrahalorodifenilmetani, monometil-dihlorodifenilmetani, monometil-dibromodifenilmetani ili bilo koja smeša koja sadrži neku od ovih materija u koncentraciji većoj od 0,005 procentnog masenog udela; PCB otpadi jesu otpadi, uključujući uređaje, objekte, materijale ili tečnosti koje sadrže, sastoje se ili su kontaminirani PCB;
- 21) *ponovno iskorišćenje* otpada je svaka operacija čiji je glavni rezultat upotreba otpada u korisne svrhe kada otpad zamenjuje druge materijale koje bi inače trebalo upotrebiti za tu svrhu ili otpad koji se priprema kako bi ispunio tu svrhu, u postrojenju ili šire u privrednim delatnostima (R lista predstavlja neiscrpnu listu operacija ponovnog iskorišćenja);
- 21a) *ponovna upotreba* jeste svaka operacija kojom se proizvodi ili njihovi delovi koji nisu otpad, ponovo koriste za istu svrhu za koju su namenjeni;
- 22) *posebni tokovi otpada* jesu kretanja otpada (istrošenih baterija i akumulatora, otpadnog ulja, otpadnih guma, otpada od električnih i elektronskih proizvoda, otpadnih vozila i drugog otpada) od mesta nastajanja, preko sakupljanja, transporta i tretmana, do odlaganja na deponiju;
- 22a) *posrednik* jeste pravno lice ili preduzetnik koji organizuje ponovno iskorišćenje ili odlaganje otpada u ime drugih lica, uključujući i posrednika koji ne preuzima otpad u posed;
- 23) *postrojenje za upravljanje otpadom* jeste stacionarna tehnička jedinica za skladištenje, tretman odnosno ponovno iskorišćenje ili odlaganje otpada, koja zajedno sa građevinskim delom čini tehnološku celinu;
- 24) *prekogranično kretanje otpada* jeste kretanje otpada iz jedne oblasti pod jurisdikcijom jedne države ili kroz oblast koja nije pod nacionalnom jurisdikcijom bilo koje države, pod uslovom da su najmanje dve države uključene u kretanje;
- 24a) *prevencija* obuhvata mere preduzete pre nego što supstanca, materijal ili proizvod postane otpad, kojima se smanjuju količine otpada, uključujući ponovnu upotrebu proizvoda ili produženje životnog ciklusa proizvoda ili štetnih uticaja proizvedenog otpada na životnu sredinu i zdravlje ljudi ili sadržaj štetnih supstanci u materijalima i proizvodima;
- 24b) *priprema za ponovnu upotrebu otpada* jesu operacije ponovnog iskorišćenja otpada koje se odnose na proveru, čišćenje ili popravku kojima se proizvodi ili delovi tih proizvoda koji su postali otpad, pripremaju tako da mogu biti ponovno upotrebljeni, bez bilo kakve druge prethodne obrade;
- 25) *proizvođač otpada* jeste svako lice čijom aktivnošću nastaje otpad (izvorni proizvođač otpada) ili svako lice čijom aktivnošću prethodnog tretmana, mešanja ili drugim postupcima dolazi do promene sastava ili prirode otpada;
- 25a) *proizvođač proizvoda* jeste pravno lice ili preduzetnik koji u okviru svoje delatnosti izrađuje, proizvodi i prodaje proizvod, bez obzira na način prodaje, uključujući prodaju na daljinu ili uvozi proizvod u Republiku Srbiju i stavlja proizvod na tržište Republike Srbije;
- 26) *region za upravljanje otpadom* jeste prostorna celina koja obuhvata više susednih jedinica lokalne samouprave koje, u skladu sa sporazumom koji zaključuju te jedinice lokalne samouprave, zajednički upravljaju otpadom u cilju uspostavljanja održivog sistema upravljanja otpadom;
- 27) *reciklaža* jeste svaka operacija ponovnog iskorišćenja kojom se otpad prerađuje u proizvod, materijale ili supstance bez obzira da li se koriste za prvobitnu ili drugu namenu, uključujući ponovnu proizvodnju organskih materijala, osim ponovnog iskorišćenja u energetske svrhe i ponovne prerade u materijale koji su namenjeni za korišćenje kao gorivo ili za prekrivanje deponija;
- 28) *sakupljanje otpada* jeste prikupljanje otpada, uključujući i preliminarno razvrstavanje i preliminarno skladištenje otpada za potrebe transporta do postrojenja za upravljanje otpadom;
- 29) *sakupljač otpada* jeste fizičko ili pravno lice koje sakuplja otpad;
- 29a) *sekundarna sirovina* jeste otpad koji se može koristiti za reciklažu radi dobijanja sirovine za proizvodnju istog ili drugog proizvoda (papir, karton, metal, staklo, plastika i dr.);
- 30) *skladištenje otpada* jeste privremeno čuvanje otpada na lokaciji proizvođača ili vlasnika i/ili drugog držaoca otpada, kao i aktivnost operatera u postrojenju opremljenom i registrovanom za privremeno čuvanje otpada;
- 31) *insineracija (spaljivanje)* jeste termički tretman otpada u stacionarnom ili mobilnom postrojenju sa ili bez iskorišćenja energije proizvedene sagorevanjem čija je primarna uloga termički tretman otpada, a koji obuhvata i pirolizu, gasifikaciju i sagorevanje u plazmi;
- 32) *ko-insineracija (su-spaljivanje)* je termički tretman otpada u stacionarnom ili mobilnom postrojenju čija je primarna uloga proizvodnja energije ili materijalnih proizvoda i koji koristi otpad kao osnovno ili dodatno gorivo ili u kojem se otpad termički tretira radi odlaganja;
- 32a) *trgovac* jeste svako pravno lice ili preduzetnik koji u svoje ime kupuje i prodaje otpad, uključujući i trgovca koji ne preuzima otpad u posed;
- 33) *transfer stanica* jeste mesto do kojeg se otpad doprema i privremeno skladišti radi razdvajanja ili pretovara pre transporta na tretman odnosno ponovno iskorišćenje ili odlaganje;
- 34) *transport otpada* jeste prevoz otpada van postrojenja koji obuhvata utovar, prevoz (kao i pretovar) i istovar otpada;
- 35) *tretman otpada* obuhvata operacije ponovnog iskorišćenja ili odlaganja, uključujući prethodnu pripremu za ponovno iskorišćenje ili odlaganje;
- 36) *upravljanje otpadom* jeste sprovođenje propisanih mera za postupanje sa otpadom u okviru sakupljanja, transporta, skladištenja, tretmana, odnosno ponovnog iskorišćenja i odlaganja otpada, uključujući i nadzor nad tim aktivnostima i brigu o postrojenjima za upravljanje otpadom posle zatvaranja i aktivnosti koje preduzima trgovac i posrednik;
- 37) *vlasnik otpada* jeste proizvođač otpada, lice koje učestvuje u prometu otpada kao neposredni ili posredni držalac otpada ili pravno lice, preduzetnik ili fizičko lice koje poseduje otpad.

Načela

Član 6

Upravljanje otpadom zasniva se na sledećim načelima:

1) Načelo izbora najoptimalnije opcije za životnu sredinu

Izbor najoptimalnije opcije za životnu sredinu je sistematski i konsultativni proces donošenja odluka koji obuhvata zaštitu i očuvanje životne sredine. Primena izbora najoptimalnije opcije za životnu sredinu ustanovljava, za date ciljeve i okolnosti, opciju ili kombinaciju opcija koja daje najveću dobit ili najmanju štetu za životnu sredinu u celini, uz prihvatljive troškove i profitabilnost, kako dugoročno, tako i kratkoročno.

1a) Načelo samodovoljnosti

Primena načela samodovoljnosti podrazumeva uspostavljanje integrisane i odgovarajuće mreže postrojenja za ponovno iskorišćenje i odlaganje mešanog komunalnog otpada sakupljenog iz domaćinstava, uključujući sakupljanje ove vrste otpada koji nastaje kod drugih proizvođača otpada, uzimajući u obzir najbolje dostupne tehnike, u skladu sa ovim zakonom. Mreža tih postrojenja treba da bude projektovana tako da omogući Republici Srbiji ostvarivanje načela samodovoljnosti u odlaganju otpada, kao i u ponovnom iskorišćenju otpada, uzimajući u obzir geografske karakteristike regiona i potrebu za posebnim postrojenjima za pojedine vrste otpada. Ova mreža treba da omogući odlaganje ili ponovno iskorišćenje otpada u jednom od najbližih odgovarajućih postrojenja, najprimerenijim metodama i tehnologijama, kako bi se osigurao visok nivo zaštite životne sredine i javnog zdravlja.

2) Načelo blizine i regionalnog pristupa upravljanju otpadom

Otpad se tretira ili odlaže što je moguće bliže mestu njegovog nastajanja, odnosno u regionu u kojem je proizveden da bi se u toku transporta otpada izbegle neželjene posledice na životnu sredinu. Izbor lokacije postrojenja za tretman odnosno ponovno iskorišćenje ili odlaganje otpada vrši se u zavisnosti od lokalnih uslova i okolnosti, vrste otpada, njegove zapremine, načina transporta i odlaganja, ekonomske opravdanosti, kao i od mogućeg uticaja na životnu sredinu. Regionalno upravljanje otpadom obezbeđuje se razvojem i primenom regionalnih strateških planova zasnovanih na evropskom zakonodavstvu i nacionalnoj politici.

3) Načelo hijerarhije upravljanja otpadom

Hijerarhija upravljanja otpadom predstavlja redosled prioriteta u praksi upravljanja otpadom.

Hijerarhija upravljanja otpadom se primenjuje kao prioritetan redosled u prevenciji i upravljanju otpadom, propisima i politikama:

- prevencija;
- priprema za ponovnu upotrebu;
- reciklaža;
- ostale operacije ponovnog iskorišćenja (ponovno iskorišćenje u cilju dobijanja energije i dr.);
- odlaganje.

Kada se primenjuje hijerarhija otpada na koju se odnosi redosled hijerarhije upravljanja otpadom, preduzimaju se mere kojima se podstiču rešenja kojima se postiže najbolji ukupan rezultat za životnu sredinu što može zahtevati kod posebnih tokova otpada odstupanje od hijerarhije gde je to opravdano životnim ciklusom, uzimajući u obzir ukupne uticaje na nastajanje i upravljanje takvim otpadom.

Razvoj zakonodavstva i politike u oblasti upravljanja otpadom je u potpunosti transparentan proces, u skladu sa važećim propisima o konsultacijama i uključivanju građana i svih zainteresovanih strana.

U primeni načela hijerarhije uzimaju se u obzir opšti principi zaštite životne sredine, predostrožnosti i održivosti, tehničke izvodljivosti i ekonomske vrednosti, zaštite resursa, kao i ukupan uticaj na životnu sredinu, zdravlje ljudi, ekonomski i socijalni uticaji.

4) Načelo odgovornosti

Proizvođači, uvoznici, distributeri i prodavci proizvoda koji utiču na porast količine otpada odgovorni su za otpad koji nastaje usled njihovih aktivnosti. Proizvođač snosi najveću odgovornost jer utiče na sastav i osobine proizvoda i njegove ambalaže. Proizvođač je obavezan da brine o smanjenju nastajanja otpada, razvoju proizvoda koji su reciklabilni, razvoju tržišta za ponovno korišćenje i reciklažu svojih proizvoda.

5) Načelo "zagađivač plaća"

Zagađivač mora da snosi pune troškove posledica svojih aktivnosti. Troškovi nastajanja, tretmana odnosno ponovnog iskorišćenja i odlaganja otpada moraju se uključiti u cenu proizvoda.

II VRSTE I KLASIFIKACIJA OTPADA

Vrste otpada

Član 7

Vrste otpada u smislu ovog zakona su:

- 1) komunalni otpad (kućni otpad);
- 2) komercijalni otpad;

3) industrijski otpad.

Otpad iz stava 1. ovog člana, u zavisnosti od opasnih karakteristika koje utiču na zdravlje ljudi i životnu sredinu, može biti:

- 1) inertni;
- 2) neopasan;
- 3) opasan.

Klasifikacija otpada

Član 8

Otpad se razvrstava prema katalogu otpada.

Katalog otpada je zbirna lista neopasnog i opasnog otpada prema poreklu i sastavu.

Opasan otpad se klasifikuje, kada je neophodno, prema graničnim vrednostima koncentracije opasnih materija.

Vlasnik i/ili drugi držalac otpada, odnosno operater, dužan je da klasifikuje otpad na propisan način, u skladu sa ovim zakonom.

Radi utvrđivanja sastava i opasnih karakteristika otpada lice iz stava 4. ovog člana dužno je da izvrši ispitivanje opasnog otpada, kao i otpada koji prema poreklu, sastavu i karakteristikama može biti opasan otpad.

Ministar nadležan za poslove zaštite životne sredine (u daljem tekstu: ministar) propisuje:

- 1) katalog otpada;
- 2) listu kategorija otpada (Q lista);
- 3) listu kategorija opasnog otpada prema poreklu i sastavu (Y lista);
- 4) listu opasnih karakteristika otpada (H lista);
- 5) listu komponenti otpada zbog kojih se otpad smatra opasnim (C lista);
- 6) granične vrednosti koncentracije opasnih komponenti u otpadu na osnovu kojih se određuju karakteristike otpada;
- 7) listu postupaka i metoda odlaganja i ponovnog iskorišćenja otpada (D lista i R lista);
- 8) vrste, sadržinu i obrazac izveštaja o ispitivanju otpada;
- 9) vrste parametara za određivanje fizičko-hemijskih osobina opasnog otpada namenjenog za fizičko-hemijski tretman;
- 10) vrste parametara za ispitivanje otpada za potrebe termičkog tretmana;
- 11) vrste parametara za ispitivanje otpada i ispitivanje eluata namenjenog odlaganju;
- 12) način i postupak klasifikacije otpada.

U propisu iz stava 6. tač. 2), 3) i 5) ovog zakona ministar utvrđuje listu srpskih standarda koji sadrže tehničke zahteve za kategorije i komponente otpada.

Uključivanje materije ili objekta u listu iz stava 7. ovog člana ne znači da je to otpad u svim slučajevima, već će se smatrati otpadom samo ukoliko ispunjava uslove u skladu sa ovim zakonom.

Ponovna klasifikacija opasnog otpada kao neopasnog otpada ne može se postići razređivanjem ili mešanjem otpada sa ciljem smanjenja početne koncentracije opasnih materija na nivo ispod graničnih vrednosti za definisanje opasnog otpada.

Otpad se može smatrati neopasnim otpadom u skladu sa katalogom otpada iz stava 2. ovog člana.

Nusproizvod

Član 8a

Vlasnik i/ili drugi držalac materije ili predmeta koji je nastao kao rezultat proizvodnog procesa čiji primarni cilj nije proizvodnja te materije ili predmeta, može sa njima postupati kao sa nusproizvodom, ako su ispunjeni sledeći uslovi:

- 1) da je dalja upotreba ove materije ili predmeta izvesna;
- 2) da se materija ili predmet može upotrebiti direktno bez dodatne obrade, osim uobičajenim industrijskim postupcima, koji ne uključuju postupke odvajanja neželjenih ili opasnih sastojaka;
- 3) da je materija ili predmet nastao kao sastavni deo proizvodnog procesa;
- 4) da je dalja upotreba materije ili predmeta dozvoljena, odnosno nije zabranjena, da materija ili predmet ispunjava sve relevantne zahteve u pogledu proizvoda, zaštite životne sredine i zdravlja ljudi za tu konkretnu upotrebu i da neće dovesti do štetnih posledica po životnu sredinu ili zdravlje ljudi.

Izuzetno od stava 1. ovog člana, nusproizvod je otpad kada je tehničkim propisom kojim se uređuje postupanje sa proizvodima ili sa otpadom, odnosno smernicama Evropske unije u ovim oblastima određeno da se sa nusproizvodom postupa kao sa otpadom ili je njegova dalja upotreba zabranjena.

Ministar propisuje kriterijume za određivanje nusproizvoda.

Dokazivanje ispunjenosti uslova za nusproizvod

Član 8b

Vlasnik i/ili drugi držalac materije ili predmeta iz člana 8a može sa njima postupati kao sa nusproizvodom ako pribavi potvrdu o upisu u registar nusproizvoda.

Zahtev za upis u registar nusproizvoda podnosi se ministarstvu nadležnom za poslove zaštite životne sredine.

Vlasnik i/ili drugi držalac materije ili predmeta iz stava 1. ovog člana dokazuje ispunjenost uslova iz člana 8a stav 1. ovog zakona sledećim dokumentima:

- 1) ugovorom zaključenim sa budućim korisnikom te materije ili predmeta za koju se traži upis u registar;
- 2) tehničkom specifikacijom budućeg korisnika materije ili predmeta;
- 3) dokazom da materija ili predmet za koju se traži upis u registar nusproizvoda zadovoljava uslove u priloženoj specifikaciji.

Ministarstvo nadležno za poslove zaštite životne sredine izdaje potvrdu o upisu u registar nusproizvoda na osnovu ispunjenosti uslova iz čl. 8a i 8b ovog zakona i uzimajući u obzir smernice Evropske unije o nusproizvodima.

Ministarstvo nadležno za poslove zaštite životne sredine rešenjem odbija upis u registar nusproizvoda ako utvrdi da je tehničkim propisom kojim se uređuje postupanje sa proizvodima ili sa otpadom, odnosno smernicama Evropske unije u ovim oblastima određeno da se sa nusproizvodom postupa kao sa otpadom ili je njegova dalja upotreba zabranjena ili da nisu ispunjeni uslovi iz stava 3. ovog člana.

Potvrda, odnosno rešenje iz st. 4. i 5. ovog člana izdaje se u roku od 30 dana od dana prijema zahteva za upis u registar nusproizvoda.

Protiv rešenja iz stava 5. ovog člana može se pokrenuti upravni spor.

Vlasnik i/ili drugi držalac materije ili predmeta koji je upisan u registar nusproizvoda dužan je da obavesti ministarstvo nadležno za poslove zaštite životne sredine o svakoj promeni podataka na osnovu kojih je izvršen upis u registar nusproizvoda u roku od 30 dana od dana kada je promena nastala.

Vlasnik i/ili drugi držalac materije ili predmeta iz stava 8. ovog člana dužan je da Agenciji za zaštitu životne sredine dostavi izveštaj o nusproizvodima u roku od 30 dana od dana izdavanja potvrde o upisu u registar nusproizvoda.

Ministar bliže propisuje obrazac izveštaja o nusproizvodima, način i rokove za njegovo dostavljanje.

Prestanak statusa otpada

Član 8v

Pojedine vrste otpada prestaju da budu otpad u smislu člana 5. stav 1. tačka 17) ovog zakona, ako su bile podvrgnute operacijama ponovnog iskorišćenja, uključujući i reciklažu, pod sledećim uslovima:

- 1) da se materija ili predmet obično koristi za posebne namene;
- 2) da postoji tržište ili potražnja za takvim materijama ili predmetima;
- 3) da materija ili predmet ispunjava tehničke uslove za posebne namene i uslove propisane zakonom i standardima koji se primenjuju na te proizvode;
- 4) da upotreba materije ili predmeta neće dovesti do ukupnog štetnog uticaja na životnu sredinu ili zdravlje ljudi.

Uslovi iz stava 1. ovog člana uključuju granične vrednosti zagađujućih materija, kada je to neophodno, uzimajući u obzir bilo koje moguće štetne uticaje materija ili predmeta.

Količine materija ili predmeta koje su u skladu sa stavom 1. ovoga člana prestale da budu otpad, uračunavaju se u ukupne količine recikliranog i iskorišćenog otpada za potrebe ispunjavanja nacionalnih ciljeva reciklaže i ponovnog iskorišćenja koji su utvrđeni za ambalažni otpad, otpadna vozila, otpadnu električnu i elektronsku opremu i otpadne baterije i akumulatore.

Ministar propisuje:

- 1) tehničke zahteve za pojedine vrste otpada koje, u skladu sa smernicama Evropske unije, prestaju da budu otpad (papir, staklo, guma, tekstil, agregat i metal), kao i postupak ocenjivanja usaglašenosti;
- 2) tehničke zahteve za pojedine vrste otpada koje nisu obuhvaćene tačkom 1) ovog stava, kao i postupak ocenjivanja usaglašenosti;
- 3) druge posebne kriterijume za određivanje prestanka statusa otpada.

Ocenjivanje usaglašenosti sa tehničkim zahtevima iz stava 4. tačka 1) ovog člana sprovodi vlasnik i/ili drugi držalac otpada na propisan način.

O prestanku statusa otpada iz stava 4. tačka 2) ovog člana ministarstvo sprovodi ocenjivanje usaglašenosti i izdaje ispravu o usaglašenosti proizvoda, u skladu sa zakonom, uzimajući u obzir praksu Evropske unije o proglašenju prestanka statusa otpada.

Vlasnik i/ili drugi držalac otpada podnosi zahtev ministarstvu za sprovođenje ocenjivanja usaglašenosti iz stava 6. ovog člana, uz koji prilaže studiju opravdanosti o ispunjenosti uslova za prestanak statusa otpada.

Ministarstvo rešenjem odbija zahtev za sprovođenje ocenjivanja usaglašenosti ako nisu ispunjeni propisani tehnički zahtevi.

Rešenje iz stava 8. ovog člana je konačno.

Protiv rešenja iz stava 8. ovog člana može se pokrenuti upravni spor.

O prestanku statusa otpada iz stava 6. ovoga člana ministarstvo obaveštava Evropsku komisiju na način određen posebnim propisom.

Član 8g

Ministarstvo nadležno za poslove zaštite životne sredine vodi:

- 1) registar nusproizvoda na osnovu izdatih potvrda za upis u registar;
- 2) registar otpada koji je prestao da bude otpad na osnovu izdatih isprava o usaglašenosti proizvoda.

Podatke iz registra ministarstvo nadležno za poslove zaštite životne sredine dostavlja Agenciji za zaštitu životne sredine.

Ministar propisuje sadržinu zahteva za upis u registar nusproizvoda i registar otpada koji je prestao da bude otpad, sadržinu i obrazac potvrde o upisu u registar, način vođenja, sadržinu i obrazac registra.

III PLANIRANJE UPRAVLJANJA OTPADOM

Vrste planskih dokumenata

Član 9

Radi planiranja upravljanja otpadom u Republici Srbiji donose se sledeći planski dokumenti:

- 1) strategija upravljanja otpadom (u daljem tekstu: Strategija);
- 2) programi prevencije stvaranja otpada;
- 3) regionalni plan upravljanja otpadom;
- 4) lokalni plan upravljanja otpadom;
- 5) plan upravljanja otpadom u postrojenju za koje se izdaje integrisana dozvola;
- 6) radni plan postrojenja za upravljanje otpadom.

Strategija

Član 10

Strategija je osnovni dokument kojim se dugoročno određuje i usmerava upravljanje otpadom na osnovu analize postojećeg stanja i ciljeva upravljanja otpadom, određuju mere za unapređivanje upravljanja otpadom (priprema za ponovnu upotrebu, reciklaža, ponovno iskorišćenje, odlaganje i drugi načini tretmana otpada) na teritoriji Republike Srbije.

Strategija sadrži naročito:

- 1) analizu i ocenu stanja upravljanja otpadom;
- 2) nacionalne ciljeve upravljanja otpadom;
- 3) Nacionalni plan upravljanja otpadom.

Strategiju donosi Vlada za period od šest godina, a ocenjuje i, po potrebi, revidira jednom u tri godine.

Strategiju priprema ministarstvo nadležno za poslove zaštite životne sredine (u daljem tekstu: ministarstvo) u saradnji sa nadležnim organom autonomne pokrajine.

Strategija se objavljuje u "Službenom glasniku Republike Srbije".

Izveštaj o sprovođenju Strategije priprema ministarstvo i podnosi Vladi najmanje jednom godišnje.

Nacionalni plan upravljanja otpadom

Član 11

Nacionalni plan upravljanja otpadom (u daljem tekstu: Nacionalni plan), koji je sastavni deo Strategije, sadrži naročito:

- 1) očekivane vrste, količine i poreklo otpada koji će biti proizveden na teritoriji Republike Srbije, uvezen ili izvezen u drugu državu, uključujući i procenu stvaranja posebnih tokova otpada, a na osnovu količina proizvoda stavljenih na tržište Republike Srbije;
- 2) postojeći sistem sakupljanja otpada i mreža velikih postrojenja za ponovno iskorišćenje i odlaganje otpada, uključujući svako postupanje sa otpadnim uljima, opasnim otpadom i posebnim tokovima otpada;
- 3) procenu potrebe za novim sistemom sakupljanja, zatvaranja postojećih postrojenja za upravljanje otpadom, dodatnom infrastrukturom postrojenja za upravljanje otpadom u skladu sa načelom samodovoljnosti i blizine i, po potrebi, ulaganjima u izgradnju te infrastrukture;
- 4) plan za implementaciju smanjenja količina biorazgradivog otpada, koji se odlaže na deponije, mere za postizanje ciljeva smanjenja odlaganja ove vrste otpada, posebno za reciklažu, kompostiranje, proizvodnju bio gasa ili ponovno iskorišćenje materijala/energije;

- 5) kriterijume za određivanje lokacije i potrebne kapacitete novih postrojenja za ponovno iskorišćenje i/ili odlaganje otpada;
- 6) organizaciju upravljanja otpadom, uključujući podelu odgovornosti između javnog i privatnog sektora u oblasti upravljanja otpadom;
- 7) izvore i visinu finansijskih sredstava za sprovođenje svih mera upravljanja otpadom;
- 8) procenu korisnih efekata i održivosti primene ekonomskih i drugih instrumenata u upravljanju otpadom, uz nesmetano funkcionisanje unutrašnjeg tržišta;
- 9) mere i smernice za sprovođenje Nacionalnog plana;
- 10) način i rokove sprovođenja Nacionalnog plana.

Mere i smernice iz stava 1. tačka 9) ovog člana sadrže:

- 1) opšte mere upravljanja otpadom;
- 2) mere upravljanja opasnim otpadom;
- 3) mere upravljanja posebnim tokovima otpada;
- 4) opšte smernice (politike) upravljanja otpadom, planirane tehnologije i metode upravljanja otpadom, uključujući otpad sa specifičnim problemima upravljanja;
- 5) smernice za ponovno iskorišćenje i odlaganje otpada, uzimajući u obzir nacionalne ciljeve za smanjenje ambalažnog otpada i smanjenje otpada čiji se nastanak ne može izbjeći, posebno smanjenje biorazgradivog otpada koji se odlaže na deponije;
- 6) smernice za osiguranje najpovoljnijih tehničkih, proizvodnih i drugih mera za postizanje ciljeva upravljanja otpadom;
- 7) kriterijume tehničke i ekonomske izvodljivosti upravljanja opasnim otpadom;
- 8) finansiranje i mere za uspostavljanje sistema upravljanja otpadom;
- 9) mere za sprovođenje kampanja za jačanje svesti javnosti i pružanje informacija namenjenih široj javnosti ili određenoj grupi zainteresovanih potrošača;
- 10) podatke o deponijama kontaminiranim istorijskim otpadom i mere za njihovu sanaciju;
- 11) druge mere od značaja za upravljanje otpadom.

Programi prevencije stvaranja otpada

Član 11a

Programi prevencije stvaranja otpada donose se radi sprečavanja negativnog uticaja ekonomskog rasta na životnu sredinu stvaranjem otpada (u daljem tekstu: programi prevencije).

Programima prevencije utvrđuju se ciljevi i mere prevencije stvaranja otpada, kao i procena mera prevencije ili drugih odgovarajućih mera koje mogu imati uticaj na:

- 1) opšte uslove stvaranja otpada;
- 2) dizajn, proizvodnju i fazu distribucije proizvoda;
- 3) potrošnju i fazu upotrebe proizvoda.

Program prevencije donosi Vlada za period od šest godina, a ocenjuje i, po potrebi, revidira jednom u tri godine.

Ministar propisuje listu mera prevencije stvaranja otpada.

Za mere prevencije usvojene u programima iz stava 1. ovog člana određuju se odgovarajuća posebna kvalitativna i kvantitativna merila za praćenje i procenu napretka u primeni mera, a mogu se odrediti i posebni kvalitativni i kvantitativni ciljevi i indikatori.

Regionalni plan upravljanja otpadom

Član 12

Skupštine dve ili više jedinica lokalne samouprave na čijim teritorijama ukupno živi najmanje 250.000 stanovnika donose, po pribavljenoj saglasnosti ministarstva, a za teritoriju autonomne pokrajine nadležnog organa autonomne pokrajine, regionalni plan upravljanja otpadom, kojim se definišu zajednički ciljevi u upravljanju otpadom u skladu sa Strategijom.

Regionalni plan upravljanja otpadom može se doneti i za teritorije opština na kojima živi manje od 250.000 stanovnika po prethodno izrađenoj studiji opravdanosti za donošenje regionalnog plana na koju saglasnost daje ministarstvo, odnosno nadležni organ autonomne pokrajine.

Postupak izrade i donošenja regionalnog plana iz st. 1. i 2. ovog člana uređuje se sporazumom skupština jedinica lokalne samouprave, u skladu sa zakonom.

Upravljanje otpadom na teritoriji dve ili više jedinica lokalne samouprave iz st. 1. i 2. ovog člana vrši se u skladu sa regionalnim i lokalnim planom upravljanja otpadom.

Lokalni plan upravljanja otpadom

Član 13

Skupština jedinice lokalne samouprave donosi lokalni plan upravljanja otpadom kojim definiše ciljeve upravljanja otpadom na svojoj teritoriji u skladu sa Strategijom.

Lokalni plan upravljanja otpadom priprema služba jedinice lokalne samouprave nadležna za poslove upravljanja otpadom u saradnji sa drugim organima nadležnim za poslove privrede, finansija, zaštite životne sredine, urbanizma, kao i sa predstavnicima privrednih društava, odnosno preduzeća, udruženja, stručnih institucija, nevladinih i drugih organizacija koje se bave zaštitom životne sredine, uključujući i organizacije potrošača.

Period važenja i sadržina planova

Član 14

Planovi upravljanja otpadom iz čl. 12. i 13. ovog zakona donose se za period od 10 godina, a ponovo se razmatraju svakih pet godina, i po potrebi revidiraju i donose za narednih 10 godina.

Planovi iz stava 1. ovog člana sadrže:

- 1) očekivane vrste, količine i poreklo ukupnog otpada na teritoriji;
- 2) očekivane vrste, količine i poreklo otpada koji će biti iskorišćen ili odložen u okviru teritorije obuhvaćene planom;
- 3) očekivane vrste, količine i poreklo otpada koji će se prihvatiti iz drugih jedinica lokalne samouprave;
- 4) očekivane vrste, količine i poreklo otpada koji će se otpremiti u druge jedinice lokalne samouprave;
- 5) ciljeve koje treba ostvariti u pogledu ponovne upotrebe i reciklaže otpada u oblasti koja je obuhvaćena planom;
- 6) program sakupljanja otpada iz domaćinstva;
- 7) program sakupljanja opasnog otpada iz domaćinstava;
- 8) program sakupljanja komercijalnog otpada;
- 9) program upravljanja industrijskim otpadom;
- 10) predloge za ponovnu upotrebu i reciklažu komponenata komunalnog otpada;
- 11) program smanjenja količina biorazgradivog i ambalažnog otpada u komunalnom otpadu;
- 12) program razvijanja javne svesti o upravljanju otpadom;
- 13) lokaciju postrojenja za sakupljanje otpada, tretman, odnosno ponovno iskorišćenje i odlaganje otpada, uključujući podatke o lokacijskim uslovima;
- 14) mere za sprečavanje kretanja otpada koji nije obuhvaćen planom i mere za postupanje sa otpadom koji nastaje u vanrednim situacijama;
- 15) mere sanacije neuređenih deponija;
- 16) nadzor i praćenje planiranih aktivnosti i mera;
- 17) procenu troškova i izvore finansiranja za planirane aktivnosti;
- 18) mogućnosti saradnje između dve ili više jedinica lokalne samouprave;
- 19) rokove za izvršenje planiranih mera i aktivnosti;
- 20) druge podatke, ciljeve i mere od značaja za efikasno upravljanje otpadom.

Planovi iz stava 1. ovog člana moraju da budu usaglašeni sa Nacionalnim planom i dostavljaju se ministarstvu u roku od 30 dana od dana donošenja.

Plan upravljanja otpadom u postrojenjima za koje se izdaje integrisana dozvola

Član 15

Za postrojenja za koja se izdaje integrisana dozvola u skladu sa zakonom, priprema se i donosi plan upravljanja otpadom koji sadrži naročito:

- 1) dokumentaciju o otpadu koji nastaje u procesu rada postrojenja, kao i o otpadu čije iskorišćenje vrši operater tog postrojenja ili čije odlaganje vrši operater (vrste, sastav i količine otpada);
- 2) mere koje se preduzimaju u cilju smanjenja proizvodnje otpada, posebno opasnog otpada;
- 3) postupke i načine razdvajanja različitih vrsta otpada, posebno opasnog i otpada koji će se ponovo koristiti, radi smanjenja količine otpada za odlaganje;
- 4) način skladištenja, tretmana odnosno ponovnog iskorišćenja i odlaganja otpada;
- 5) mere zaštite od požara i eksplozija;
- 6) mere zaštite životne sredine i zdravlja ljudi.

Plan upravljanja otpadom se prilaže uz zahtev za izdavanje integrisane dozvole, u skladu sa zakonom.

Plan upravljanja otpadom operater je dužan da ažurira svake tri godine.

Izuzetno od stava 1. ovog člana, za postrojenja čija je delatnost upravljanje otpadom (skladištenje, tretman odnosno ponovno iskorišćenje, odlaganje) i za koja se izdaje integrisana dozvola, umesto plana upravljanja otpadom priprema se i donosi radni plan postrojenja za upravljanje otpadom.

Radni plan postrojenja za upravljanje otpadom

Član 16

Za sva postrojenja čija je delatnost upravljanje otpadom i za koja se izdaje integrisana dozvola ili dozvola za upravljanje otpadom, priprema se i donosi radni plan postrojenja za upravljanje otpadom.

Radni plan iz stava 1. ovog člana obavezno sadrži sledeće elemente:

- 1) opis lokacije i identifikaciju izvora rizika (operacije upravljanja otpadom, dozvoljene vrste otpada, radno vreme);
- 2) opremanje postrojenja radi sprečavanja i kontrole zagađenja životne sredine i ugrožavanja zdravlja ljudi (prihvatni i drenažni sistem za otpadne vode, sistem za prečišćavanje otpadnih voda, sistem za prečišćavanje gasova iz postrojenja);
- 3) infrastrukturu lokacije (obezbeđenje lokacije, ograda, kontrola sakupljača);
- 4) rad u postrojenju (kontrola muljeva i ostataka, potencijalno procurivanje i zagađivanje životne sredine, zaštita od požara, prijem otpada i procedure za kontrolu, uzorkovanje i ispitivanje otpada, sistemi za merenje količine otpada, skladištenje opasnog otpada, proces tretmana opasnog otpada - postrojenje, oprema i postupci, uključujući sisteme za istovar i razastiranje otpada, dnevno pokrivanje i pokrivanje po potrebi na lokaciji deponije);
- 5) kontrolu zagađenja, monitoring i izveštavanje (monitoring i izveštavanje o: sastavu otpada, emisijama gasova, kvalitetu otpadnih voda, odnosno sastavu procednih voda, kvalitetu podzemnih voda, kvalitetu površinskih voda, kvalitetu zemljišta, meteorološkim uslovima);
- 6) upravljanje i monitoring uslova u postrojenju, odnosno na deponiji (kontrola, monitoring i izveštavanje o suspendovanim česticama, kontrola neprijatnih mirisa, kontrola i monitoring buke, kontrola štetočina i ptica, kontrola raznošenja smeća);
- 7) dokumentaciju o lokaciji (raspoloživost dokumenata, evidencija opasnog otpada).

Radni plan postrojenja za termički tretman otpada, pored elemenata iz stava 2. ovog člana sadrži i podatke kojima se potvrđuje:

- 1) da je postrojenje projektovano, opremljeno i ispunjava uslove propisane ovim zakonom i propisom o termičkom tretmanu otpada, u zavisnosti od kategorija otpada predviđenog za insineraciju ili ko-insineraciju;
- 2) da se proizvedena toplota koja se dobija insineracijom ili ko-insineracijom otpada u najvećoj mogućoj meri ponovo koristi, odnosno da se koristi za kombinovano dobijanje toplotne ili električne energije, za proizvodnju procesne pare ili za sisteme daljinskog grejanja;
- 3) da se ostaci otpada nakon termičkog tretmana otpada svode na minimum, da se ti ostaci ponovno koriste, ako je to tehnički izvodljivo i ekonomski opravdano;
- 4) da se ostaci otpada nakon termičkog tretmana odlažu;
- 5) da se odlaganje ostataka čije se nastajanje ne može sprečiti, smanjiti ili koji se ne mogu reciklirati, vrši u skladu sa ovim zakonom i propisima o termičkom tretmanu i odlaganju otpada.

Radni plan za deponije otpada, pored elemenata iz stava 2. ovog člana, sadrži elemente koji se odnose na opremanje lokacije radi sprečavanja i kontrole zagađenja i to: prihvatni sistem za otpadne vode, prihvatni sistem za procedne vode, sistem za prečišćavanje procednih voda, sistem za kontrolu gasa iz deponije, sistem za sakupljanje atmosferskih voda, uspostavljanje, održavanje i zaštitu završnog pokrivača.

Za nesanitarnе deponije-smetlišta izrađuju se projekti sanacije i rekultivacije, u skladu sa zakonom o zaštiti životne sredine, ovim zakonom i posebnim propisom, na koje saglasnost daje ministarstvo, odnosno autonomna pokrajina.

Radni plan postojećih postrojenja za upravljanje otpadom, pored elemenata iz st. 2. i 3. ovog člana sadrži i podatke o vrsti i količini istorijskog otpada u postrojenju, kao i akcioni plan uklanjanja istorijskog otpada sa procenom troškova.

Radni plan postrojenja za upravljanje otpadom prilaže se uz zahtev za izdavanje integrisane dozvole ili dozvole za upravljanje otpadom.

Radni plan postrojenja za upravljanje otpadom ažurira se redovno svake tri godine, kao i u slučaju bitnih izmena u radu postrojenja.

Ministar propisuje sadržinu projekata sanacije i rekultivacije neuređenih deponija.

IV SUBJEKTI UPRAVLJANJA OTPADOM

Vrste subjekata

Član 17

Subjekti nadležni za upravljanje otpadom jesu:

- 1) Republika Srbija;

- 2) autonomna pokrajina;
- 3) jedinica lokalne samouprave;
- 4) Agencija za zaštitu životne sredine;
- 5) stručne organizacije za ispitivanje otpada;
- 6) nevladine organizacije, uključujući i organizacije potrošača;
- 7) drugi organi i organizacije, u skladu sa zakonom.

Republika Srbija

Član 18

Republika Srbija preko nadležnih organa i organizacija obezbeđuje upravljanje otpadom na svojoj teritoriji.

Ministarstvo:

- 1) predlaže Vladi Strategiju, kao i programe prevencije stvaranja otpada;
- 2) koordinira i vrši poslove upravljanja otpadom od značaja za Republiku Srbiju i prati stanje;
- 3) daje saglasnost na regionalne planove upravljanja otpadom, osim za planove na teritoriji autonomne pokrajine;
- 4) izdaje dozvole, saglasnosti, potvrde i druge akte propisane ovim zakonom;
- 5) vodi evidenciju o dozvolama, saglasnostima, potvrdama i drugim aktima koje su izdali drugi nadležni organi;
- 6) utvrđuje ovlašćene organizacije u skladu sa ovim zakonom;
- 7) vrši nadzor i kontrolu primene mera postupanja sa otpadom;
- 8) preduzima druge mere i aktivnosti, u skladu sa međunarodnim ugovorima i sporazumima.

Autonomna pokrajina

Član 19

Autonomna pokrajina:

- 1) učestvuje u izradi Strategije i programa prevencije stvaranja otpada;
- 2) koordinira i vrši poslove upravljanja otpadom od značaja za autonomnu pokrajinu i prati stanje;
- 3) daje saglasnost na regionalne planove upravljanja otpadom na svojoj teritoriji;
- 4) izdaje dozvole, saglasnosti, potvrde i druge akte u skladu sa ovim zakonom, vodi evidenciju i podatke dostavlja ministarstvu;
- 5) vrši nadzor i kontrolu mera postupanja sa otpadom na svojoj teritoriji u skladu sa ovim zakonom;
- 6) vrši i druge poslove utvrđene zakonom.

Autonomna pokrajina svojim aktom određuje organe nadležne za obavljanje poslova iz stava 1. ovog člana.

Poslovi iz stava 1. tač. 4) i 5) ovog člana obavljaju se kao povereni poslovi.

Jedinica lokalne samouprave

Član 20

Jedinica lokalne samouprave:

- 1) donosi lokalni plan upravljanja otpadom, obezbeđuje uslove i stara se o njegovom sprovođenju;
- 2) uređuje, obezbeđuje, organizuje i sprovodi upravljanje komunalnim, odnosno inertnim i neopasnim otpadom na svojoj teritoriji, u skladu sa zakonom;
- 3) uređuje postupak naplate usluga u oblasti upravljanja komunalnim, odnosno inertnim i neopasnim otpadom, u skladu sa zakonom;
- 4) izdaje dozvole, odobrenja i druge akte u skladu sa ovim zakonom, vodi evidenciju i podatke dostavlja ministarstvu;
- 5) na zahtev ministarstva ili nadležnog organa autonomne pokrajine daje mišljenje u postupku izdavanja dozvola u skladu sa ovim zakonom;
- 6) vrši nadzor i kontrolu mera postupanja sa otpadom u skladu sa ovim zakonom;
- 7) vrši i druge poslove utvrđene zakonom.

Jedinica lokalne samouprave svojim aktom određuje organe i službe nadležne za obavljanje poslova iz stava 1. ovog člana.

Poslovi iz stava 1. ovog člana koji se odnose na inertni i neopasni otpad, kao i poslovi iz tač. 4) i 6) obavljaju se kao povereni poslovi.

Zajedničko upravljanje otpadom jedinica lokalne samouprave

Član 21

Dve ili više jedinica lokalne samouprave zajednički obezbeđuju i sprovode upravljanje otpadom, pod uslovima i na način utvrđenim zakonom, Strategijom i sporazumom skupština jedinica lokalne samouprave.

Sporazumom iz stava 1. ovog člana skupštine jedinica lokalne samouprave uređuju naročito: međusobna prava i obaveze u obezbeđivanju uslova za obavljanje delatnosti i rad postrojenja za upravljanje otpadom na područjima tih jedinica lokalne samouprave, prava i obaveze komunalnog preduzeća, odnosno drugog pravnog ili fizičkog lica u obavljanju te delatnosti, način donošenja odluka u slučaju nesaglasnosti jedinica lokalne samouprave o pojedinim pitanjima vezanim za delatnosti upravljanja otpadom, kao i druga pitanja od značaja za organizaciju i sprovođenje upravljanja otpadom.

U slučaju da dve ili više jedinica lokalne samouprave ne obezbede i ne sprovode upravljanje otpadom pod uslovima i na način utvrđen u stavu 1. ovog člana, odluku o zajedničkom obezbeđivanju i sprovođenju upravljanja otpadom na teritoriji tih jedinica lokalnih samouprava, na predlog ministarstva, odnosno nadležnog organa autonomne pokrajine, donosi Vlada.

Agencija za zaštitu životne sredine

Član 22

Agencija za zaštitu životne sredine (u daljem tekstu: Agencija) obavlja poslove koji se odnose na:

- 1) vođenje i ažuriranje baze podataka u upravljanju otpadom u informacionom sistemu zaštite životne sredine, u skladu sa zakonom kojim se uređuje zaštita životne sredine;
- 2) vođenje podataka o raspoloživim i potrebnim količinama otpada, uključujući sekundarne sirovine, razmenu i stavljanje na raspolaganje tih podataka elektronskim putem;
- 3) izveštavanje o upravljanju otpadom, u skladu sa preuzetim međunarodnim obavezama.

Stručne organizacije za ispitivanje otpada

Član 23

Ispitivanje otpada vrši se radi klasifikacije otpada za:

- 1) prekogranično kretanje;
- 2) tretman, odnosno ponovno iskorišćenje i odlaganje otpada;
- 3) prestanak statusa otpada.

Ispitivanje otpada vrše stručne organizacije i druga pravna lica koja su ovlašćena za uzorkovanje i karakterizaciju prema obimu ispitivanja za koja su akreditovana (u daljem tekstu: akreditovana laboratorija), u skladu sa zakonom.

Karakterizacija otpada vrši se samo za opasan otpad i za otpad koji prema poreklu, sastavu i karakteristikama može biti opasan otpad, osim otpada iz domaćinstva.

Stručne organizacije i druga pravna lica iz stava 2. ovog člana izdaju izveštaj o ispitivanju otpada.

Ovlašćenje za ispitivanje otpada

Član 24

Zahtev za dobijanje ovlašćenja za ispitivanje otpada ministarstvu može podneti stručna organizacija, odnosno akreditovana laboratorija.

Uz zahtev iz stava 1. ovog člana prilaže se sledeća dokumentacija:

- 1) spisak radnika koji rade na poslovima ispitivanja otpada, sa vrstom i stepenom stručne spreme, odnosno naučnim zvanjem;
- 2) spisak opreme sa evidencionim brojem;
- 3) broj i namena prostorija (skica i dr.);
- 4) spisak parametara ispitivanja;
- 5) spisak metoda koje se primenjuju za odgovarajuća ispitivanja;
- 6) akt o akreditaciji.

Ovlašćenje iz stava 1. ovog člana izdaje se rešenjem ministra na period od četiri godine i može se obnoviti.

Ovlašćenje za ispitivanje otpada ministar oduzima zbog nesavesnog i nestručnog obavljanja poslova za koje je izdato ovlašćenje, i to:

- 1) ako se utvrdi da ovlašćena organizacija ne ispunjava propisane uslove;
- 2) ako se utvrdi da je ovlašćenje izdato na osnovu netačnih i neistinitih podataka;
- 3) ako ovlašćena organizacija ne vrši ispitivanje otpada u skladu sa izdatim ovlašćenjem;
- 4) ako se utvrdi da ovlašćena organizacija, u vršenju poslova za koje joj je izdato ovlašćenje, postupa na protivpravan, nemoralan i nedostojan način (primanje mita, davanje mita, primanje i davanje provizije, korupcija, falsifikat i slično).

Rešenje iz st. 3. i 4. ovog člana objavljuje se u "Službenom glasniku Republike Srbije".

V ODGOVORNOSTI I OBAVEZE U UPRAVLJANJU OTPADOM

Odgovornost proizvođača proizvoda

Član 25

Proizvođač proizvoda koristi tehnologije i razvija proizvodnju na način koji obezbeđuje racionalno korišćenje prirodnih resursa, materijala i energije, podstiče ponovno korišćenje i reciklažu proizvoda i ambalaže na kraju životnog ciklusa i promovira ekološki održivo upravljanje prirodnim resursima.

Proizvođač ili uvoznik čiji proizvod posle upotrebe postaje opasan otpad dužan je da taj otpad preuzme posle upotrebe, bez naknade troškova i sa njima postupi u skladu sa ovim zakonom i drugim propisima.

Proizvođač ili uvoznik iz stava 2. ovog člana može da ovlasti drugo pravno lice da, u njegovo ime i za njegov račun, preuzima proizvode posle upotrebe.

Odgovornost proizvođača otpada

Član 26

Proizvođač otpada dužan je da:

- 1) sačini plan upravljanja otpadom iz člana 15. ovog zakona i organizuje njegovo sprovođenje, ako godišnje proizvodi više od 100 tona neopasnog otpada ili više od 200 kilograma opasnog otpada;
- 2) pribavi izveštaj o ispitivanju otpada i obnovi ga u slučaju promene tehnologije, promene porekla sirovine, drugih aktivnosti koje bi uticale na promenu karaktera otpada i čuva izveštaj najmanje pet godina;
- 3) pribavi odgovarajuću potvrdu o izuzimanju od obaveze pribavljanja dozvole u skladu sa ovim zakonom;
- 4) obezbedi primenu načela hijerarhije upravljanja otpadom;
- 5) sakuplja nastali otpad odvojeno i razvrstava ga u skladu sa potrebom budućeg tretmana, u količini, odnosno procentu koji je utvrđen nacionalnim ciljevima;
- 6) skladišti otpad na način koji ne utiče na zdravlje ljudi i životnu sredinu i obezbedi uslove da ne dođe do mešanja različitih vrsta otpada, kao ni mešanja otpada sa vodom;
- 7) preda otpad licu koje je ovlašćeno za upravljanje otpadom ako nije u mogućnosti da organizuje postupanje sa otpadom u skladu sa ovim zakonom;
- 8) vodi evidenciju o otpadu koji nastaje, koji se predaje ili odlaže;
- 9) odredi lice odgovorno za upravljanje otpadom;
- 10) omogući nadležnom inspektor kontrolu nad lokacijama, objektima, postrojenjima i dokumentacijom.

Lice odgovorno za upravljanje otpadom iz stava 1. tačka 9) ovog člana dužno je da:

- 1) izradi nacrt plana upravljanja otpadom iz člana 15. ovog zakona, organizuje njegovo sprovođenje i ažuriranje;
- 2) predlaže mere prevencije, smanjenja, ponovnog iskorišćenja i reciklaže otpada;
- 3) prati sprovođenje zakona i drugih propisa o upravljanju otpadom i izveštava organe upravljanja.

Proizvođač otpada ili drugi držalac otpada može vršiti tretman otpada samostalno ili preko posrednika ili preko drugog pravnog lica ili preduzetnika koje obavlja poslove tretmana otpada, odnosno sakupljanja otpada ili preko javnog komunalnog preduzeća ili putem javnog privatnog partnerstva, u skladu sa članom 6. ovog zakona.

Odgovornost vlasnika i držaoca otpada

Član 27

Vlasnik i/ili drugi držalac otpada je odgovoran za sve troškove upravljanja otpadom.

Vlasništvo i/ili državina nad otpadom prestaje kada sledeći vlasnik i/ili drugi držalac preuzme otpad i primi Dokument o kretanju otpada, u skladu sa ovim zakonom.

Troškove odlaganja snosi vlasnik i/ili drugi držalac koji neposredno predaje otpad na rukovanje sakupljaču otpada ili postojenju za upravljanje otpadom i/ili prethodni vlasnik i/ili drugi držalac ili proizvođač proizvoda od kojeg potiče otpad.

Odgovornost i obaveze vlasnika i/ili drugog držaoca otpada ima i lice koje učestvuje u prometu otpada kao posredni držalac otpada, a faktički ne poseduje otpad.

Promet otpadom se može vršiti samo između pravnih lica ili preduzetnika koja vode dokumentaciju u skladu sa ovim zakonom.

Obaveze prevoznika otpada

Član 28

Prevoznik otpada dužan je da:

- 1) obavlja transport u skladu sa dozvolom za prevoz otpada i zahtevima koji regulišu posebni propisi o transportu (ADR/RID/ADN i dr.);
- 2) vodi evidenciju o svakom transportu otpada i prijavljuje transport opasnog otpada, u skladu sa zakonom;
- 3) omogućava nadležnom inspektor nadzor nad vozilom, teretom i pratećom dokumentacijom.

Obaveze posrednika i trgovca

Član 28a

Delatnost posredovanja u upravljanju otpadom obuhvata poslove organizacije tretmana, odnosno ponovnog iskorišćenja i odlaganja otpada, odnosno posredovanje u prenosu prava i obaveza u vezi sa otpadom za potrebe drugih.

Zabranjena je trgovina otpadom za koji proizvođač otpada ima zaključen ugovor o predaji sakupljaču, odnosno operateru postrojenja za upravljanje otpadom.

Trgovac otpadom smatra se držaocem otpada kojeg je otkupio i može preuzeti otpad u posed ako raspolaže skladištem otpada za koje je izdata dozvola u skladu sa ovim zakonom.

Plaćanja za otkup otpada vrše se preko bankovnog računa, odnosno izdaje se priznanica u skladu sa posebnim propisima.

Trgovac otpadom je dužan da licu od koga otkupljuje otpad izda potvrdu o količini kupljenog otpada, kao i priznanicu ukoliko se plaćanje ne vrši preko bankovnog računa.

Trgovac otpadom dužan je da od lica od kojeg otkupljuje otpad pribavi podatke iz lične karte ili drugog dokumenta kojim se dokazuje identitet tog lica, kao i dokaz o poreklu otpada ili izjavu o državljanstvu otpada.

Trgovac otpadom ne može otkupiti otpad ako ne poseduje dokaze iz stava 6. ovog člana.

Posrednik, odnosno trgovac otpadom dužan je da se upiše u registar posrednika u upravljanju otpadom, odnosno trgovca otpadom.

Posrednik, odnosno trgovac otpada koji je registrovan za obavljanje delatnosti posredovanja, odnosno prometa otpadom podnosi zahtev za upis u registar.

Ministarstvo izdaje rešenje o upisu posrednika, odnosno trgovca u registar, ako posrednik, odnosno trgovac ispunjava uslove, i to:

- 1) da nije kažnjavan za bilo koje krivično delo, odnosno privredni prestup i prekršaj u skladu sa zakonom;
- 2) da ima lice odgovorno za obavljanje poslova za koje se podnosi zahtev za registraciju;
- 3) da je u mogućnosti da ispuni finansijske obaveze ili obaveze koje mogu nastati u obavljanju poslova, posebno obavezu vraćanja otpada u skladu sa propisima o prekograničnom kretanju otpada.

Rešenje iz stava 10. izdaje se na period od pet godina.

Rešenjem iz stava 10. ovog člana utvrđuju se uslovi zaštite životne sredine, obaveza vođenja evidencije i dostavljanja izveštaja, odnosno mere sprečavanja ilegalnog prometa otpada.

Protiv rešenja kojim se odbija zahtev za upis u registar i izdavanje potvrde može se izjaviti žalba u roku od 15 dana od dana prijema rešenja.

Registracija se može obnoviti na zahtev posrednika, odnosno trgovca koji se podnosi 30 dana pre isteka registracije.

Rešenje o registraciji može se ukinuti:

- 1) ako posrednik, odnosno trgovac postupa suprotno rešenju o upisu u registar posrednika, odnosno trgovca;
- 2) ako bi posrednik, odnosno trgovac kontinuiranim obavljanjem poslova mogao da prouzrokuje zagađivanje životne sredine;
- 3) ako posrednik, odnosno trgovac postupa suprotno propisima o prekograničnom kretanju otpada;
- 4) ako posrednik, odnosno trgovac ne ispunjava obaveze u skladu sa zakonom.

Odredbe st. 10, 11, 12. i 13. ovog člana koje se odnose na upis u registar, odnosno odbijanje upisa u registar, primenjuju se i na obnovu, odnosno ukidanje rešenja.

Posrednik i trgovac otpadom dostavlja Agenciji godišnji izveštaj o upravljanju otpadom u skladu sa ovim zakonom.

Obaveze operatera postrojenja za tretman otpada

Član 29

Operater postrojenja za tretman otpada dužan je da:

- 1) sačini radni plan postrojenja iz člana 16. ovog zakona i obezbedi njegovo sprovođenje i ažuriranje;
- 2) izradi plan zaštite od udesa, u skladu sa zakonom;
- 3) pribavi dozvolu za tretman otpada i da poslove tretmana otpada obavlja u skladu sa tom dozvolom;
- 4) objavi listu otpada za čiji tretman je ovlašćen;
- 5) upravlja opremom i postrojenjem za tretman otpada u skladu sa odgovarajućim tehničkim uputstvom;

- 6) obezbeđuje otpad i štiti ga od rasipanja i procurivanja;
- 7) u slučaju udesa, bez odlaganja, obavesti nadležni organ u skladu sa zakonom;
- 8) vodi evidenciju o otpadu u skladu sa ovim zakonom;
- 9) odredi kvalifikovano lice odgovorno za stručni rad u postrojenju za tretman otpada;
- 10) naplaćuje usluge za tretman otpada u postrojenju;
- 11) omogući nadležnom inspektoru nadzor nad lokacijama, objektima, postrojenjem i dokumentacijom.

Obaveze operatera na deponiji

Član 30

Operater na deponiji dužan je da:

- 1) sačini radni plan postrojenja iz člana 16. ovog zakona i obezbedi njegovo sprovođenje i ažuriranje;
- 2) izradi plan zaštite od udesa, u skladu sa zakonom;
- 3) pribavi dozvolu za odlaganje otpada i da otpad odlaže u skladu sa tom dozvolom;
- 4) sprovodi mere kojima se obezbeđuje zaštita životne sredine, u skladu sa propisima;
- 5) naplaćuje usluge odlaganja otpada na deponiju;
- 6) obezbedi rekultivaciju deponije posle njenog zatvaranja i vršenje stručnog nadzora nad deponijom, odnosno lokacijom u periodu od najmanje 30 godina, sa ciljem smanjenja rizika po zdravlje ljudi i životnu sredinu;
- 7) u slučaju udesa bez odlaganja obavesti nadležni organ, u skladu sa zakonom;
- 8) vodi evidenciju o otpadu, u skladu sa ovim zakonom;
- 9) odredi kvalifikovano lice odgovorno za stručni rad na deponiji;
- 10) omogući nadležnom inspektoru kontrolu nad lokacijama, objektima i dokumentacijom.

Operater na deponiji je dužan da, u skladu sa ovim zakonom, odbije prihvatanje otpada koji ne ispunjava uslove o odlaganju otpada iz dozvole ili da odbije prihvatanje otpada kada se pomeša sa nekim drugim otpadom, odnosno predstavlja rizik po zdravlje ljudi ili životnu sredinu.

O odbijanju prihvatanja otpada iz stava 2. ovog člana operater je dužan da obavesti organ nadležan za izdavanje dozvole.

Kvalifikovano lice odgovorno za stručni rad

Član 31

Kvalifikovano lice odgovorno za stručni rad za upravljanje neopasnim otpadom je lice koje:

- 1) nije kažnjavano za bilo koje krivično delo;
- 2) ima najmanje srednju stručnu spremu, sa obavljenim pripravničkim stažom.

Kvalifikovano lice odgovorno za stručni rad za upravljanje opasnim otpadom je lice koje:

- 1) nije kažnjavano za bilo koje krivično delo;
- 2) ima najmanje stečeno visoko obrazovanje na studijama prvog stepena (osnovne akademske studije i osnovne strukovne studije), odnosno najmanje više obrazovanje iz prirodno-matematičkih, medicinskih ili tehničko-tehnoloških nauka i da ima najmanje tri godine radnog iskustva.

Pravno lice i preduzetnik koji obavlja poslove upravljanja otpadom mora imati najmanje jedno stalno zaposleno kvalifikovano lice odgovorno za stručni rad za upravljanje neopasnim i/ili opasnim otpadom.

VI ORGANIZOVANJE UPRAVLJANJA OTPADOM

Organizacija upravljanja otpadom

Član 32

Upravljanje otpadom organizuje se na način koji ne predstavlja opasnost po zdravlje ljudi i životnu sredinu u skladu sa zakonom.

Ministar može naložiti dodatne mere za upravljanje pojedinim vrstama otpada, ako:

- 1) postupanje sa otpadom ugrožava ili može ugroziti zdravlje ljudi i životnu sredinu;
- 2) postoje dodatni zahtevi za sprovođenje odredaba međunarodnih ugovora koji su obavezujući za Republiku Srbiju.

Dodatne mere iz stava 2. ovog člana mogu biti privremeni uslovi za obavljanje aktivnosti u slučaju ugrožavanja zdravlja ljudi i životne sredine, kao i primena međunarodnih normi koje nisu propisane u zemlji.

Ako pravno, odnosno fizičko lice postupa sa otpadom suprotno ovom zakonu i usled toga nastupi opasnost ili rizik po zdravlje ljudi i životnu sredinu, Republika Srbija preduzima hitne mere radi zaštite zdravlja ljudi i životne sredine, odnosno površinskih i podzemnih voda, vazduha, zemljišta, biljnog i životinjskog sveta.

Republika Srbija ima pravo naknade troškova koji nastanu preduzimanjem mera iz stava 4. ovog člana od lica za koje se utvrdi da je izvršilo nedozvoljenu delatnost.

Postrojenje za upravljanje otpadom

Član 33

Skladištenje, tretman ili odlaganje otpada može vršiti:

- 1) privredno društvo, preduzeće ili drugo pravno lice, odnosno preduzetnik koji obavlja delatnost skladištenja, tretmana odnosno ponovnog iskorišćenja ili odlaganja otpada, u skladu sa zakonom;
- 2) pravno lice ili preduzetnik na osnovu dozvole i ugovora o obavljanju delatnosti od lokalnog značaja zaključenog sa jedinicom lokalne samouprave, u skladu sa zakonom.

Koncesijom se može steći pravo obavljanja delatnosti upravljanja otpadom, odnosno izgradnje, korišćenja i održavanja postrojenja za upravljanje otpadom, u skladu sa zakonom kojim se uređuju koncesije.

Izgradnja i rad postrojenja za upravljanje otpadom mora biti u skladu sa odredbama ovog zakona, zakona kojim se uređuje izgradnja objekata i drugim zakonima.

Postrojenje za upravljanje otpadom ne može da započne sa radom pre dobijanja dozvole za upravljanje otpadom u skladu sa ovim zakonom.

U postrojenjima za upravljanje otpadom otpad se može skladištiti, tretirati odnosno ponovno iskoristiti ili odlagati samo u skladu sa izdatom dozvolom.

Lokacija za izgradnju i rad postrojenja

Član 34

Jedna ili više jedinica lokalne samouprave određuju lokaciju za izgradnju i rad postrojenja za skladištenje, tretman odnosno ponovno iskorišćenje ili odlaganje otpada kojim upravljaju na svojoj teritoriji, pod uslovima utvrđenim zakonom, kao i sporazumom iz člana 21. stav 2. ovog zakona ako više skupština jedinica lokalne samouprave zajedno odlučuju o lokaciji postrojenja za upravljanje otpadom.

U slučaju nesaglasnosti jedinica lokalne samouprave u pogledu određivanja lokacije postrojenja za upravljanje otpadom, odluku o lokaciji, na predlog ministarstva, odnosno nadležnog organa autonomne pokrajine, donosi Vlada.

U slučaju izgradnje postrojenja za tretman odnosno ponovno iskorišćenje ili odlaganje opasnog otpada, ministarstvo donosi odluku o lokaciji, u skladu sa zakonom i po prethodno pribavljenom mišljenju jedinice lokalne samouprave, odnosno i autonomne pokrajine za postrojenja koja se grade na njenoj teritoriji.

Pri određivanju lokacija za izgradnju i rad postrojenja za upravljanje otpadom uzimaju se u obzir naročito:

- 1) količine i vrste otpada;
- 2) način skladištenja, tretmana odnosno ponovnog iskorišćenja ili odlaganja otpada, odnosno vrste objekata i postrojenja;
- 2a) planirana namena prostora i mogućnost izgradnje i rada postrojenja u skladu sa urbanističkim uslovima i uslovima zaštite životne sredine;
- 3) geološka, hidrološka, hidrogeološka, topografska, seizmološka i pedološka svojstva zemljišta i mikroklimatske karakteristike područja;
- 4) blizina zaštićenih prirodnih dobara i odlike predela.

Sakupljanje i transport otpada

Član 35

Lice koje vrši sakupljanje, odnosno transport otpada sakuplja otpad od proizvođača ili vlasnika i/ili drugog držaoca i transportuje ga do postrojenja za upravljanje otpadom, odnosno do centra za sakupljanje, skladištenje, transfer stanice ili postrojenja za tretman odnosno ponovno iskorišćenje ili odlaganje.

Lice iz stava 1. ovog člana mora da ima zaključen ugovor sa operaterom za upravljanje otpadom kojim se uređuje način preuzimanja otpada, plaćanje preko bankovnog računa, kao i druga pitanja od značaja za preuzimanje otpada (vrste, količine, poreklo, klasifikacija otpada i dr.).

Nadležni organ preduzima odgovarajuće mere u skladu sa članom 3. i članom 6. stav 1. tačka 3) ovog zakona tako da podstakne:

- 1) odvojeno sakupljanje biootpada za potrebe kompostiranja i digestije;
- 2) tretman biootpada na takav način da obezbeđuje visok nivo zaštite životne sredine;
- 3) upotrebu materijala bezbednih za životnu sredinu proizvedenih iz biootpada.

Sakupljen mešoviti otpad može se prihvatiti kao reciklabilni materijal u postrojenju za upravljanje otpadom ako se ovi materijali u daljem procesu razdvajaju, u skladu sa standardima kvaliteta, odnosno reciklaže.

Otpad namenjen za skladištenje, tretman odnosno ponovno iskorišćenje ili odlaganje može biti transportovan do transfer stanice odakle se dalje transportuje do postrojenja za skladištenje, tretman ili odlaganje.

Lokaciju za transfer stanicu određuje jedinica lokalne samouprave.

Radi lakšeg daljeg tretmana odnosno ponovnog iskorišćenja otpada lica iz stava 1. ovog člana dužna su da obezbede da različite vrste otpada ostanu odvojene tokom transporta.

Otpad se transportuje u zatvorenom vozilu, ambalaži, kontejneru ili cisterni kako bi se sprečilo rasipanje ili ispadanje otpada prilikom transporta, utovara ili istovara, odnosno zagađenje vazduha, vode, zemljišta i životne sredine.

U slučaju zagađenja nastalog tokom transporta prevoznik otpada je odgovoran za čišćenje i otklanjanje zagađenja područja.

Prevoznik otpada transportuje otpad samo na odredište koje je odredio pošiljalac.

Ako se otpad ne može isporučiti na odredište, prevoznik vraća otpad pošiljaocu.

Opasan otpad se posebno sakuplja i transportuje.

Na transport opasnog otpada, odnosno način transporta, uslove koji se odnose na pakovanje opasnog otpada i na vozilo i zaposlene na rukovanju i transportu opasnog otpada primenjuju se propisi kojima se uređuje transport opasnog tereta.

Skladištenje otpada

Član 36

Otpad se skladišti na mestima koja su tehnički opremljena za privremeno čuvanje otpada na lokaciji proizvođača ili vlasnika i/ili drugog držaoca otpada, u centrima za sakupljanje, transfer stanicama i drugim lokacijama u skladu sa ovim zakonom.

Skladište otpada iz stava 1. ovog člana može biti:

- 1) privremeno skladište na mestu nastanka otpada u kojem se otpad čuva radi sakupljanja;
- 2) skladište otpada kao postrojenje u kojem se obavlja delatnost skladištenja otpada, odnosno proces njegovog sakupljanja i razvrstavanja, smeštaja i čuvanja, kao i priprema za predaju ili otpremanje, odnosno transport u postrojenja za ponovnu upotrebu, reciklažu, ponovno iskorišćenje ili odlaganje, uključujući i centre za sakupljanje otpada;
- 3) skladište otpada u postrojenju za reciklažu, ponovno iskorišćenje ili odlaganje otpada u kojem se otpad priprema za tretman, uključujući i transfer stanicu.

Dozvolom o upravljanju otpadom, odnosno potvrdom o izuzeću koja se izdaje u skladu sa ovim zakonom, određuje se vrsta skladišta iz stava 2. ovog člana uzimajući u obzir njegovu namenu, vrstu i količinu otpada, kao i vreme njegovog skladištenja.

Opasan otpad ne može biti privremeno skladišten na lokaciji proizvođača, vlasnika i/ili drugog držaoca otpada duže od 12 meseci, osim ako je u toku postupak pribavljanja dozvole, a najduže 120 dana od isteka roka iz ovog stava.

Tretman otpada

Član 37

Tretman otpada obavlja se primenom najboljih dostupnih tehnika i tehnologija u skladu sa ovim zakonom.

Postrojenja i oprema za tretman otpada mogu biti stacionarna ili mobilna.

Tretman otpada u stacionarnom ili mobilnom postrojenju vrši se u skladu sa dozvolom za tretman izdatom na osnovu ovog zakona.

Za tretman otpada u mobilnom postrojenju pribavljaju se dozvole, saglasnosti ili isprave u skladu sa ovim zakonom i drugim propisima.

Ministar bliže propisuje vrste otpada koje se mogu tretirati u mobilnim postrojenjima i vrste mobilnih postrojenja za koje se izdaje dozvola za tretman otpada.

Ponovna upotreba i ponovno iskorišćenje

Član 38

Nadležni organ za upravljanje otpadom preduzima neophodne mere koje obezbeđuju da se operacije ponovnog iskorišćenja otpada vrše u skladu sa čl. 3. i 6. ovog zakona.

Nadležni organ za upravljanje otpadom preduzima odgovarajuće mere za podsticanje ponovne upotrebe i pripreme za ponovnu upotrebu proizvoda, gde je to moguće, a naročito razvojem sistema za reparaciju i ponovnu upotrebu proizvoda, primenom ekonomskih instrumenata, kriterijuma pri sprovođenju postupka javnih nabavki, kao i utvrđivanjem drugih ciljeva i mera.

Nadležni organ za upravljanje otpadom preduzima mere kojima obezbeđuje i promovise ili unapređuje ponovno iskorišćenje otpada, kada je to u skladu sa načelom iz člana 6. stav 1. tačka 3) ovog zakona i u tom cilju uspostavlja odvojeno sakupljanje otpada kada je to tehnički, ekološki i ekonomski izvodljivo i obezbeđuje da se otpad ne meša sa drugim vrstama otpada ili drugim materijalima sa različitim svojstvima.

Nadležni organ za upravljanje otpadom preduzima i mere kojima se obezbeđuje visok kvalitet reciklaže i, u tom cilju, uspostavlja odvojeno sakupljanje otpada gde je tehnički, ekološki i ekonomski izvodljivo i odgovarajuće, radi ispunjenja neophodnih standarda kvaliteta za relevantne oblasti reciklaže.

Otpad se može ponovo iskoristiti za istu ili drugu namenu, za reciklažu, odnosno druge operacije ponovnog iskorišćenja, radi dobijanja sirovine za proizvodnju istog ili drugog proizvoda, kao sekundarna sirovina (papir i karton, metal, staklo, plastika, otpad od građenja i rušenja, pepeo i šljaka od sagorevanja uglja iz termoelektričnih postrojenja, gips i sumpor od odsumporavanja dimnih gasova, otpadna ulja i dr.), ili radi iskorišćenja vrednosti otpada njegovom biorazgradnjom ili spaljivanjem otpada uz iskorišćenje energije.

Lice koje vrši ponovno iskorišćenje otpada obezbeđuje da nastali proizvodi ne prouzrokuju štetni uticaj na životnu sredinu veći od proizvoda koji su nastali od primarnih sirovina.

Zabranjeno je odlaganje i spaljivanje otpada koji ispunjava standarde za ponovnu upotrebu ili ponovno iskorišćenje.

Izuzetno, otpad iz stava 7. ovog člana može se odložiti ili spaliti, ako je to ekonomski opravdano i ne ugrožava zdravlje ljudi i životnu sredinu, uz prethodno pribavljenu dozvolu ministarstva.

Postrojenja za obavljanje delatnosti u oblasti upravljanja otpadom koja podležu izdavanju integrisane dozvole mogu ponovno iskoristiti uvezen neopasan otpad za sopstvene potrebe, u skladu sa dozvolom koju izdaje ministarstvo, odnosno nadležni organ autonomne pokrajine, prema propisima kojima se uređuje integrisano sprečavanje i kontrola zagađivanja životne sredine.

Ministar bliže propisuje uslove i način sakupljanja, transporta, tretmana, odnosno skladištenja, ponovnog iskorišćenja i reciklaže otpada koji se koristi kao sekundarna sirovina ili za dobijanje energije.

Fizičko-hemijski tretman otpada

Član 39

Fizičko-hemijski tretman otpada obuhvata: neutralizaciju, mineralizaciju, solidifikaciju, oksidaciju, redukciju, adsorpciju, destilaciju, jonske izmene, reversne osmoze i druge fizičko-hemijske i hemijske procese kojima se smanjuju opasne karakteristike otpada.

Fizičko-hemijski tretman otpada vrši se u skladu sa dozvolom za tretman izdatom na osnovu ovog zakona.

Biološki tretman otpada

Član 40

Biološki tretman otpada je proces razgradnje biorazgradivog organskog otpada (papir, karton, baštenski ili kuhinjski otpad i dr.) radi dobijanja korisnih materijala za kondicioniranje zemljišta (kompost) i/ili energije (metan) i obuhvata naročito: kompostiranje ili anaerobnu digestiju.

Biološki tretman otpada vrši se u skladu sa dozvolom za tretman izdatom na osnovu ovog zakona.

Biološki tretman otpada vrši se radi smanjenja odlaganja biorazgradivog otpada na deponiju, odnosno smanjenja emisije gasova sa efektom "staklene bašte" i njihovog uticaja na životnu sredinu.

Ostale tehnologije biološkog tretmana otpada koriste se radi smanjenja opasnih karakteristika otpada.

Termički tretman

Član 41

Termički tretman otpada vrši se u skladu sa dozvolom za tretman izdatom na osnovu ovog zakona.

Termički tretman vrši se u postrojenjima koja su projektovana, izgrađena i opremljena u skladu sa ovim zakonom.

Spaljivanje otpada, kao termički tretman, vrši se uz iskorišćenje energije koja se stvara sagorevanjem samo ako je to ekonomski opravdano i ako se za spaljivanje otpada ne koristi dodatna energija, osim za inicijalno paljenje, ili se otpad koristi kao gorivo, odnosno dodatno gorivo za koinsineraciju.

Pre spaljivanja otpada vlasnik i/ili drugi držalac opasnog otpada obezbeđuje ispitivanje opasnih karakteristika otpada pri prvom otpremanju otpada u postrojenje, odnosno jednom godišnje za istu vrstu opasnog otpada koji se spaljuje u istom postrojenju u dužem vremenskom periodu.

Pre spaljivanja operater postrojenja iz stava 2. ovog člana obezbeđuje proveru otpada dopremljenog za spaljivanje, odnosno njegovu identifikaciju prema vrsti, količini i svojstvima, kontrolu prateće dokumentacije i uzorkovanje i analizu opasnog otpada.

Operater je dužan da čuva uzorke otpada iz stava 5. ovog člana najmanje jedan mesec nakon spaljivanja otpada.

Vlada bliže propisuje vrste otpada za koje se vrši termički tretman, uslove i kriterijume za određivanje lokacije, tehničke i tehnološke uslove za projektovanje, izgradnju, opremanje i rad postrojenja za termički tretman otpada, postupanje sa ostatkom nakon spaljivanja otpada, kao i druga pitanja od značaja za rad postrojenja za termički tretman otpada.

Odlaganje otpada na deponiju

Član 42

Odlaganje otpada na deponiju vrši se ako ne postoji drugo odgovarajuće rešenje, u skladu sa načelom hijerarhije upravljanja otpadom.

Otpad se odlaže na deponiju koja ispunjava tehničke, tehnološke i druge uslove i zahteve, u skladu sa dozvolom izdatom na osnovu ovog zakona.

Pre odlaganja, operater na deponiji obezbeđuje proveru dopremljenog otpada, odnosno njegovu identifikaciju prema vrsti, količini i svojstvima, kroz utvrđivanje mase otpada i kontrolu prateće dokumentacije pre preuzimanja.

Otpad se pre odlaganja tretira u skladu sa odredbama ovog zakona i drugih propisa.

Deponije otpada se dele u tri klase, u zavisnosti od vrste otpada koji se na njima odlaže, i to:

- 1) deponije za inertan otpad;
- 2) deponije za neopasan otpad;
- 3) deponije za opasan otpad.

Zajedničko odlaganje opasnog otpada sa drugim vrstama otpada na istoj lokaciji nije dozvoljeno, osim u slučajevima utvrđenim posebnim propisom.

Vlada bliže propisuje:

- 1) uslove i kriterijume za određivanje lokacije, tehničke i tehnološke uslove za projektovanje, izgradnju i rad deponija otpada;
- 2) vrste otpada čije je odlaganje na deponiji zabranjeno, količine biorazgradivog otpada koje se mogu odložiti, kriterijume i procedure za prihvatanje ili neprihvatanje, odnosno odlaganje otpada na deponiju, način i procedure rada i zatvaranja deponije;
- 3) sadržaj i način monitoringa rada deponije, kao i naknadnog održavanja posle zatvaranja deponije.

Upravljanje komunalnim otpadom

Član 43

Komunalni otpad se sakuplja, ponovno iskorišćava i odlaže u skladu sa ovim zakonom i posebnim propisima kojima se uređuju komunalne delatnosti.

Zabranjeno je mešati opasan otpad sa komunalnim otpadom.

Komunalni otpad koji je već izmešan sa opasnim otpadom razdvaja se ako je to ekonomski isplativo, u protivnom, taj otpad se smatra opasnim.

Jedinica lokalne samouprave, u skladu sa lokalnim planom, uređuje i organizuje:

- 1) selekciju i odvojeno sakupljanje otpada, uključujući i učestalost sakupljanja otpada radi reciklaže (papir, metal, plastika i staklo);
- 2) obezbeđuje odlaganje otpada iz domaćinstva u kontejnere ili na drugi način;
- 3) obezbeđuje i oprema centre za sakupljanje otpada iz domaćinstva koji nije moguće odložiti u kontejnere za komunalni otpad (kabasti, biorazgradivi i drugi otpad), uključujući i opasan otpad iz domaćinstva.

Domaćinstva su dužna da odlažu svoj otpad u kontejnere ili na druge načine, koje obezbeđuje jedinica lokalne samouprave, a opasan otpad iz domaćinstva (otpadne baterije i akumulatori, ulja, otpad od električnih i elektronskih proizvoda, boje i lakovi, pesticidi i dr.) da predaju u centre za sakupljanje otpada iz domaćinstva ili ovlašćenom pravnom licu za sakupljanje opasnog otpada.

Domaćinstva i drugi proizvođači komunalnog otpada vrše selekciju komunalnog otpada radi reciklaže.

Jedinica lokalne samouprave dužna je da izvrši evidenciju divljih deponija i postojećih nesanitarnih deponija - smetlišta na svojoj teritoriji i da obezbedi njihovo uklanjanje i sanaciju.

Jedinica lokalne samouprave dužna je da izradi projekat sanacije i rekultivacije za postojeće nesanitarne deponije - smetlišta, u skladu sa zakonom kojim se uređuje zaštita životne sredine.

Javno komunalno preduzeće koje upravlja nesanitarnim deponijama - smetlištima komunalnog otpada dužno je da dostavi ministarstvu, odnosno nadležnom organu autonomne pokrajine na saglasnost radni plan postrojenja iz člana 16. ovog zakona sa programom korektivnih mera i dinamikom prilagođavanja rada postrojenja u skladu sa ovim zakonom i propisom kojim se uređuje odlaganje otpada na deponije.

Ministar propisuje način vođenja i izgled evidencije deponija i smetlišta na području jedinice lokalne samouprave, kao i način i rokove za njegovo dostavljanje.

Upravljanje opasnim otpadom

Član 44

Proizvodnja, sakupljanje i transport opasnog otpada, kao i njegovo skladištenje i tretman, obavljaju se pod uslovima koji obezbeđuju zaštitu životne sredine i zdravlje ljudi u skladu sa članom 3. ovog zakona, uključujući sve aktivnosti od proizvodnje do tretmana opasnog otpada, u skladu sa izveštavanjem o otpadu, nadzorom i kaznenim odredbama na način propisan ovim zakonom.

Vlada obezbeđuje sprovođenje mera postupanja sa opasnim otpadom.

Tretman opasnog otpada ima prioritet u odnosu na tretmane drugog otpada i vrši se samo u postrojenjima koja imaju dozvolu za tretman opasnog otpada u skladu sa ovim zakonom.

Prilikom sakupljanja, razvrstavanja, skladištenja, transporta, ponovnog iskorišćenja i odlaganja, opasan otpad se pakuje i obeležava na način koji obezbeđuje sigurnost po zdravlje ljudi i životnu sredinu, u skladu sa međunarodnim i harmonizovanim srpskim standardima.

Opasan otpad se pakuje prema karakteristikama opasnog otpada (zapaljiv, eksplozivan, infektivan i dr.) i obeležava u skladu sa zakonom kojim se uređuje transport opasnog tereta i ovim zakonom.

Zabranjeno je mešanje različitih kategorija opasnog otpada ili mešanje opasnog otpada sa neopasnim otpadom, drugim supstancama i materijama, osim:

- 1) u postrojenjima za koje je izdata dozvola za tretman opasnog otpada u skladu sa članom 64. ovog zakona;
- 2) ako se primenjuje član 3. ovog zakona i ne dolazi do štetnog dejstva upravljanja otpadom na zdravlje ljudi i životnu sredinu;
- 3) pod uslovima utvrđenim u dozvoli uz primenu najbolje dostupnih tehnika i pod nadzorom kvalifikovanog lica.

Mešanje otpada iz stava 6. ovog člana uključuje i razblaživanje opasnih materija.

U skladu sa tehničkim i ekonomskim kriterijumima izvodljivosti, kada je opasan otpad pomešan na način suprotan odredbama ovog člana, odvajanje se vrši ukoliko je to moguće i neophodno u postrojenju iz stava 6. ovog člana, pod nadzorom kvalifikovanog lica, u skladu sa članom 3. ovog zakona.

Odredbe st. 1, 5. i 6. ovog člana ne primenjuju se na mešani opasan otpad iz domaćinstva pre preuzimanja iz centara za sakupljanje radi predaje u postrojenja za ponovno iskorišćenje ili odlaganje otpada.

Odredba stava 5. ovog člana ne primenjuje se na izdvojene delove opasnog otpada nastale iz domaćinstva pre nego što budu sakupljeni, odloženi ili ponovo iskorišćeni od strane operatera koji imaju dozvolu ili su registrovani u skladu sa odredbama koje se odnose na izdavanje dozvole ili registre izdatih dozvola propisanim ovim zakonom.

Zabranjeno je odlaganje opasnog otpada bez prethodnog tretmana kojim se značajno smanjuju opasne karakteristike otpada.

Zabranjeno je razblaživanje opasnog otpada radi ispuštanja u životnu sredinu.

Ministar propisuje način skladištenja, pakovanja i obeležavanja opasnog otpada.

Dokument o kretanju otpada

Član 45

Kretanje otpada prati poseban Dokument o kretanju otpada, osim otpada iz domaćinstva.

Proizvođač, odnosno vlasnik i/ili drugi držalac otpada mora da klasifikuje otpad pre otpočinjanja kretanja otpada.

Proizvođač, odnosno vlasnik i/ili drugi držalac otpada mora čuvati kopije dokumenata o otpremi otpada sve dok ne dobije primerak popunjenog Dokumenta o kretanju otpada od primaoca kojim se potvrđuje da je otpad prihvaćen.

Ako proizvođač, odnosno vlasnik i/ili drugi držalac u roku od 15 dana ne primi primerak popunjenog Dokumenta o kretanju otpada od primaoca, mora pokrenuti postupak provere kretanja otpada i dužan je da o nalazu izvesti ministarstvo, bez odlaganja, kao i nadležni organ autonomne pokrajine, ako se kretanje otpada vrši na teritoriji autonomne pokrajine.

Proizvođač, odnosno vlasnik i/ili drugi držalac otpada čuva kompletirani Dokument o kretanju otpada najmanje dve godine.

Ministar propisuje obrazac Dokumenta o kretanju otpada, kao i uputstvo za njegovo popunjavanje.

Dokument o kretanju opasnog otpada

Član 46

Kretanje opasnog otpada prati poseban Dokument o kretanju opasnog otpada koji popunjava proizvođač, odnosno vlasnik i/ili drugi držalac i svako ko preuzima opasan otpad.

Dokument o kretanju opasnog otpada sastoji se od:

- 1) kopije prethodnog obaveštenja koje proizvođač, vlasnik i/ili drugi držalac otpada šalje 48 sati pre započinjanja kretanja opasnog otpada ministarstvu sa podacima o proizvođaču, odnosno vlasniku u skladu sa zakonom kojim se uređuje zaštita podataka o ličnosti, kao i vrsti i procenjenim količinama otpada, klasifikaciji otpada, vrsti prevoza i odredištu, koju je potpisao proizvođač, odnosno vlasnik;
- 2) kopije dokumenta iz stava 2. tačka 1) ovog člana koju čuva proizvođač, odnosno vlasnik i/ili drugi držalac, koju je potpisalo lice koje je preuzelo otpad radi prevoza (prevoznik);
- 3) kopije dokumenta iz stava 2. tačka 2) ovog člana koju čuva prevoznik otpada i koju je potpisalo lice koje je preuzelo otpad na odredištu (primalac);
- 4) kopije dokumenta iz stava 2. tačka 3) ovog člana koju čuva primalac otpada;
- 5) kopije dokumenta iz tačke 4) ovog stava koju primalac šalje ministarstvu, kao i nadležnom organu autonomne pokrajine, odnosno gradu Beogradu, ako se kretanje otpada vrši na njihovoj teritoriji;
- 6) kopije dokumenta iz stava 2. tačka 4) ovog člana koju primalac šalje proizvođaču, vlasniku i/ili drugom držaocu, odnosno pošiljaocu.

Kopije dokumenata iz stava 2. tač. 5) i 6) ovog člana koriste nadležni organ i proizvođač, odnosno vlasnik i/ili drugi držalac, radi kompletiranja dokumentacije o kretanju opasnog otpada.

Proizvođač, odnosno vlasnik i/ili drugi držalac otpada čuva kopiju dokumenta iz stava 2. tačka 2) ovog člana dok ne dobije kopiju dokumenta iz stava 2. tačka 6) ovog člana od primaoca otpada, odnosno primerak popunjenog Dokumenta o kretanju opasnog otpada, kojim se potvrđuje da je otpad prihvaćen.

Proizvođač, odnosno vlasnik i/ili drugi držalac otpada dužan je da kopiju dokumenta iz stava 2. tačka 6) ovog člana čuva trajno i dužan je da je dostavi Agenciji u elektronskom obliku unosom podataka u informacioni sistem Nacionalnog registra izvora zagađivanja.

Dokumentovani dokaz da su operacije upravljanja izvršene dostavlja se i na zahtev nadležnog organa ili prethodnog vlasnika i/ili drugog držaoca otpada.

Ako proizvođač, odnosno vlasnik i/ili drugi držalac u roku od 15 dana od dana dobijanja kopije dokumenta iz stava 2. tačka 2) ovog člana ne primi kopiju dokumenta iz stava 2. tačka 6) ovog člana kojom se potvrđuje da je otpad preuzet, mora pokrenuti postupak provjere kretanja otpada i dužan je da o nalazu izvesti ministarstvo, bez odlaganja.

Ministarstvo čuva kopiju dokumenta iz stava 2. tačka 1) ovog člana sve dok ne primi kopiju dokumenta iz stava 2. tačka 5) ovog člana od primaoca otpada kojom se potvrđuje da je otpad primljen.

U slučaju da ministarstvo u roku od 30 dana od dana dobijanja kopije dokumenta iz stava 2. tačka 1) ovog člana ne dobije kopiju dokumenta iz stava 2. tačka 5) ovog člana od primaoca otpada da je otpad primljen, ili ukoliko ne primi obaveštenje od proizvođača, odnosno vlasnika i/ili drugog držaoca o eventualnom problemu, ministarstvo započinje postupak provjere kretanja otpada.

Ministar propisuje obrazac Dokumenta o kretanju opasnog otpada, obrazac prethodnog obaveštenja, način njegovog dostavljanja kao i uputstvo za njihovo popunjavanje.

VII UPRAVLJANJE POSEBNIM TOKOVIMA OTPADA

Upravljanje istrošenim baterijama i akumulatorima

Član 47

Zabranjen je promet baterija i akumulatora koji sadrže više od 0,0005% masenih žive, ako ovim zakonom nije drukčije određeno.

Izuzetno od stava 1. ovog člana, može biti dozvoljen promet dugmastih baterija i baterija koje se sastoje od kombinacija dugmastih baterija sa sadržajem ne većim od 2% masenih žive.

Zabranjen je promet prenosivih baterija i akumulatora, uključujući one koji su ugrađeni u uređaje, koji sadrže više od 0,002% masenih kadmijuma, osim onih koje se koriste u sigurnosnim i alarmnim sistemima, medicinskoj opremi ili bežičnim električnim alatima, ako ovim zakonom nije drukčije određeno.

Proizvođač opreme sa ugrađenim baterijama i akumulatorima dužan je da obezbedi njihovu ugradnju u uređaj tako da korisnik posle njihove upotrebe može lako da ih odvoji.

Proizvođač i uvoznik baterija i akumulatora, kao i proizvođač i uvoznik opreme sa ugrađenim baterijama i akumulatorima dužan je da ih obeležava koristeći oznake koje sadrže uputstva i upozorenja za odvojeno sakupljanje, sadržaj teških metala, mogućnost recikliranja ili odlaganja i dr.

Proizvođač i uvoznik baterija i akumulatora dužan je da vodi i čuva evidenciju o količini proizvedenih ili uvezenih proizvoda.

Vlasnik i/ili drugi držalac istrošenih baterija i akumulatora, osim domaćinstava, dužan je da ih preda radi tretmana licu koje za to ima dozvolu.

Lice koje vrši sakupljanje, skladištenje i tretman istrošenih baterija i akumulatora mora da ima dozvolu, da vodi i čuva evidenciju o istrošenim baterijama i akumulatorima i o količini koja je sakupljena, uskladištena ili tretirana i podatke o tome dostavlja Agenciji.

Ministar bliže propisuje sadržinu i izgled oznaka na baterijama, dugmastim baterijama i akumulatorima prema sadržaju opasnih materija, način i postupak upravljanja istrošenim baterijama i akumulatorima, kao i uređajima sa ugrađenim baterijama i akumulatorima.

Upravljanje otpadnim uljima

Član 48

Otpadna ulja, u smislu ovog zakona, jesu sva mineralna ili sintetička ulja ili maziva, koja su neupotrebljiva za svrhu za koju su prvobitno bila namenjena, kao što su hidraulična ulja, motorna, turbinska ulja ili druga maziva, brodska ulja, ulja ili tečnosti za izolaciju ili prenos toplote, ostala mineralna ili sintetička ulja, kao i uljni ostaci iz rezervoara, mešavine ulje - voda i emulzije.

Zabranjeno je:

- 1) ispuštanje ili prosipanje otpadnih ulja u ili na zemljište, površinske i podzemne vode i u kanalizaciju;
- 2) odlaganje otpadnih ulja i nekontrolisano ispuštanje ostataka od prerade otpadnih ulja;
- 3) mešanje otpadnih ulja tokom sakupljanja i skladištenja sa PCB i korišćenim PCB ili halogenim materijama i sa materijama koje nisu otpadna ulja, ili mešanje sa opasnim otpadom;
- 4) svaka vrsta prerade otpadnih ulja koja zagađuje vazduh u koncentracijama iznad propisanih graničnih vrednosti.

Proizvođač otpadnog ulja, u zavisnosti od količine otpadnog ulja koju godišnje proizvede, dužan je da obezbedi prijemno mesto do predaje radi tretmana licu koje za to ima dozvolu.

Vlasnici i/ili drugi držaoci otpadnih ulja koji nisu proizvođači otpadnog ulja dužni su da otpadno ulje predaju licu koje vrši sakupljanje i tretman.

Lice koje vrši sakupljanje, skladištenje i tretman otpadnih ulja mora da ima dozvolu, da vodi i čuva evidenciju o otpadnim uljima i o količini koja je sakupljena, uskladištena ili tretirana, kao i o konačnom odlaganju ostataka posle tretmana i podatke o tome dostavlja Agenciji.

Otpadno jestivo ulje koje nastaje obavljanjem ugostiteljske i turističke delatnosti, u industriji, trgovini i drugim sličnim delatnostima u kojima se priprema više od 50 obroka dnevno sakuplja se radi prerade i dobijanja biogoriva.

Vlasnici i/ili drugi držaoci otpadnih jestivih ulja dužni su da otpadno jestivo ulje koje nastaje pripremom hrane sakupljaju odvojeno od drugog otpada i predaju licu koje ima dozvolu za sakupljanje, odnosno tretman otpadnih ulja.

Ministar bliže propisuje uslove, način i postupak upravljanja otpadnim uljima.

Upravljanje otpadnim gumama

Član 49

Otpadne gume, u smislu ovog zakona, jesu gume od motornih vozila (automobila, autobusa, kamiona, motorcikala i dr.), poljoprivrednih i građevinskih mašina, prikolica, vučenih mašina i sl. nakon završetka životnog ciklusa.

Lice koje vrši sakupljanje, transport, tretman ili odlaganje otpadnih guma mora da ima dozvolu, da vodi i čuva evidenciju o količinama sakupljenih i tretiranih otpadnih guma i podatke o tome dostavlja Agenciji.

Ministar bliže propisuje način i postupak upravljanja otpadnim gumama.

Upravljanje otpadom od električnih i elektronskih proizvoda

Član 50

Otpad od električnih i elektronskih proizvoda ne može se mešati sa drugim vrstama otpada.

Zabranjeno je odlaganje otpada od električnih i elektronskih proizvoda bez prethodnog tretmana.

Otpadne tečnosti od električnih i elektronskih proizvoda moraju biti odvojene i tretirane na odgovarajući način.

Komponente otpada od električnih i elektronskih proizvoda koje sadrže PCB obavezno se odvajaju i obezbeđuje se njihovo adekvatno odlaganje.

Proizvođač ili uvoznik električnih ili elektronskih proizvoda dužan je da identifikuje reciklabilne komponente tih proizvoda.

Lica koja preuzimaju otpad od električnih ili elektronskih proizvoda posle njihove upotrebe izdaju i čuvaju potvrde o preuzimanju, kao i potvrde o njihovom upućivanju na tretman odnosno ponovno iskorišćenje i odlaganje.

Obaveza preuzimanja iz stava 6. ovog člana ne odnosi se na delove električnih ili elektronskih proizvoda.

Lice koje vrši sakupljanje, tretman odnosno ponovno iskorišćenje ili odlaganje otpada od električnih i elektronskih proizvoda mora da ima dozvolu, da vodi evidenciju o količini i vrsti preuzetih električnih ili elektronskih proizvoda i podatke o tome dostavlja Agenciji.

Pri stavljanju u promet može se zabraniti ili ograničiti korišćenje nove električne i elektronske opreme koja sadrži olovo, živu, kadmijum, šestovalentni hrom, polibromovane bifenile (PBB) i polibromovane difenil etre (PBDE).

Ministar bliže propisuje listu električnih i elektronskih proizvoda, mere zabrane i ograničenja korišćenja električne i elektronske opreme koja sadrži opasne materije, način i postupak upravljanja otpadom od električnih i elektronskih proizvoda.

Upravljanje otpadnim fluorescentnim cevima koje sadrže živu

Član 51

Otpadne fluorescentne cevi koje sadrže živu odvojeno se sakupljaju.

Zabranjeno je bez prethodnog tretmana odlagati otpadne fluorescentne cevi koje sadrže živu.

Vlasnik i/ili drugi držalac otpadnih fluorescentnih cevi koje sadrže živu dužan je da ih preda radi tretmana licu koje za to ima dozvolu.

Lice koje vrši sakupljanje, tretman odnosno ponovno iskorišćenje ili odlaganje otpadnih fluorescentnih cevi koje sadrže živu mora da ima dozvolu, da vodi i čuva evidenciju o količini koja je sakupljena, tretirana ili odložena i podatke o tome dostavlja Agenciji.

Ministar bliže propisuje način i postupak za upravljanje otpadnim fluorescentnim cevima koje sadrže živu.

Upravljanje PCB i PCB otpadom

Član 52

Otpad koji sadrži PCB odvojeno se sakuplja.

Zabranjeno je:

- 1) dopunjavanje transformatora sa PCB;
- 2) ponovno korišćenje PCB otpada;
- 3) dobijanje reciklažom PCB iz PCB otpada;
- 4) privremeno skladištenje PCB, PCB otpada ili uređaja koji sadrži PCB duže od 24 meseca pre obezbeđivanja njihovog odlaganja ili dekontaminacije;
- 5) spaljivanje PCB ili PCB otpada na brodovima;

6) korišćenje uređaja koji sadrže PCB ako nisu u ispravnom radnom stanju ili ako cure.

Vlasnik i/ili drugi držalac PCB i PCB otpada dužan je da obezbedi njihovo odlaganje, odnosno dekontaminaciju, na način propisan ovim zakonom.

Vlasnik i/ili drugi držalac uređaja u upotrebi koji sadrži PCB ili za koji postoji mogućnost da je kontaminiran sadržajem PCB, dužan je da izvrši ispitivanje sadržaja PCB u laboratoriji akreditovanoj za ispitivanje sadržaja PCB.

Vlasnik i/ili drugi držalac uređaja koji sadrži više od 5 dm³ PCB dužan je ministarstvu da prijavi uređaj, dostavi plan zamene, odnosno odlaganja i dekontaminacije uređaja, obezbedi odlaganje, odnosno njihovu dekontaminaciju, kao i da o svim promenama podataka koji se odnose na uređaj obaveštava ministarstvo u roku od tri meseca od dana nastanka promene.

Lica koja vrše odlaganje pcb dužna su da držaocima koji dostave upotrebljavani PCB, izdaju potvrdu kojom se specificuju svojstva i količine PCB.

Vlasnik i/ili drugi držalac PCB, PCB otpada i/ili uređaja koji sadrže PCB dužan je da pre predaje PCB, PCB otpada i/ili opreme koja sadrži PCB licu koje ima dozvolu u skladu sa ovim zakonom, preduzme sve mere predostrožnosti kako bi se izbegao rizik od požara, uključujući i njihovo držanje dalje od zapaljivih proizvoda.

Uređaji koji sadrže PCB manje od 5 dm³ koji su sastavni delovi drugih uređaja moraju se ukloniti i odvojeno sakupiti, reciklirati ili odložiti, po prestanku upotrebe uređaja čiji su sastavni deo.

Pored vlasnika i/ili drugog držaoca, uređaj iz stava 5. ovog člana može da prijavi i lice koje održava taj uređaj.

Svi uređaji koji sadrže PCB i prostorije ili postrojenja u kojima su smešteni, kao i dekontaminirani uređaji moraju biti označeni.

Lice koje vrši sakupljanje, tretman, dekontaminaciju ili odlaganje PCB otpada mora da ima dozvolu, da vodi i čuva evidenciju o količini koja je sakupljena, tretirana ili odložena i podatke o tome dostavlja Agenciji.

Agencija vodi registar uređaja u upotrebi koji sadrže PCB čiji su podaci javni.

Ministar bliže propisuje:

- 1) sadržinu, izgled oznake i način označavanja uređaja koji sadrže PCB i prostorije ili postrojenja u kojima su smešteni, kao i dekontaminiranih uređaja;
- 2) način odlaganja PCB ili PCB otpada, dekontaminacije uređaja koji sadrže PCB i metode ispitivanja sadržaja PCB;
- 3) sadržinu prijave podataka i registra uređaja u upotrebi koji sadrže PCB i PCB otpada;
- 4) sadržaj zahteva za izdavanje dozvole za dekontaminaciju uređaja koji sadrže PCB;
- 5) uputstvo za sakupljanje i odlaganje uređaja koji sadrže PCB manje od 5 dm³ koji su sastavni delovi drugih uređaja.

Upravljanje otpadom koji sadrži, sastoji se ili je kontaminiran dugotrajnim organskim zagađujućim materijama (POPs otpad)

Član 53

POPs otpad, u smislu ovog zakona, jeste otpad koji se sastoji, sadrži ili je kontaminiran dugotrajnim organskim zagađujućim materijama (POPs materije).

Lice koje vrši tretman odnosno ponovno iskorišćenje ili odlaganje otpada iz stava 1. ovog člana dužno je da obezbedi da ostaci posle tretmana odnosno ponovnog iskorišćenja nemaju karakteristike POPs materija.

Vlasnik i/ili drugi držalac POPs otpada dužan je da ministarstvu prijavi vrstu i količinu POPs otpada.

Ministar bliže propisuje listu POPs materija, način i postupak za upravljanje POPs otpadom i granične vrednosti koncentracija POPs materija koje se odnose na odlaganje otpada koji sadrži ili je kontaminiran POPs materijama.

Upravljanje otpadom koji sadrži azbest

Član 54

Otpad koji sadrži azbest odvojeno se sakuplja, pakuje, skladišti i odlaže na deponiju na vidljivo označenom mestu namenjenom za odlaganje otpada koji sadrži azbest.

Proizvođač ili vlasnik i/ili drugi držalac otpada koji sadrži azbest obavezan je da primeni mere za sprečavanje raznošenja azbestnih vlakana i prašine u životnoj sredini.

Vlasnik i/ili drugi držalac otpada koji sadrži azbest dužan je da vodi evidenciju o količinama otpada koji skladišti ili odlaže i podatke o tome dostavlja Agenciji.

Ministar bliže propisuje način pakovanja, kriterijume, uslove i način konačnog odlaganja otpada koji sadrži azbest i druge mere za sprečavanje raznošenja azbestnih vlakana i prašine u životnoj sredini.

Upravljanje otpadnim vozilima

Član 55

Otpadna, odnosno neupotrebljiva vozila jesu motorna vozila ili delovi vozila koja su otpad i koja vlasnik želi da odloži ili je njihov vlasnik nepoznat.

Proizvođač ili uvoznik dužan je da pruži informacije o rasklapanju, odnosno odgovarajućem tretmanu neupotrebljivog vozila.

Vlasnik otpadnog vozila je pravno ili fizičko lice kome ovo vozilo pripada, a nastalo je njegovom aktivnošću.

Vlasnik otpadnog vozila (ako je poznat) dužan je da obezbedi predaju vozila licu koje ima dozvolu za sakupljanje ili tretman.

Ako je vlasnik otpadnog vozila nepoznat, jedinica lokalne samouprave dužna je da obezbedi sakupljanje i predaju vozila licu koje ima dozvolu za tretman.

Jedinica lokalne samouprave uređuje postupak sakupljanja i predaje vozila iz stava 5. ovog člana i ima pravo na naplatu troškova ako se naknadno utvrdi vlasnik otpadnog vozila.

Lice koje vrši tretman otpadnih vozila dužno je da:

- 1) vodi evidenciju o svim fazama tretmana i podatke dostavlja Agenciji;
- 2) obezbedi izdvajanje opasnih materijala i komponenti iz otpadnog vozila radi daljeg tretmana pre odlaganja;
- 3) obezbedi tretman otpadnih vozila i odlaganje delova koji se ne mogu preraditi;
- 4) vlasniku ili licu koje sakuplja otpadna vozila izda potvrdu o preuzimanju vozila;
- 5) potvrdu o rasklapanju otpadnog vozila dostavi organu nadležnom za registraciju vozila.

Ministar bliže propisuje način i postupak upravljanja otpadnim vozilima.

Upravljanje medicinskim otpadom

Član 56

Proizvođač medicinskog otpada dužan je da sačini plan upravljanja medicinskim otpadom ako godišnje proizvodi više od 100 tona neopasnog medicinskog otpada i/ili 200 kg opasnog medicinskog otpada.

Na plan upravljanja medicinskim otpadom iz zdravstvenih ustanova, drugih oblika zdravstvene službe (u daljem tekstu: privatna praksa), drugih pravnih lica, odnosno ustanova u kojima se obavlja zdravstvena zaštita ljudi u skladu sa zakonom, kao i sa njima povezanih medicinskih, obrazovnih i naučno-istraživačkih delatnosti koje proizvode više od 500 kg opasnog medicinskog otpada godišnje, saglasnost daje ministarstvo nadležno za poslove zdravlja uz prethodno pribavljeno mišljenje zavoda za javno zdravlje osnovanog za teritoriju Republike Srbije, a u saradnji sa ministarstvom.

Plan upravljanja medicinskim otpadom iz veterinarskih organizacija i objekata u kojima se obavlja veterinarska delatnost odobrava ministarstvo nadležno za poslove veterinarstva, u skladu sa zakonom kojim se uređuje veterinarstvo i ovim zakonom.

Proizvođač medicinskog otpada obezbeđuje, kada je to moguće, smanjenje količine i/ili opasnih karakteristika medicinskog otpada na mestu nastanka, kao i ponovno iskorišćenje otpada.

Proizvođač medicinskog otpada sakuplja sav otpad na mestu nastanka i razvrstava opasan od neopasnog otpada, odnosno različite vrste opasnog medicinskog otpada i odlaže u odgovarajuću ambalažu prilagođenu njegovim svojstvima, količini, načinu privremenog odlaganja, prevoza i tretmana.

Sakupljanje i transport opasnog medicinskog otpada, razvrstanog, upakovanog i obeleženog u skladu sa ovim zakonom i propisom donetim na osnovu ovog zakona, vrši se specijalnim vozilima za transport medicinskog otpada od proizvođača medicinskog otpada do operatera postrojenja za tretman otpada, u skladu sa propisima o upravljanju otpadom i propisima o transportu opasnih tereta.

Proizvođač opasnog medicinskog otpada mora da ima zaključen ugovor sa licem koje ima dozvolu za sakupljanje i transport medicinskog otpada, ako ne poseduje sopstveno vozilo za transport medicinskog otpada.

Lice koje ima dozvolu za sakupljanje i transport opasnog medicinskog otpada, u skladu sa zakonom, mora sa operaterom postrojenja za tretman otpada da zaključi ugovor o preuzimanju tog otpada.

Otpad koji je nastao obavljanjem kućnog lečenja i ostalih sličnih aktivnosti u kojima nastaje medicinski otpad, preuzima lice koje obavlja tu delatnost i obezbeđuje njegov tretman ili bezbedno odlaganje o sopstvenom trošku, u skladu sa propisima kojima se uređuje upravljanje otpadom.

Lice koje vrši transport opasnog medicinskog otpada obezbeđuje redovno čišćenje i dezinfekciju vozila za transport.

Proizvođač opasnog medicinskog otpada, pre transporta, tretmana ili predaje tog otpada operateru postrojenja za tretman otpada, skladišti taj otpad na mestu predviđenom samo za tu namenu.

Proizvođač opasnog medicinskog otpada vrši tretman sopstvenog medicinskog otpada samostalno ili preko trećeg lica sa kojim ima zaključen ugovor koje ispunjava uslove utvrđene ovim zakonom.

Proizvođač medicinskog otpada dužan je da podatke o količinama otpada po vrstama i načinu postupanja dostavlja Agenciji.

Lice koje vrši sakupljanje, transport, tretman, odnosno skladištenje, ponovno iskorišćenje i odlaganje ostatka nakon tretmana medicinskog otpada mora da ima dozvolu, da vodi evidenciju o količini i vrsti medicinskog otpada koja je sakupljena, transportovana, tretirana, odnosno uskladištena i odložena i da podatke o tome dostavlja Agenciji.

Medicinski otpad se izvozi ako u Republici Srbiji nema tehničkih mogućnosti i/ili nema postrojenja za ponovno iskorišćenje ili odlaganje tog otpada na ekološki prihvatljiv i efikasan način, u skladu sa ovim zakonom i propisima kojima se uređuje međunarodni transport otpada.

Ministar nadležan za poslove zdravlja i ministar sporazumno propisuju sadržinu plana upravljanja medicinskim otpadom iz ustanova u kojima se obavlja zdravstvena zaštita ljudi, način i postupak upravljanja medicinskim otpadom.

Upravljanje farmaceutskim otpadom

Član 56a

Apoteke koje su osnovane kao zdravstvene ustanove, odnosno veterinarska organizacija, kao i apoteke osnovane kao privatna praksa dužne su:

- 1) da preuzmu farmaceutski otpad proizveden od građana i da taj otpad predaju licima koja vrše sakupljanje, transport, tretman, odnosno skladištenje, ponovno iskorišćenje i odlaganje ili izvoz farmaceutskog otpada;
- 2) da vode posebnu evidenciju o sopstvenom farmaceutskom otpadu i podatke o tome dostavljaju Agenciji;
- 3) da u poslovnom prostoru apoteke obezbede prostor za kontejner za besplatno sakupljanje neupotrebljivih lekova od građana;
- 4) da zaključe ugovor sa licem iz tačke 1) ovog stava o pravima, obavezama i odgovornostima u oblasti upravljanja farmaceutskim otpadom od građana;
- 5) da na vidnom mestu istaknu obaveštenje da se u toj apoteci prikupljaju neupotrebljivi lekovi od građana, kao i da za vraćanje neupotrebljivih lekova građani ne plaćaju naknadu.

Građani, odnosno držaoci životinja su dužni da neupotrebljive lekove predaju apoteci koja je osnovana kao zdravstvena ustanova, odnosno veterinarska organizacija ili apoteci koja je osnovana kao privatna praksa.

Kontejner iz stava 1. tačka 3) ovog člana postavlja lice koje vrši sakupljanje, transport, tretman, odnosno skladištenje, ponovno iskorišćenje i odlaganje ili izvoz farmaceutskog otpada koje ima dozvolu u skladu sa ovim zakonom.

Otpad koji sadrži psihoaktivne kontrolisane supstance i prekursora tretira se u skladu sa zakonom kojim se uređuje oblast psihoaktivnih kontrolisanih supstanci i prekursora, zakonom kojim se uređuje oblast lekova, kao i zakonom kojim se uređuje upravljanje otpadom.

Ministar nadležan za poslove zdravstva, ministar nadležan za poslove veterinarstva i ministar sporazumno propisuju način i postupak upravljanja farmaceutskim otpadom.

Troškovi upravljanja medicinskim i farmaceutskim otpadom

Član 56b

Troškove upravljanja medicinskim otpadom, uključujući farmaceutski otpad nastao u apotekama iz člana 56a ovog zakona, snosi proizvođač otpada, osim troškova upravljanja farmaceutskim otpadom sakupljenim od građana.

Troškove upravljanja otpadom koji nastaje od lekova, za koje u Republici Srbiji nije izdata dozvola za stavljanje u promet, snosi uvoznik tih lekova.

Troškove upravljanja, odnosno izvoza farmaceutskog otpada sakupljenog od građana snosi proizvođač i/ili uvoznik koji stavlja farmaceutske proizvode na tržište Republike Srbije, proporcionalno učešću u masi plasmana svojih proizvoda na tržište Republike Srbije, u skladu sa ovim zakonom, a na osnovu evidencije Agencije za lekove i medicinska sredstva.

Troškovi upravljanja farmaceutskim otpadom iz stava 3. ovog člana podrazumevaju:

- 1) preuzimanje i prevoz otpada;
- 2) pripremu zajedničkog plana;
- 3) nabavku i raspored kontejnera za sakupljanje;
- 4) privremeno skladištenje i prevoz radi odlaganja;
- 5) tretman, odnosno ponovno iskorišćenje, odlaganje ili izvoz otpada;
- 6) administrativne troškove (elektronska obrada podataka, vođenje sistema, obaveštavanje i priprema dokumentacije za izvoz).

Upravljanje otpadom iz proizvodnje titan-dioksida

Član 57

Otpad od titan-dioksida, u smislu ovog zakona, jesu sve vrste otpada nastale u toku proizvodnje titan-dioksida, koji proizvođač odlaže ili je obavezan da odloži u skladu sa ovim zakonom, kao i ostatak nastao u toku tretmana ove vrste otpada.

Operacije odlaganja otpada od titan-dioksida ne mogu se vršiti bez dozvole ministarstva, odnosno nadležnog organa autonomne pokrajine.

Proizvođač i vlasnik i/ili drugi držalac otpada dužan je da ima dozvolu, da vodi i čuva evidenciju o količinama ove vrste otpada koja je sakupljena, uskladištena, tretirana ili odložena i podatke o tome dostavlja Agenciji.

Proizvođač i vlasnik i/ili drugi držalac titan-dioksida i otpada od titan-dioksida u obavezi je da sprovodi mere nadzora nad operacijama odlaganja i kontrolu zemljišta, vode i vazduha na lokaciji gde je otpad od titan-dioksida korišćen, čuvan ili odložen.

Ministar bliže propisuje način i postupak upravljanja otpadom od titan-dioksida, kao i mere nadzora i monitoringa životne sredine na lokaciji.

Upravljanje ambalažom i ambalažnim otpadom

Član 58

Materijali koji se koriste za ambalažu moraju biti proizvedeni i dizajnirani na način da tokom njihovog životnog ciklusa ispunjavaju uslove zaštite životne sredine, bezbednosti i zdravlja ljudi, zdravstvene ispravnosti upakovanog proizvoda, kao i uslove za transport proizvoda i upravljanje otpadom.

Ambalažom i ambalažnim otpadom upravlja se u skladu sa posebnim zakonom.

VIII DOZVOLE ZA UPRAVLJANJE OTPADOM

Izdavanje i vrste dozvola

Član 59

Za obavljanje jedne ili više delatnosti u oblasti upravljanja otpadom pribavljaju se dozvole, i to:

- 1) dozvola za sakupljanje otpada;
- 2) dozvola za transport otpada;
- 3) (*brisana*)
- 4) dozvola za tretman otpada, i to:
 - dozvola za skladištenje;
 - dozvola za ponovno iskorišćenje;
 - dozvola za odlaganje.
- 5) (*brisana*)

Za obavljanje više delatnosti jednog operatera može se izdati jedna integralna dozvola.

Dozvola za sakupljanje i transport opasnog otpada izdaje se u skladu sa ovim zakonom i drugim propisima.

Dozvole iz st. 1. i 2. ovog člana izdaju se za obavljanje delatnosti u oblasti upravljanja otpadom za koje se, prema propisima kojima se uređuje integrisano sprečavanje i kontrola zagađivanja životne sredine, ne izdaje integrisana dozvola.

Izuzetno, dozvola iz st. 1. i 2. ovog člana izdaje se i za rad novih i rad postojećih postrojenja u oblasti upravljanja otpadom koja podležu izdavanju integrisane dozvole, uključujući vreme trajanja probnog rada, a najduže još 240 dana po završetku probnog rada, kao privremena dozvola do izdavanja integrisane dozvole.

Protiv rešenja kojim je izdata dozvola iz stava 4. ovog člana operater može izjaviti žalbu u roku od 15 dana od dana prijema rešenja.

Nadležnost za izdavanje dozvola

Član 60

Dozvole za sakupljanje, transport, tretman, odnosno skladištenje, ponovno iskorišćenje i odlaganje opasnog otpada, dozvolu za tretman inertnog i neopasnog otpada spaljivanjem i dozvolu za tretman otpada u mobilnom postrojenju izdaje ministarstvo.

Dozvole za sakupljanje, transport, tretman, odnosno skladištenje, ponovno iskorišćenje i odlaganje inertnog i neopasnog otpada na teritoriji više jedinica lokalne samouprave izdaje ministarstvo, a na teritoriji autonomne pokrajine nadležni organ autonomne pokrajine.

Autonomnoj pokrajini poverava se izdavanje dozvola za sakupljanje, transport, tretman, odnosno skladištenje, ponovno iskorišćenje i odlaganje otpada za sve aktivnosti na teritoriji autonomne pokrajine i za sva postrojenja za koja dozvolu za izgradnju izdaje nadležni organ autonomne pokrajine.

Gradu Beogradu poverava se izdavanje dozvola za sakupljanje, transport, tretman, odnosno skladištenje, ponovno iskorišćenje i odlaganje otpada za sve aktivnosti na teritoriji grada Beograda i za sva postrojenja za koja dozvolu za izgradnju izdaje nadležni organ grada Beograda.

Gradu, odnosno opštini, poverava se izdavanje dozvole za sakupljanje, transport, tretman, odnosno skladištenje, ponovno iskorišćenje i odlaganje inertnog i neopasnog otpada na njihovoj teritoriji.

Izuzeci

Član 61

Dozvola se ne izdaje za:

- 1) kretanje otpada unutar lokacije proizvođača otpada;
- 2) kontejnere za otpad iz domaćinstva na javnim mestima;
- 3) skladišta kapaciteta manje od 10 tona inertnog otpada;

- 4) skladišta kapaciteta manje od 2 tone neopasnog otpada;
- 5) mehaničku pripremu neopasnog otpada za transport (presovanje, baliranje, seckanje i drugo);
- 6) slučaj testiranja koje se vrši radi utvrđivanja tehničko tehnoloških parametara ponovnog iskorišćenja otpada u svrhu pribavljanja podataka radi sprovođenja procedure za izradu studije o proceni uticaja.

Za mesta na kojima se skladišti inertni i neopasni otpad i za mehaničku pripremu neopasnog otpada za transport iz stava 1. tač. 3), 4) i 6) ovog člana, izdaje se potvrda o izuzimanju od obaveze pribavljanja dozvole.

Zahtev za izuzimanje od obaveze pribavljanja dozvole sadrži naročito:

- 1) podatke o operateru;
- 2) podatke o postrojenju i lokaciji;
- 3) podatke o kapacitetu postrojenja;
- 4) saglasnost na plan zaštite od udesa i plan zaštite od požara ako je operater u obavezi da takvu saglasnost pribavi ili pravila zaštite od požara u zavisnosti od kategorije ugroženosti od požara i druge podatke na zahtev nadležnog organa.

Potvrda iz stava 1. tačka 6) ovog člana, izdaje se na period od najduže 60 dana.

Ministar bliže propisuje sadržinu potvrde iz stava 2. ovog člana.

Zahtev za izdavanje dozvole

Član 62

Operateri postrojenja za tretman, odnosno skladištenje, ponovno iskorišćenje i odlaganje otpada podnose zahtev za izdavanje dozvole.

Zahtev za izdavanje dozvole iz stava 1. ovog člana sadrži:

- 1) podatke o podnosiocu zahteva;
- 2) podatke o postrojenju i lokaciji a posebno opis lokacije uključujući njene hidrogeološke i geološke karakteristike u zahtevu za odlaganje otpada na deponije;
- 3) podatke o kapacitetu postrojenja;
- 4) podatke o vrsti, količini i poreklu otpada;
- 5) metode i tehnologije koje će se koristiti za svaku vrstu operacije sadržane u dozvoli, tehničke i druge zahteve koji se odnose na konkretnu lokaciju, kao i predložene metode za prevenciju i smanjenje zagađenja;
- 6) podatke o opremi i uređajima koji će se koristiti;
- 7) broj zaposlenih i njihove kvalifikacije;
- 8) podatke o kvalifikovanom licu odgovornom za stručni rad.

Uz zahtev za izdavanje dozvole iz stava 1. ovog člana, operater prilaže sledeću dokumentaciju:

- 1) potvrdu o registraciji;
- 2) radni plan postrojenja za upravljanje otpadom;
- 3) saglasnost na plan zaštite od udesa i plan zaštite od požara ako je operater u obavezi da takvu saglasnost pribavi ili pravila zaštite od požara u zavisnosti od kategorije ugroženosti od požara, kao i program osnovne obuke zaposlenih iz oblasti zaštite od požara u skladu sa zakonom;
- 4) plan za zatvaranje postrojenja;
- 5) izjavu o metodama tretmana odnosno ponovnog iskorišćenja ili odlaganja otpada;
- 6) izjavu o metodama tretmana odnosno ponovnog iskorišćenja i odlaganja ostataka iz postrojenja;
- 7) saglasnost na studiju o proceni uticaja na životnu sredinu ili studiju o proceni uticaja zatečenog stanja ili akt o oslobođenju od obaveze izrade procene uticaja na životnu sredinu, u skladu sa zakonom;
- 8) kopije odobrenja i saglasnosti drugih nadležnih organa, izdatih u skladu sa zakonom;
- 9) finansijske i druge garancije ili odgovarajuće osiguranje za slučaj udesa ili štete pričinjene trećim licima;
- 9a) finansijske ili druge garancije kojima se osigurava ispunjavanje uslova iz dozvole za odlaganje otpada na deponiju, sa rokom važnosti za vreme rada deponije, uključujući procedure zatvaranja deponije i održavanje nakon zatvaranja u skladu sa članom 30. ovog zakona;
- 10) potvrdu o uplati odgovarajuće administrativne takse.

Zahtev za izdavanje dozvole za odlaganje otpada na deponiju pored podataka iz stava 2. ovog člana sadrži i podatke o postupku zatvaranja i održavanja deponije posle zatvaranja.

Nadležni organ za izdavanje dozvole za tretman, odnosno skladištenje, ponovno iskorišćenje i odlaganje otpada, po potrebi, može zahtevati dodatne podatke, informacije ili dokumentaciju za izdavanje dozvole.

Ministar propisuje obrazac zahteva za izdavanje dozvole iz stava 1. ovog člana.

Postupak izdavanja dozvole

Član 63

Zahtev za izdavanje dozvole za tretman, odnosno skladištenje, ponovno iskorišćenje i odlaganje otpada podnosi se ministarstvu, odnosno autonomnoj pokrajini, odnosno jedinici lokalne samouprave.

Nadležni organ za izdavanje dozvole, u roku od 15 dana od dana prijema zahteva za izdavanje dozvole dužan je da od podnosioca zahteva, zatraži dokaze i dokumentaciju potrebnu za dopunu zahteva, ako je zahtev nepotpun, odnosno neuredan.

Nadležni organ za izdavanje dozvole, u roku od 15 dana od dana prijema urednog zahteva, obaveštava javnost o podnetom zahtevu i pribavlja zapisnik o ispunjenosti uslova za izgradnju i rad postrojenja od nadležnog inspeksijskog organa.

Ministarstvo, odnosno nadležni organ autonomne pokrajine, istovremeno sa obaveštenjem iz stava 3. ovog člana dostavlja podneti zahtev jedinici lokalne samouprave, zajedno sa dokumentacijom radi pribavljanja mišljenja.

Kada dozvolu za upravljanje opasnim otpadom izdaje nadležni organ grada Beograda, istovremeno sa obaveštenjem iz stava 3. ovog člana dostavlja podneti zahtev gradskoj opštini, zajedno sa dokumentacijom radi pribavljanja mišljenja, s tim da je gradska opština dužna da postupa na način propisan u st. 6. i 7. ovog člana.

Jedinica lokalne samouprave u roku od 30 dana od dana prijema zahteva iz stava 3. ovog člana, dužna je da razmotri zahtev i da ministarstvu, odnosno nadležnom organu autonomne pokrajine dostavi svoje mišljenje sa obrazloženim predlogom za prihvatanje ili odbijanje zahteva.

Jedinica lokalne samouprave, pre davanja mišljenja iz stava 3. ovog člana, po potrebi pribavlja mišljenja drugih zainteresovanih organa i organizacija (urbanizma, zaštite prirode, komunalnih delatnosti, unutrašnjih poslova, zaštite potrošača i dr.).

Nadležni organ za izdavanje dozvole razmatra podneti zahtev, priloženu dokumentaciju, pribavljena mišljenja, kao i zapisnik o ispunjenosti uslova od strane nadležnog inspeksijskog organa i izdaje dozvolu podnosiocu zahteva u roku od 15 dana od dana prijema mišljenja iz stava 5. ovog člana ili donosi rešenje kojim odbija zahtev, uz obrazloženje o razlozima odbijanja.

Ako dozvolu izdaje ministarstvo, odnosno nadležni organ autonomne pokrajine, o izdatoj dozvoli obaveštava jedinicu lokalne samouprave i na njen zahtev dostavlja kopiju izdate dozvole.

Sadržaj dozvole

Član 64

Dozvolom se utvrđuju uslovi za upravljanje otpadom u postrojenju za tretman, odnosno skladištenje, ponovno iskorišćenje i odlaganje otpada.

Dozvola sadrži naročito:

- 1) podatke o lokaciji;
- 2) tehničke i tehnološke uslove za rad postrojenja;
- 3) metode koje se koriste za svaku pojedinačnu operaciju;
- 4) podatke o poreklu, odredištu i tretmanu otpada;
- 5) podatke o vrsti i količini otpada koji se ponovno iskorišćava ili odlaže;
- 6) procedure za kontrolu rada postrojenja i monitoring životne sredine;
- 7) mere zaštite od udesa, uključujući uslove za sprečavanje udesa i smanjenje posledica udesa, mere zaštite od požara, kao i procedure za zatvaranje postrojenja;
- 8) visinu finansijske garancije ili drugog instrumenta za pokriće troškova rada postrojenja;
- 9) obavezu dostavljanja najmanje jednom godišnje podataka o vrsti i količinama tretiranog, odnosno ponovno iskorišćenog i odloženog otpada, kao i o rezultatima monitoringa.

Ako se dozvola izdaje za odlaganje otpada na deponiju, pored podataka iz stava 2. ovog člana, sadrži i podatke o:

- 1) klasi deponije (za inertni, opasni ili neopasni otpad);
- 2) proceduri za prijem otpada;
- 3) drugim postrojenjima na lokaciji i ukupnom kapacitetu deponije;
- 4) tehničkoj dokumentaciji za izgradnju deponije i o postrojenju i opremi koja će se koristiti;
- 5) operativnom planu sa rasporedom i dinamikom punjenja deponije;
- 6) zahtevima za pripremu deponije za odlaganje, operacije odlaganja i monitoring rada deponije, kontrolne procedure, uključujući i interventne planove;

7) zahtevima za zatvaranje deponije i operacijama naknadnog održavanja deponije posle zatvaranja;
8) visini finansijske garancije ili drugog instrumenta za pokriće troškova rada deponije i naknadnog održavanja lokacije posle zatvaranja.
Ako se dozvola izdaje za termički tretman otpada, pored podataka iz stava 2. ovog člana, sadrži i podatke koji se odnose na:

- 1) granične vrednosti emisija u vazduh i vodu i način merenja emisija, u skladu sa zakonom;
- 2) vrstu i količinu opasnog otpada koji se može tretirati;
- 3) najmanji i najveći udeo, najnižu i najvišu kaloričnu vrednost i graničnu vrednost zagađujućih materija (npr. PCB/PCT, PCP, hlorin, fluorin, sumpor, teški metali i dr.), za svaku vrstu opasnog otpada;
- 4) zahteve u vezi sa pH vrednošću, temperaturom i protokom ispuštanja otpadnih voda;
- 5) metode uzorkovanja, učestalost merenja, metode i sredstva za merenje emisije štetnih materija u otpadnim gasovima i emisije štetnih i opasnih materija u otpadnim vodama za obavljanje sopstvenog monitoringa, u skladu sa zakonom;
- 6) najduži dozvoljeni period trajanja svih tehnički neizbežnih zastoja, poremećaja ili otkazivanja uređaja za prečišćavanje ili uređaja za merenje u toku koga emisije u vazduh i ispuštanje otpadne vode mogu premašiti propisane granične vrednosti emisije.

Dozvola za mobilno postrojenje za tretman otpada sadrži i obavezu operatera da o svakoj promeni lokacije, odnosno o početku i završetku rada na lokaciji obavesti ministarstvo, odnosno nadležni organ autonomne pokrajine i jedinice lokalne samouprave.

Dozvola koja obuhvata insineraciju i ko-insineraciju uz iskorišćenje energije izdaje se pod uslovom da su ispunjeni uslovi u pogledu visokog nivoa energetske efikasnosti.

Lista kategorija otpada koju dozvola treba da sadrži može se propisati za ko-insineraciju otpada u pojedinim kategorijama postrojenja za ko-insineraciju otpada.

Ministar bliže propisuje sadržinu i izgled dozvole, vrstu i visinu finansijske garancije ili drugog instrumenta za pokriće troškova upravljanja otpadom.

Odbijanje i odbacivanje zahteva za izdavanje dozvole

Član 65

Nadležni organ za izdavanje dozvole donosi rešenje kojim se odbija zahtev za izdavanje dozvole, ako:

- 1) zahtev nije u skladu sa regionalnim, odnosno lokalnim planom upravljanja otpadom ili lokacija postrojenja nije u skladu sa namenom utvrđenom važećim prostornim, odnosno urbanističkim planom;
- 2) nisu ispunjeni uslovi u pogledu metoda upravljanja otpadom, odnosno ako je nameravana metoda tretmana neprihvatljiva sa aspekta zaštite životne sredine, a posebno ako metoda nije u skladu sa članom 3. ovog zakona;
- 3) podnosilac zahteva nema kvalifikovanih lica odgovornih za stručni rad u postrojenju;
- 4) ne ispunjava druge uslove u skladu sa članom 62. ovog zakona;
- 5) ne ispunjava i druge uslove propisane ovim zakonom.

U slučaju da zahtev za izdavanje dozvole ne sadrži propisane podatke i dokumentaciju, nadležni organ za izdavanje dozvole dužan je da podnosiocu zahteva odredi razuman rok za otklanjanje nedostataka, odnosno dostavljanje dokaza.

Ako podnosilac zahteva u određenom roku ne otkloni nedostatke, odnosno ne dostavi tražene dokaze, nadležni organ za izdavanje dozvole odbacuje zahtev, u skladu sa zakonom.

Rok važenja dozvola

Član 66

Dozvola za tretman, odnosno skladištenje, ponovno iskorišćenje i odlaganje otpada izdaje se na period od deset godina.

Izuzetno od odredbe stava 1. ovog člana, dozvole se mogu izdavati i za kraći period od deset godina i to za vreme trajanja probnog rada, a za rad novih postrojenja u oblasti upravljanja otpadom koja podležu izdavanju integrisane dozvole, uključujući i period do 240 dana po završetku probnog rada.

Dozvola se može obnoviti na zahtev koji se podnosi 120 dana pre isteka važenja dozvole radi obezbeđenja kontinuiteta važenja dozvole.

Operater deponije odgovoran je za primenu uslova propisanih dozvolom i posle zatvaranja deponije, sve dok nadležni organ za izdavanje dozvole, ne izda potvrdu kojom se garantuje da su rizici po zdravlje ljudi i životnu sredinu svedeni na prihvatljiv nivo.

Ako se pokrene postupak stečaja ili likvidacije lica koje ima dozvolu, a koje nije izvršilo sanaciju zagađene lokacije u okviru prestanka rada i zatvaranja postrojenja, troškovi sanacije podmiruju se iz stečajne, odnosno likvidacione mase.

Ako pravni sledbenik preuzima prava i obaveze lica koje ima dozvolu, odgovornost za ispunjenje uslova u dozvoli, uključujući sanaciju zagađene lokacije, prenosi se na pravnog sledbenika ili vlasnika zemljišta, a ako to nije moguće odgovornost za ispunjenje uslova u dozvoli preuzima nadležni organ za izdavanje dozvole i ima pravo na naknadu troškova od budućeg vlasnika, odnosno korisnika lokacije.

Oduzimanje dozvole

Član 67

Dozvola se oduzima rešenjem nadležnog organa za izdavanje dozvole, ako se utvrdi da lice koje ima dozvolu:

- 1) ne ispunjava uslove za izdavanje dozvole;
- 2) ne postupa u skladu sa uslovima utvrđenim u dozvoli;
- 3) ne postupa u skladu sa zakonom i propisima u oblasti upravljanja otpadom.

Ako se inspekcijom nadzorom utvrdi da lice koje ima dozvolu ne postupa u skladu sa uslovima utvrđenim u dozvoli, inspektor za zaštitu životne sredine:

- 1) nalaže licu koje ima dozvolu mere i utvrđuje rok za izvršenje naloženih mera, a ako to lice u utvrđenom roku ne postupa po nalogu inspektora, predlaže nadležnom organu za izdavanje dozvole oduzimanje dozvole;
- 2) bez odlaganja predlaže nadležnom organu za izdavanje dozvole oduzimanje dozvole, ako lice koje ima dozvolu postupa sa otpadom na način kojim ugrožava životnu sredinu i zdravlje ljudi, odnosno ne primenjuje mere zaštite životne sredine, kontrole zagađivanja, sprečavanja udesa ili požara.

Rešenjem o oduzimanju dozvole operateru postrojenja za upravljanje otpadom, zabranjuje se prijem otpada u postrojenje i obavezuje da dalje postupa u skladu sa uslovima iz dozvole, odnosno u skladu sa zakonom.

Protiv rešenja iz stava 3. ovog člana može se pokrenuti upravni spor.

Pokretanje upravnog spora iz stava 4. ovog člana ne zadržava izvršenje rešenja.

O oduzimanju dozvole nadležni organ obaveštava javnost.

Izmena dozvole

Član 68

Dozvola se može izmeniti u roku važenja dozvole, ako:

- 1) operater, odnosno lice koje ima dozvolu podnese zahtev za izmenu dozvole (promena vrste i/ili količine otpada, promena kvalifikovanog lica odgovornog za stručni rad za upravljanje otpadom, otvaranja novog postrojenja na istoj ili drugoj lokaciji sa istom tehnologijom i metodama tretmana);
- 2) dođe do promene operatera, odnosno lica koje ima dozvolu;
- 3) postoji opasnost ili nastane šteta po zdravlje ljudi i životnu sredinu ili uslovi bezbednosti zahtevaju izmenu dozvole;
- 4) dođe do izmena zakona i drugih propisa.

Izmenu dozvole iz stava 1. tač. 3) i 4) ovog člana vrši nadležni organ po službenoj dužnosti.

Ako operater, odnosno lice koje ima dozvolu podnese zahtev za izmenu dozvole iz stava 1. tačka 1) ovog člana nadležni organ donosi rešenje o izmeni dozvole.

Ako dođe do promene operatera, odnosno lica na čije ime je izdata dozvola, prava i obaveze koje proizilaze iz dozvole prenose se na pravnog sledbenika ako ispunjava uslove za izdavanje dozvole utvrđene ovim zakonom.

Nadležni organ na zahtev operatera, odnosno lica koje ima dozvolu donosi rešenje o prenosu prava i obaveza na pravnog sledbenika iz stava 4. ovog člana ili odbija zahtev za prenos prava i obaveza.

Nadležni organ za izdavanje dozvole donosi novo rešenje o izdavanju dozvole ako se menjaju uslovi u dozvoli.

Ako izmenu dozvole vrši ministarstvo, odnosno nadležni organ autonomne pokrajine, o izvršenoj izmeni dozvole obaveštava jedinicu lokalne samouprave i dostavlja kopiju donetog rešenja.

Protiv rešenja iz st. 3, 5. i 6. ovog člana može se izjaviti žalba u roku od 15 dana od dana prijema rešenja.

Obaveštavanje javnosti

Član 69

Nadležni organ za izdavanje dozvole obaveštava javnost o prijemu zahteva za izdavanje dozvole, dokumentaciji koja je podneta uz zahtev i izdatoj dozvoli putem sredstava javnog informisanja ili interneta, odnosno na uobičajen lokalni način.

Javno obaveštenje iz stava 1. ovog člana sadrži sledeće podatke:

- 1) naziv podnosioca zahteva, registarski broj, lični identifikacioni broj i adresu;
- 2) lokaciju postrojenja;
- 3) kratki opis aktivnosti;
- 4) rok za dostavljanje mišljenja i predloga;
- 5) mesto gde se može izvršiti uvid u podneti zahtev za izdavanje dozvole.

Ukoliko zahtev za izdavanje dozvole ili dozvola uključuju poslovnu tajnu ili podatak koji bi, u skladu sa zakonom, zahtevao ograničen pristup javnosti, nadležni organ za izdavanje dozvole može odlučiti da za određene delove zahteva za izdavanje dozvole ili dozvole ograniči pristup javnosti.

Ograničenje iz stava 3. ovog člana ne odnosi se na informaciju o emisijama, rizicima od udesa, rezultate monitoringa i inspeksijskog nadzora.

Dozvola za sakupljanje i transport otpada

Član 70

Dozvola za sakupljanje i/ili transport otpada izdaje se licu registrovanom za obavljanje delatnosti sakupljanja, odnosno licu koje ima svojstvo prevoznika u skladu sa zakonima kojima se uređuje prevoz u javnom saobraćaju, odnosno domaćem prevozniku, u skladu sa zakonima kojima se uređuje međunarodni javni prevoz, osim:

- 1) ako sam proizvođač otpada transportuje otpad u postrojenje za upravljanje otpadom koje za to ima dozvolu, koristeći svoja transportna sredstva, a količine otpada ne prelaze 1000 kilograma po jednoj pošiljci, isključujući opasan otpad;
- 2) za lice koje prenosi otpad iz domaćinstva u kontejnere, centre za sakupljanje ili u postrojenje za upravljanje otpadom ili vraća ambalažu ili iskorišćene proizvode proizvođaču ili prodavcu;
- 3) za fizička lica, odnosno individualne sakupljače otpada, koji sakupljaju razvrstan neopasan otpad na teritoriji jedinice lokalne samouprave.

Zahtev za izdavanje dozvole iz stava 1. ovog člana sadrži podatke o podnosiocu zahteva, registraciji za obavljanje delatnosti, vrsti otpada, lokaciji i opremi za sakupljanje, prevoznim sredstvima i druge podatke na zahtev nadležnog organa za izdavanje dozvole.

Dozvolom iz stava 1. ovog člana utvrđuju se obavezne mere postupanja prilikom sakupljanja, odnosno transporta inertnog, neopasnog i opasnog otpada, u skladu sa odredbama ovog zakona i drugih propisa.

Dozvola iz stava 1. ovog člana izdaje se na period od pet godina i može se obnoviti.

Ako pravno ili fizičko lice iz stava 1. ovog člana ne postupa u skladu sa uslovima propisanim dozvolom, nadležni organ za izdavanje dozvole donosi rešenje o oduzimanju dozvole, u skladu sa članom 67. ovog zakona.

IX PREKOGRANIČNO KRETANJE OTPADA

Uslovi i način prekograničnog kretanja otpada

Član 71

Prekogranično kretanje otpada vrši se u skladu sa ovim zakonom i drugim propisima.

Prekogranično kretanje otpada prati dokumentacija o kretanju od mesta gde je kretanje počelo do konačnog odredišta u skladu sa nacionalnim i međunarodnim standardima i međunarodnim propisima koji se odnose na prekogranični promet.

Otpad za čiji tretman odnosno ponovno iskorišćenje ili odlaganje na ekološki prihvatljiv i efikasan način nema tehničkih mogućnosti i postrojenja u Republici Srbiji, izvozi se.

Neopasan otpad se može uvoziti radi tretmana odnosno ponovnog iskorišćenja pod uslovom da postoji postrojenje za tretman odnosno ponovno iskorišćenje tog otpada.

Zabranjen je uvoz otpada radi odlaganja i iskorišćenja u energetske svrhe u skladu sa ovim zakonom.

Zabranjen je uvoz opasnog otpada.

Izuzetno od odredbe stava 6. ovog člana pojedine vrste opasnog otpada koje su potrebne kao sekundarne sirovine prerađivačkoj industriji u Republici Srbiji, u skladu sa nacionalnim ciljevima prerade tih otpada, mogu se uvoziti na osnovu dozvole koju izdaje ministarstvo.

Uvoz opasnog otpada iz stava 7. ovog člana može se dozvoliti pod uslovom da postoji postrojenje za preradu tog otpada za čiji rad je izdata dozvola, u skladu sa zakonom.

Prekogranično kretanje otpada vrši se pod uslovom da se otpad pakuje, obeležava i transportuje na način kojim se obezbeđuju uslovi za najmanji rizik po zdravlje ljudi i životnu sredinu.

Lice koje ima svojstvo prevoznika u skladu sa zakonima kojima se uređuje međunarodni prevoz u javnom saobraćaju mora posedovati akt kojim se utvrđuje ispunjenost uslova za otpočinjanje i obavljanje javnog prevoza stvari i uverenje o osposobljenosti za obavljanje međunarodnog javnog prevoza.

Vlada određuje pojedine vrste opasnog otpada koje se mogu uvoziti kao sekundarne sirovine.

Uvoz, izvoz i tranzit otpada

Član 72

Zahtev za izdavanje dozvole za uvoz, izvoz i tranzit otpada podnosi se u skladu sa zakonom.

Za svako prekogranično kretanje otpada, uz zahtev za izdavanje dozvole, ministarstvu se podnosi dokumentacija koja sadrži naročito:

- 1) ugovor zaključen između uvoznika i izvoznika;

- 2) opštu i posebnu dokumentaciju koja se podnosi uz zahtev u skladu sa posebnim propisom;
- 3) druge dokaze i dokumentaciju u skladu sa ovim zakonom i zakonom kojim se uređuje zaštita životne sredine.

Za prekogranično kretanje otpada podnosilac zahteva obezbeđuje odgovarajuću finansijsku garanciju i polisu osiguranja ili drugi oblik osiguranja zavisno od zahteva države uvoza ili tranzita, u iznosu koji je potreban za troškove tretmana otpada, kao i za troškove sanacije u slučaju udesa.

Ministarstvo donosi odluku po zahtevu za odobravanje uvoza, izvoza i tranzita otpada na osnovu činjenica sadržanih u dokumentaciji koja se podnosi uz zahtev, pri čemu posebno uzima u obzir:

- 1) da li je uvoz/izvoz otpada zabranjen za potrebe ponovnog iskorišćenja ili odlaganja u državi uvoza/izvoza;
- 2) da li država izvoza/tranzita/uvoza primenjuje sistem obaveštavanja o prekograničnom kretanju otpada koji nije opasan otpad;
- 3) da li će se sa otpadom namenjenim za ponovno iskorišćenje ili odlaganje postupati na ekološki prihvatljiv način;
- 4) da li se ponovno iskorišćenje vrši u postrojenjima države uvoza koja imaju niži standard tretmana za određenu vrstu otpada nego u državi izvoza, uzimajući u obzir potrebu obezbeđivanja odgovarajućeg funkcionisanja unutrašnjeg tržišta;
- 5) stanje prerađivačkih kapaciteta na teritoriji Republike Srbije, podatke o raspoloživim i potrebnim količinama otpada kao sekundarne sirovine koje vodi Agencija;
- 6) zaštitu neobnovljivih prirodnih i energetskih resursa;
- 7) nacionalne ciljeve prerade za određene vrste otpada.

Dozvola za uvoz, izvoz i tranzit otpada na čije se prekogranično kretanje primenjuje kontrolni postupak propisan potvrđenim međunarodnim ugovorom izdaje se u roku od 60 dana od dana prijema zahteva iz stava 2. ovog člana.

Uvoz, izvoz i tranzit otpada koji se obavlja u više pošiljki odobrava se za period do 12 meseci.

Podnosilac zahteva može zatražiti dozvolu za uvoz, izvoz i tranzit više pošiljki u slučaju kada se radi o otpadu istih fizičko-hemijskih osobina, koji se otprema na isto odredište preko istih graničnih prelaza.

Izvoznik, odnosno uvoznik je dužan da do 31. marta tekuće godine dostavi ministarstvu podatke o izvršenom izvozu, odnosno uvozu otpada za prethodnu godinu.

Ako izvoznik ne dostavi podatke iz stava 7. ovog člana ministarstvo izvozniku zabranjuje dalji izvoz otpada sve dok izvoznik ne dostavi podatke i o zabrani obaveštava organ nadležan za poslove carine.

Vlada bliže propisuje:

- 1) listu opasnog otpada čiji je uvoz zabranjen;
- 2) listu opasnog otpada koji se može uvoziti;
- 3) listu opasnog otpada čiji je izvoz i tranzit dozvoljen;
- 4) listu neopasnog otpada čiji je uvoz, izvoz i tranzit dozvoljen;
- 5) listu neopasnog otpada za koji se ne izdaje dozvola, sa dokumentacijom koja prati prekogranično kretanje;
- 6) sadržinu, izgled i uputstvo za popunjavanje Obaveštenja o prekograničnom kretanju otpada;
- 7) sadržinu, izgled i uputstvo za popunjavanje Dokumenta o prekograničnom kretanju otpada.

Zabrana prekograničnog kretanja otpada

Član 73

Zabranjeno je prekogranično kretanje otpada ako:

- 1) sve zemlje koje učestvuju nisu obaveštene;
- 2) sve zemlje koje učestvuju nisu izdale dozvolu;
- 3) izdata dozvola predstavlja falsifikat ili je pribavljena prevarom;
- 4) se vrši suprotno izdatoj dozvoli;
- 5) se vrši namerno odlaganje otpada suprotno odredbama ovog zakona i opštim principima međunarodnog zakonodavstva o zaštiti životne sredine.

Ako prekogranično kretanje otpada za koje je izdata dozvola ne može da se izvrši u skladu sa odredbama ovog zakona, odnosno ako se u roku od 90 dana od dana dolaska otpada na odredište u zemlji uvoza ne može naći rešenje za odlaganje otpada na ekološki prihvatljiv način, zemlja koja izvozi otpad dužna je da obezbedi vraćanje otpada, o trošku izvoznika.

U slučaju iz stava 2. ovog člana lice koje ima dozvolu za uvoz, izvoz ili tranzit otpada obaveštava ministarstvo i organ nadležan za poslove carine koji obezbeđuju nesmetano vraćanje otpada u zemlju izvoza.

X IZVEŠTAVANJE O OTPADU I BAZA PODATAKA

Izveštaji o upravljanju otpadom

Član 74

Izveštaj o upravljanju otpadom na teritoriji Republike Srbije sastavni je deo Izveštaja o stanju životne sredine i podnosi se jedanput godišnje Narodnoj skupštini.

Skupština autonomne pokrajine jedanput godišnje razmatra izveštaj o realizaciji regionalnih i lokalnih planova na svojoj teritoriji i izveštaj dostavlja ministarstvu i Agenciji.

Dve ili više jedinica lokalne samouprave koje su donele regionalni plan upravljanja otpadom razmatraju izveštaj o realizaciji plana jedanput godišnje i izveštaj dostavljaju ministarstvu, Agenciji i nadležnom organu autonomne pokrajine.

Jedinica lokalne samouprave razmatra izveštaj o realizaciji lokalnog plana upravljanja otpadom jedanput godišnje i izveštaj dostavlja ministarstvu, Agenciji i nadležnom organu autonomne pokrajine.

Izveštaji iz st. 2, 3. i 4. ovog člana dostavljaju se Agenciji do 31. marta tekuće godine.

Ministar propisuje sadržinu i obrazac izveštaja o realizaciji pokrajinskog, regionalnog i lokalnog plana upravljanja otpadom.

Izveštavanje

Član 75

Proizvođač, vlasnik i/ili drugi držalac otpada, izuzev domaćinstva, dužan je da vodi i čuva dnevnu evidenciju o otpadu i dostavlja redovni godišnji izveštaj Agenciji.

Pravna lica, odnosno preduzetnici koji učestvuju u prometu otpada dužni su da Agenciji dostavljaju podatke o vrsti i količini otpada, uključujući i sekundarne sirovine koje su stavljene u promet, na propisan način.

Proizvođač i uvoznik proizvoda koji posle upotrebe postaju posebni tokovi otpada dužan je da vodi i čuva dnevnu evidenciju o količini i vrsti proizvedenih i uvezenih proizvoda, odnosno dostavlja redovni godišnji izveštaj Agenciji.

Izveštaj iz stava 1. ovog člana sadrži podatke o vrsti, količini, poreklu, karakterizaciji i klasifikaciji, sastavu, skladištenju, transportu, uvozu, izvozu, tretmanu, odnosno ponovnom iskorišćenju i odlaganju nastalog otpada, kao i otpada primljenog u postrojenje za upravljanje otpadom.

Operater na deponiji dužan je da vodi i čuva dnevnu evidenciju iz stava 1. ovog člana o preuzetim i odloženim količinama otpada, odnosno da dostavlja Agenciji redovni godišnji izveštaj o vrstama i količinama odloženog otpada i rezultatima monitoringa.

Izveštaj iz stava 5. ovog člana posebno sadrži i podatke o svim neophodnim troškovima u toku rada deponije.

Operater na deponiji dužan je da u toku rada deponije obezbedi kontrolu i monitoring rada deponije prema programu koji se uređuje propisom o odlaganju otpada na deponiju.

Operater na deponiji dužan je da obavesti nadležni organ za izdavanje dozvole, odnosno nadležnu inspekciju o bilo kakvom značajnom uticaju na životnu sredinu uočenom u postupku kontrole i monitoringa koji se vrše u skladu sa članom 16. ovog zakona.

U slučaju iz stava 8. ovog člana operater na deponiji dužan je da postupi po odluci nadležnog organa za izdavanje dozvole, odnosno nadležne inspekcije u pogledu prirode i rokova preduzimanja korektivnih mera i da snosi troškove tih mera.

Nadležni organ preduzima mere za započinjanje procedure zatvaranja deponije ili dela deponije kada je to potrebno, u skladu sa dozvolom, i to:

- 1) kada su za to ispunjeni uslovi u skladu sa dozvolom ili
- 2) na zahtev operatera, a u skladu sa odobrenjem nadležnog organa ili
- 3) na osnovu obrazložene odluke nadležnog organa.

Deponija ili deo deponije smatra se konačno zatvorenom posle izvršenog konačnog pregleda lokacije od strane nadležne inspekcije, provere svih izveštaja koje je operater dostavio, odnosno nakon obaveštavanja operatera o odluci o zatvaranju deponije.

Odredba stava 11. ovog člana ne umanjuje odgovornost operatera u skladu sa uslovima iz dozvole.

Posle zatvaranja deponije operater je dužan da deponiju održava, vrši nadzor i kontrolu u periodu naknadnog održavanja, koji odredi nadležni organ za izdavanje dozvole, uzimajući u obzir rok u kojem deponija može predstavljati opasnost po životnu sredinu.

Proizvođač, vlasnik i/ili drugi držalac otpada, uključujući proizvođača i uvoznika proizvoda koji nakon upotrebe postaju posebni tokovi otpada i operatera na deponiji čuvaju osnovna dokumenta (evidencije, izveštaje i dr.) najmanje pet godina, osim ukoliko nije drugačije propisano ovim zakonom i posebnim propisom.

Jedinica lokalne samouprave vodi i čuva evidenciju o prikupljenom komunalnom otpadu, kao i popis neuređenih deponija i podatke o tome dostavlja Agenciji.

Agencija čuva originale izveštaja o otpadu najmanje 25 godina za potrebe statistike Republike Srbije o proizvodnji otpada.

Agencija jednom godišnje, najkasnije do 31. maja tekuće godine, kao i, po potrebi, odnosno na zahtev, dostavlja podatke ministarstvu.

Ministar propisuje:

- 1) metodologiju za prikupljanje podataka o upravljanju otpadom, obrazac dnevne evidencije, obrazac, način i rokove dostavljanja godišnjeg izveštaja;
- 2) metodologiju za prikupljanje podataka o sastavu i količinama komunalnog otpada na teritoriji jedinice lokalne samouprave;
- 3) metodologiju za prikupljanje podataka o vrstama i količinama otpada, uključujući i sekundarne sirovine, koje su stavljene u promet;
- 4) metodologiju za prikupljanje podataka o neuređenim deponijama na teritoriji jedinice lokalne samouprave;
- 5) metodologiju za prikupljanje podataka o proizvodima koji nakon upotrebe postaju posebni tokovi otpada, obrazac, način i rokove dostavljanja godišnjeg izveštaja.

Registri u oblasti upravljanja otpadom

Član 76

Nadležni organ za izdavanje dozvole za upravljanje otpadom, odnosno potvrde o izuzimanju od obaveze pribavljanja dozvole dužan je da vodi registar izdatih dozvola, odnosno registar izdatih potvrda o izuzimanju od obaveze pribavljanja dozvole i da podatke iz registra dostavlja Agenciji u roku od 15 dana od dana upisa u registar.

Ministarstvo vodi registar posrednika u upravljanju otpadom, odnosno trgovaca otpadom i podatke iz registra tromesečno dostavlja Agenciji.

Registar izdatih dozvola je baza podataka u kojoj se evidentiraju podaci o izdatim dozvolama za upravljanje otpadom i dozvolama za uvoz, izvoz i tranzit otpada.

Registar izdatih potvrda o izuzimanju od obaveze pribavljanja dozvole je baza podataka u kojoj se evidentiraju podaci o izdatim potvdama o izuzimanju od obaveze pribavljanja dozvole.

Registar posrednika u upravljanju otpadom i trgovaca otpadom je baza podataka u kojoj se evidentiraju podaci o posrednicima, odnosno trgovcima otpadom.

Podaci upisani u registre iz st. 1. i 2. ovog člana su javni.

Evidencije, registri i druge zbirke podataka propisane ovim zakonom, vode se u skladu sa zakonom kojim se uređuje zaštita podataka o ličnosti i zakonom kojim se uređuje registracija privrednih subjekata.

Ministar propisuje sadržinu, način vođenja i izgled registra izdatih dozvola za upravljanje otpadom, registra izdatih potvrda o izuzimanju od obaveze pribavljanja dozvole i registra posrednika u upravljanju otpadom i trgovaca otpadom.

XI FINANSIRANJE UPRAVLJANJA OTPADOM

Troškovi upravljanja otpadom

Član 77

Troškovi upravljanja otpadom utvrđuju se prema količini i svojstvima otpada u skladu sa načelom "zagađivač plaća" i obuhvataju:

- 1) troškove odvojenog sakupljanja otpada;
- 2) troškove prevoza otpada;
- 3) troškove drugih mera upravljanja otpadom koje nisu pokrivena prihodom ostvarenim prometom otpada;
- 4) troškove uklanjanja otpada koji je nepoznato lice odložilo izvan deponije;
- 5) troškove projektovanja i izgradnje postrojenja za tretman, odnosno skladištenje, ponovno iskorišćenje i odlaganje otpada, troškove rada postrojenja, troškove zatvaranja, njegovog naknadnog održavanja nakon prestanka njegovog rada.

Odgovornost proizvođača, vlasnika i držaoca otpada

Član 78

Proizvođač ili vlasnik i/ili drugi držalac otpada snosi troškove sakupljanja, transporta, tretmana, odnosno skladištenja, ponovnog iskorišćenja i odlaganja otpada u skladu sa zakonom.

Troškove uklanjanja otpada odloženog izvan deponije, čije poreklo ne može da se utvrdi, odnosno ustanovi njegova veza sa proizvođačem, odnosno licem koje ga je odložilo, snosi jedinica lokalne samouprave.

Domaćinstva snose troškove upravljanja otpadom u skladu sa propisima kojima se uređuju komunalne delatnosti.

Cena usluga za upravljanje otpadom

Član 79

Pravno lice ili preduzetnik koje obavlja delatnost sakupljanja, transporta, tretmana, odnosno skladištenja, ponovnog iskorišćenja i odlaganja otpada naplaćuje svoje usluge prema ceni utvrđenoj u skladu sa zakonom.

Cena usluge upravljanja otpadom, koja uključuje i prethodni tretman se određuje u zavisnosti od vrste, količine, karakteristika otpada i učestalosti usluge, kao i od dužine i uslova transporta otpada i ostalih okolnosti koje utiču na cenu organizacije upravljanja otpadom.

Cena usluge deponovanja otpada pokriva sve troškove uspostavljanja i rada deponije, uključujući finansijske garancije ili druge ekvivalentne instrumente i procenjene troškove zatvaranja i naknadnog održavanja lokacije za period od najmanje 30 godina, za sve vrste otpada na lokaciji.

Proizvođač ili uvoznik proizvoda koji posle upotrebe postaju posebni tokovi otpada, plaća naknadu.

Proizvođač i uvoznik iz stava 4. ovog člana dužan je da vodi i čuva dnevnu evidenciju o količini i vrsti proizvedenih i uvezenih proizvoda, odnosno dostavlja redovni godišnji izveštaj Agenciji.

Sredstva ostvarena od naknade iz stava 4. ovog člana prihod su budžeta Republike Srbije i koriste se preko Zelenog fonda Republike Srbije.

Vlada propisuje kriterijume za klasifikaciju operatera koji vrše ponovnu upotrebu i reciklažu otpada, kao i drugih subjekata upravljanja otpadom.

Vlada na predlog ministarstva nadležnog za poslove životne sredine, ministarstva nadležnog za poslove privrede i ministarstva nadležnog za poslove finansija, bliže uređuje osnivanje, uslove, način funkcionisanja i organizovanja organizovanog tržišta otpadom.

Vlada utvrđuje proizvode koji posle upotrebe postaju posebni tokovi otpada, obrazac dnevne evidencije o količini i vrsti proizvedenih i uvezenih proizvoda i godišnjeg izveštaja, način i rokove dostavljanja godišnjeg izveštaja, obveznike plaćanja naknade, kriterijume za obračun, visinu, dinamiku i način obračunavanja i plaćanja naknade.

Finansiranje upravljanja otpadom

Član 80

Sredstva za finansiranje upravljanja otpadom u Republici Srbiji obezbeđuju se iz:

- 1) budžeta Republike Srbije;
- 2) budžeta autonomne pokrajine i jedinica lokalne samouprave;
- 3) fondova Evropske unije i drugih međunarodnih fondova;
- 4) donacija, poklona, priloga, pomoći i sličnih izvora za upravljanje otpadom;
- 5) kredita međunarodnih finansijskih institucija;
- 6) drugih izvora u skladu sa zakonom.

Sredstva iz stava 1. ovog člana mogu se koristiti samo za svrhu određenu ovim zakonom i na način propisan zakonom kojim se uređuje zaštita životne sredine.

Sprovođenje Strategije i planova upravljanja otpadom, kao i izgradnja postrojenja za tretman, odnosno skladištenje, ponovno iskorišćenje i odlaganje otpada iz nadležnosti Republike Srbije, autonomne pokrajine i jedinice lokalne samouprave, finansira se u skladu sa zakonom.

Korišćenje sredstava za finansiranje upravljanja otpadom

Član 81

Republika Srbija, autonomna pokrajina, odnosno jedinica lokalne samouprave sredstva iz člana 80. ovog zakona koriste za investicione i operativne troškove upravljanja otpadom, i to:

- 1) izgradnju novih postrojenja za upravljanje otpadom, rekonstrukciju, revitalizaciju i iskorišćenje postojećih postrojenja;
- 2) unapređenje organizacije upravljanja otpadom;
- 3) upravljanje istrošenim baterijama i akumulatorima, otpadnim uljima, otpadnim gumama, otpadom od električnih i elektronskih proizvoda, otpadom od fluorescentnih cevi koje sadrže živu i otpadnim vozilima;
- 4) podsticanje odvojenog sakupljanja otpada;
- 5) implementaciju regionalnih, odnosno lokalnih planova upravljanja otpadom;
- 6) razvoj informacionog sistema za upravljanje otpadom;
- 7) pomoć u razvoju i primeni novih tehnologija za tretman otpada;
- 8) sanaciju dugogodišnjeg zagađenja industrijskim i komunalnim otpadom;
- 9) programe obrazovanja i jačanja svesti javnosti o pitanjima zaštite životne sredine i upravljanja otpadom;
- 10) podsticanje tržišta recikliranih materijala i izvoz otpada za koji nema mogućnosti tretmana u Republici Srbiji;
- 11) druge troškove, u skladu sa zakonom.

Administrativne takse

Član 82

Operater snosi troškove plaćanja administrativnih taksi, utvrđenih u skladu sa posebnim propisima, za:

- 1) podnošenje zahteva za izdavanje dozvole u skladu sa ovim zakonom;
- 2) izdavanje dozvole u skladu sa ovim zakonom;
- 3) podnošenje zahteva za izdavanje potvrde o izuzimanju od obaveze pribavljanja dozvole u skladu sa ovim zakonom;
- 4) izdavanje rešenja o izuzimanju od obaveze pribavljanja dozvole u skladu sa ovim zakonom.

Administrativne takse prihod su budžeta Republike Srbije.

XII NADZOR

Nadzor nad radom

Član 83

Ministarstvo vrši nadzor nad radom Agencije, autonomne pokrajine, jedinice lokalne samouprave, kao i ovlašćenih pravnih lica, u vršenju poverenih poslova.

Inspeksijski nadzor

Član 84

Inspeksijski nadzor nad primenom odredaba ovog zakona i propisa donetih za njegovo izvršavanje vrši ministarstvo, ako ovim zakonom nije drukčije propisano.

Inspeksijski nadzor vrši se preko inspektora za zaštitu životne sredine (u daljem tekstu: inspektor) u okviru delokruga utvrđenog ovim zakonom.

Autonomnoj pokrajini poverava se vršenje inspeksijskog nadzora nad aktivnostima upravljanja otpadom koji se u celini obavljaju na teritoriji autonomne pokrajine i radom postrojenja za upravljanje otpadom za koje nadležni organ autonomne pokrajine izdaje dozvolu na osnovu ovog zakona.

Gradu, odnosno gradu Beogradu poverava se vršenje inspeksijskog nadzora nad aktivnostima sakupljanja i transporta inertnog i neopasnog otpada, odnosno nad radom postrojenja za tretman, odnosno skladištenje, ponovno iskorišćenje i odlaganje inertnog i neopasnog otpada za koje nadležni organ izdaje dozvolu na osnovu ovog zakona.

Opštini se poverava vršenje inspeksijskog nadzora nad aktivnostima sakupljanja, transporta, tretmana, odnosno skladištenja, ponovnog iskorišćenja i odlaganja inertnog i neopasnog otpada, za koje nadležni organ izdaje dozvolu na osnovu ovog zakona.

Prava i dužnosti inspektora

Član 85

U vršenju poslova inspeksijskog nadzora inspektor ima pravo i dužnost da proverava i kontroliše naročito:

- 1) sprovođenje i ažuriranje planova upravljanja otpadom i programa prevencije stvaranja otpada;
- 2) sprovođenje i ažuriranje radnog plana postrojenja za upravljanje otpadom;
- 2a) ispunjenost uslova za postupanje sa proizvodnim ostacima kao sa nusproizvodima i posedovanje dokumenata kojima se dokazuje ispunjenost propisanih uslova;
- 2b) ispunjenost uslova za prestanak statusa otpada i tehničkih zahteva za pojedine vrste otpada koje prestaju da budu otpad;
- 3) upotrebu i korišćenje odgovarajućih tehnologija i efikasnog korišćenja sirovina i energije;
- 4) upravljanje otpadom u postrojenjima koja stvaraju otpad, primenu mera i postupaka za smanjenje njegovih količina ili opasnih svojstava, klasifikaciju, sakupljanje, transport, tretman, odnosno skladištenje, ponovno iskorišćenje i odlaganje;
- 5) tehničke karakteristike i kapacitete, organizaciju i rad postrojenja za upravljanje otpadom, uključujući monitoring, metode tretmana i mere predostrožnosti u skladu sa uslovima utvrđenim u dozvoli;
- 6) ispunjenost uslova za izgradnju i rad postrojenja za tretman, odnosno skladištenje, ponovno iskorišćenje i odlaganje otpada;
- 7) postupanje sa otpadom u toku njegovog sakupljanja i transporta, odnosno u toku njegovog kretanja (poreklo, priroda, količina i odredište);
- 8) postupanje sa otpadom u prekograničnom kretanju na poziv carinskih službenika;
- 9) ispunjenost uslova za rad, posebno nadzor lokacije pre otpočinjanja operacija odlaganja radi utvrđivanja ispunjenosti uslova iz dozvole, kao i zatvaranje i rekultivaciju postojećih deponija otpada i nadzor nad deponijom posle njenog zatvaranja u periodu od najmanje 30 godina;
- 10) postupak klasifikacije, skladištenja, pakovanja, obeležavanja i transporta opasnog otpada, u skladu sa ovim i drugim zakonom;
- 11) postupanje sa otpadom u skladu sa propisanim obavezama upravljanja posebnim tokovima otpada;
- 12) primenu propisanih mera i postupaka za sprečavanje udesa i u slučaju udesa;
- 13) propisane zabrane i ograničenja;

- 14) rad lica odgovornog za upravljanje otpadom i kvalifikovanog lica odgovornog za stručni rad u postrojenju za upravljanje otpadom;
- 15) vođenje i čuvanje propisane evidencije sa podacima o poreklu, odredištu, tretmanu, vrsti i količini otpada;
- 16) sprovođenje drugih propisanih mera i postupaka upravljanja otpadom.

Ovlašćenja inspektora

Član 86

U vršenju poslova iz člana 85. ovog zakona inspektor je ovlašćen da:

- 1) naredi sprovođenje plana upravljanja otpadom i programa prevencije stvaranja otpada i njihovo ažuriranje, odnosno revidiranje;
- 1a) naredi zajedničko obezbeđivanje i sprovođenje upravljanja otpadom na teritoriji jedinica lokalne samouprave;
- 2) naredi sprovođenje radnog plana postrojenja za upravljanje otpadom i njegovo ažuriranje;
- 3) zabrani korišćenje tehnologije i rad postrojenja koja ne ispunjavaju uslove za smanjenje nastajanja otpada i efikasno korišćenje sirovina;
- 4) naredi proizvođaču proizvoda koji posle upotrebe postaje opasan otpad da taj otpad preuzme bez naknade ili da tu obavezu prenese na lice ovlašćeno za upravljanje opasnim otpadom, u skladu sa ovim zakonom;
- 5) naredi proizvođaču otpada da izvrši klasifikaciju otpada i pribavi dokaze o karakterizaciji otpada, odnosno upotrebnoj vrednosti reciklabilnog materijala;
- 6) naredi proizvođaču, odnosno vlasniku i/ili drugom držaocu otpada, odvojeno sakupljanje otpada u skladu sa potrebama budućeg tretmana;
- 7) naredi proizvođaču otpada da preda otpad pravnom licu ili preduzetniku koje je ovlašćeno za upravljanje otpadom, ako nije u mogućnosti da organizuje postupanje sa otpadom u skladu sa ovim zakonom;
- 8) naredi proizvođaču otpada da vodi i čuva propisane evidencije, licu koje vrši promet da dostavlja podatke o vrsti i količini otpada, uključujući i sekundarne sirovine koje su stavljene u promet;
- 9) naredi proizvođaču otpada da odredi lice odgovorno za upravljanje otpadom;
- 10) zabrani svako kretanje otpada suprotno uslovima u dozvoli izdatoj u skladu sa ovim zakonom;
- 10a) zabrani obavljanje poslova posredovanja u upravljanju otpadom, odnosno trgovine otpadom licu koje nije upisano u registar posrednika u upravljanju otpadom, odnosno registar trgovaca otpadom, odnosno naredi obavljanje poslova u skladu sa ovim zakonom;
- 11) zabrani tretman otpada suprotno uslovima iz dozvole;
- 12) zabrani rad postrojenja i upotrebu opreme za tretman otpada koja se ne koristi u skladu sa tehničkim uputstvom;
- 13) zabrani tretman otpada ako otpad nije obezbeđen i zaštićen od rasipanja i procurivanja;
- 14) zabrani prijem i odlaganje otpada na deponiji suprotno uslovima u izdatoj dozvoli;
- 15) naredi sprovođenje mera kojima se obezbeđuje zaštita životne sredine na deponiji u skladu sa zakonom;
- 16) naredi sprovođenje rekultivacije deponije posle njenog zatvaranja i nadzor nad deponijom u periodu od najmanje 30 godina, u cilju smanjenja rizika po zdravlje ljudi i životnu sredinu;
- 17) naredi pravnom licu i preduzetniku koje obavlja poslove upravljanja otpadom u skladu sa ovim zakonom, određivanje kvalifikovanog lica odgovornog za stručni rad u postrojenju za upravljanje otpadom;
- 18) naredi pravnom licu i preduzetniku koje obavlja poslove upravljanja otpadom u skladu sa ovim zakonom vođenje i čuvanje propisanih evidencija;
- 19) zabrani izgradnju i rad postrojenja za upravljanje otpadom koje ne ispunjava tehničke i druge uslove propisane ovim i drugim zakonom;
- 20) zabrani tretman, odnosno skladištenje, ponovno iskorišćenje ili odlaganje otpada van postrojenja za upravljanje otpadom koje ima dozvolu;
- 21) naredi licu koje vrši sakupljanje, odnosno transport otpada da otpad sakuplja od proizvođača ili vlasnika i/ili drugog držaoca i da ga transportuje do postrojenja koje ima dozvolu za upravljanje otpadom, odnosno do centra za sakupljanje, transfer stanice ili postrojenja za tretman odnosno ponovno iskorišćenje ili odlaganje;
- 22) naredi licu koje vrši sakupljanje i/ili transport otpada da obezbedi odvojen prevoz različitih vrsta otpada, naročito opasnog otpada;
- 23) zabrani sakupljanje i/ili transport opasnog otpada sa drugim otpadom;
- 24) zabrani utovar i transport otpada ako se ne obavlja u zatvorenom vozilu, kontejneru ili na drugi odgovarajući način koji onemogućava rasipanje ili ispadanje otpada prilikom transporta, utovara ili istovara;
- 25) naredi prevozniku otpada da, u slučaju zagađenja nastalog tokom transporta, izvrši čišćenje i dovođenje zagađenog područja u zadovoljavajuće stanje;
- 26) zabrani transport opasnog otpada bez propisane dokumentacije;

27) zabrani skladištenje otpada na mestima koja nisu tehnički opremljena za privremeno čuvanje otpada i/ili nemaju dozvolu za skladištenje, kao i ako je istekao propisani period skladištenja;

27a) naredi licu da ukloni uskladišteni otpad kada otpad skladišti na mestu za koje ne poseduje dozvolu za skladištenje otpada, kao i ako je istekao propisani period skladištenja, odnosno period na koji je dozvola za skladištenje izdata;

28) zabrani tretman otpada suprotno uslovima u izdatoj dozvoli;

29) zabrani rad postrojenja i korišćenje opreme za tretman otpada za koje nije dobijena dozvola;

30) zabrani rad mobilnog postrojenja za tretman otpada koje nema dozvolu;

31) naredi odvojeno sakupljanje, skladištenje i tretman sekundarnih sirovina;

32) zabrani fizičko-hemijski i hemijski tretman otpada koji se vrši suprotno odredbama ovog zakona;

33) zabrani biološki tretman otpada suprotno uslovima u izdatoj dozvoli;

34) zabrani termički tretman otpada suprotno uslovima u izdatoj dozvoli;

35) zabrani rad deponije koja ne ispunjava propisane tehničke, tehnološke i druge uslove i zahteve;

36) zabrani odlaganje otpada koji nije prethodno podvrgnut tretmanu i odlaganje opasnog otpada sa drugim vrstama otpada na istoj lokaciji, odnosno deponiji;

37) zabrani mešanje komunalnog otpada sa opasnim otpadom;

38) zabrani odlaganje komunalnog otpada suprotno zakonu i uslovima u izdatoj dozvoli;

39) naredi selekciju radi reciklaže i sakupljanje opasnog otpada iz domaćinstava;

40) zabrani sakupljanje, transport, tretman, odnosno skladištenje, ponovno iskorišćenje i odlaganje opasnog otpada koji nije obeležen i upakovan na način kojim se obezbeđuje minimalan uticaj na zdravlje ljudi i životnu sredinu;

41) zabrani mešanje različitih vrsta opasnog otpada, osim pod nadzorom kvalifikovanog lica i u postupku tretmana opasnog otpada;

42) zabrani odlaganje opasnog otpada bez prethodnog tretmana kojim se značajno smanjuju opasne komponente i njihova svojstva, masa i zapremina;

43) zabrani razblaživanje opasnog otpada radi ispuštanja u životnu sredinu;

44) zabrani kretanje otpada bez Dokumenta o kretanju otpada, odnosno Dokumenta o kretanju opasnog otpada;

45) zabrani svaku radnju ili akt kojim se upravlja posebnim tokovima otpada suprotno ovom zakonu;

46) naredi proizvođaču i uvozniku, odnosno vlasniku i/ili drugom držaocu otpada primenu ili izvršenje posebnih mera upravljanja tokovima otpada propisanih ovim zakonom;

47) zabrani sakupljanje i transport otpada izvan teritorije za koju je izdata dozvola;

48) zabrani uvoz, izvoz i tranzit otpada koji se obavlja suprotno odredbama ovog i drugog zakona;

49) naredi licu koje ima dozvolu za upravljanje otpadom primenu i sprovođenje mera propisanih za slučaj udesa;

50) naredi licu koje ima dozvolu za upravljanje otpadom dostavljanje odgovarajućih podataka i izveštaja u skladu sa ovim zakonom;

50a) naloži proizvođaču i uvozniku proizvoda koji posle upotrebe postaju posebni tokovi otpada da vodi i čuva dnevnu evidenciju i dostavi godišnji izveštaj;

51) zabrani svaku radnju ili akt protivan odredbama ovog zakona;

52) naredi izvršenje drugih propisanih obaveza u određenom roku.

Ako inspektor u vršenju poslova iz člana 85. ovog zakona utvrdi da su povređene odredbe zakona kojim se uređuje prevoz i transport, zaštita zdravlja ljudi i životinja, promet lekova i/ili drugih zakona, dužan je da o tome, bez odlaganja, obavesti drugog nadležnog inspektora.

U vršenju inspekcijских poslova inspektor može privremeno oduzeti predmete, opremu ili uređaje čija upotreba nije dozvoljena ili koji su nastali, odnosno kojima su izvršene nedozvoljene radnje.

U slučajevima kada inspektor utvrdi takve povrede zakona za koje su istovremeno propisane i nadležnosti drugih inspekcijских organa, obavezan je da, bez odlaganja, obavesti ministra kako bi se zajednički izvršio nadzor i preduzele odgovarajuće mere.

U vršenju nadzora nad primenom mera i postupaka upravljanja otpadom inspektor ima i ovlašćenja i dužnosti utvrđene drugim propisima.

XIII NADLEŽNOST ZA REŠAVANJE O ŽALBI

Član 87

Na rešenje inspektora iz člana 86. stav 1. ovog zakona može se izjaviti žalba ministru.

Žalba se izjavljuje u roku od 15 dana od dana prijema rešenja.

Žalba ne odlaže izvršenje rešenja.

O žalbi na prvostepeno rešenje nadležnog organa opštine, odnosno grada, odnosno grada Beograda, koje je doneto u vršenju poverenih poslova, rešava ministar.

O žalbi na prvostepeno rešenje nadležnog organa autonomne pokrajine u vršenju poverenih poslova rešava ministar.

O žalbi na prvostepeno rešenje područne jedinice ministarstva rešava ministar.

O žalbi na prvostepeno rešenje ministarstva, rešava Vlada.

XIV KAZNE NE ODREDBE

1. Privredni prestupi

Član 88

Novčanom kaznom od 1.500.000 do 3.000.000 dinara kazniće se za privredni prestup privredno društvo, preduzeće ili drugo pravno lice, ako:

1) postupa sa proizvodnim ostatkom kao sa nusproizvodom suprotno propisanim uslovima i/ili ne poseduje dokaze o ispunjenosti tih uslova (čl. 8a i 8b);

1a) krši odredbe o prestanku statusa otpada (član 8v);

1b) obavlja poslove bez plana upravljanja otpadom ili ne vrši njegovo ažuriranje u propisanom roku (član 15. st. 1. do 3);

2) obavlja poslove upravljanja otpadom bez radnog plana postrojenja za upravljanje otpadom ili ne vrši njegovo ažuriranje u propisanom roku (član 16);

2a) obavlja poslove posredovanja u upravljanju otpadom, odnosno trgovine otpadom suprotno odredbama ovog zakona (član 28a);

3) ne pribavi dozvolu za tretman otpada i poslove tretmana otpada ne obavlja u skladu sa dozvolom, ne objavi listu otpada za čiji tretman ima dozvolu, ne obezbeđuje otpad i ne zaštiti ga od rasipanja i procurivanja ili u slučaju udesa bez odlaganja ne obavesti nadležni organ (član 29. tač. 3), 4), 6) i 7);

4) ne pribavi dozvolu za odlaganje otpada i otpad ne odlaže u skladu sa tom dozvolom, ne obezbedi sprovođenje propisanih mera kojima se obezbeđuje zaštita životne sredine, ako ne obezbedi rekultivaciju deponije i nadzor nad deponijom posle njenog zatvaranja u periodu od najmanje 30 godina ili u slučaju udesa na deponiji bez odlaganja ne obavesti nadležni organ (član 30. stav 1. tač. 3), 4), 6) i 7);

5) na deponiju primi otpad koji ne ispunjava uslove o odlaganju otpada propisane dozvolom ili ako o odbijanju prihvatanja ne obavesti nadležni organ (član 30. st. 2. i 3);

6) gradi postrojenje ili obavlja delatnost u postrojenju za upravljanje otpadom koje nema dozvolu za obavljanje tih delatnosti (član 33. st. 1. i 2);

7) skladišti otpad na mestima koja nisu tehnički opremljena za privremeno čuvanje otpada na lokaciji proizvođača ili vlasnika i/ili drugog držaoca otpada, u centrima za sakupljanje, transfer stanicama i drugim lokacijama ili po isteku propisanog roka za privremeno skladištenje (član 36);

8) tretman otpada obavlja suprotno odredbama ovog zakona ili za mobilno postrojenje za tretman otpada ne pribavi dozvolu (član 37. st. 1. i 3);

8a) vrši ponovno iskorišćenje i odlaganje otpada suprotno članu 38. ovog zakona;

9) vrši fizičko-hemijski tretman otpada suprotno propisanim uslovima (član 39);

10) vrši biološki tretman otpada suprotno propisanim uslovima (član 40);

11) vrši termički tretman otpada suprotno uslovima u dozvoli (član 41);

12) vrši odlaganje otpada na lokaciji koja ne ispunjava tehničke, tehnološke i druge propisane uslove, odnosno suprotno uslovima utvrđenim u dozvoli ili bez prethodnog tretmana ili odlaže opasan otpad zajedno sa drugim vrstama otpada (član 42. st. 2, 4. i 6);

13) ne postupa u skladu sa članom 44. ovog zakona;

14) (*brisana*)

15) obavlja upravljanje otpadom bez dozvole (član 59);

16) obavlja aktivnosti bez potvrde o izuzimanju od obaveze pribavljanja dozvole u slučajevima za koje se ne zahteva dozvola (član 61);

17) vrši uvoz, izvoz ili tranzit otpada suprotno uslovima i načinu propisanim u čl. 71. i 72. ovog zakona.

Za privredni prestup iz stava 1. ovog člana može se izreći novčana kazna u srazmeri sa visinom učinjene štete, neizvršene obaveze ili vrednosti robe ili druge stvari koja je predmet privrednog prestupa, a najviše do dvadesetostrukog iznosa učinjene štete, neizvršene obaveze ili vrednosti robe ili druge stvari koja je predmet privrednog prestupa.

Novčanom kaznom od 100.000 do 200.000 dinara kazniće se za privredni prestup iz stava 1. ovog člana i odgovorno lice u privrednom društvu, preduzeću i drugom pravnom licu.

Novčanom kaznom od 1.500.000 do 3.000.000 dinara kazniće se za privredni prestup iz stava 1. ovog člana strano pravno lice ako ima predstavništvo na teritoriji Republike Srbije i/ili ako je privredni prestup učinjen na teritoriji Republike njegovim prevoznim sredstvom.

Novčanom kaznom od 100.000 do 200.000 dinara kazniće se za privredni prestup iz stava 1. ovog člana i odgovorno lice u stranom pravnom licu.

Zaštitne mere

Član 89

Za privredni prestup iz člana 88. ovog zakona, pored propisane novčane kazne privrednom društvu, preduzeću ili drugom pravnom licu može se izreći i zaštitna mera zabrane obavljanja određene privredne delatnosti, a odgovornom licu zaštitna mera zabrane vršenja određene dužnosti u trajanju do deset godina.

Za privredni prestup iz člana 88. ovog zakona može se uz kaznu izreći i zaštitna mera oduzimanja predmeta koji su upotrebljeni ili namenjeni za izvršenje privrednog prestupa, odnosno koji su nastali izvršenjem privrednog prestupa.

2. Prekršaji

Član 90

Novčanom kaznom od 500.000 do 1.000.000 dinara kazniće se za prekršaj privredno društvo, preduzeće ili drugo pravno lice, ako:

- 1) ne klasifikuje otpad na propisan način, odnosno ne izvrši ispitivanje otpada, u skladu sa ovim zakonom (član 8. st. 4. i 5);
- 2) ne izvrši preuzimanje sopstvenih proizvoda koji posle upotrebe postaju opasan otpad, bez naknade troškova, odnosno ako tu obavezu ne prenese na drugo pravno lice (član 25. st. 2. i 3);
- 3) postupa suprotno članu 26. st. 1. i 3. ovog zakona;
- 4) obavlja transport otpada suprotno članu 28. ovog zakona;
- 5) ne obezbedi sprovođenje radnog plana postrojenja, kao operater postrojenja za tretman otpada ili operater na deponiji ne vodi propisane evidencije ili ne odredi kvalifikovano lice odgovorno za stručni rad u postrojenju, odnosno na deponiji (član 29. tač. 1), 8) i 9) i član 30. stav 1. tač. 1), 8) i 9);
- 6) sakupljanje i transport otpada ne vrši u skladu sa članom 35. ovog zakona;
- 7) postupa sa komunalnim otpadom suprotno članu 43. ovog zakona;
- 8) ne poseduje Dokument o kretanju otpada (član 45. st. 1. do 5);
- 9) ne poseduje Dokument o kretanju opasnog otpada (član 46. st. 1. do 6);
- 10) upravlja posebnim tokovima otpada suprotno ovom zakonu (čl. 47-57);
- 11) vrši sakupljanje i transport otpada suprotno članu 70. ovog zakona;
- 12) ne postupa u skladu sa članom 75. st. 1, 2, 3, 5, 7, 8, 9, 13. i 14. ovog zakona.
- 13) *(brisana)*

Za prekršaj iz stava 1. ovog člana može se izreći novčana kazna u srazmeri sa visinom pričinjene štete ili neizvršene obaveze, vrednosti robe ili druge stvari koja je predmet prekršaja, a najviše do dvadesetostrukog iznosa tih vrednosti.

Za prekršaj iz stava 1. ovog člana kazniće se i odgovorno lice u privrednom društvu, preduzeću ili drugom pravnom licu novčanom kaznom od 25.000 do 50.000 dinara.

Za radnje iz člana 88. stav 1. ovog zakona i stava 1. ovog člana kazniće se preduzetnik novčanom kaznom od 250.000 do 500.000 dinara ili kaznom zatvora do 30 dana.

Za prekršaj iz stava 1. tač. 3), 6), 7), 10) i 11) ovog člana kazniće se fizičko lice novčanom kaznom od 5.000 do 50.000 dinara ili kaznom zatvora do 30 dana.

Zaštitne mere uz kaznu za prekršaj

Član 91

Za prekršaj iz člana 90. ovog zakona može se uz kaznu izreći i zaštitna mera oduzimanja predmeta koji su upotrebljeni ili namenjeni za izvršenje prekršaja, odnosno koji su nastali izvršenjem prekršaja.

Prekršaj odgovornog lica u organu državne uprave, imaocu javnih ovlašćenja, odnosno ovlašćenom pravnom licu

Član 92

Novčanom kaznom od 25.000 do 50.000 dinara kazniće se za prekršaj odgovorno lice u organu državne uprave, odgovorno lice u jedinici lokalne samouprave, imaocu javnih ovlašćenja, odnosno ovlašćenom pravnom licu, ako:

- 1) ne vodi registar nusproizvoda i registar otpada koji je prestao da bude otpad i podatke iz registra ne dostavlja Agenciji (član 8g);
- 2) ne donese regionalni, odnosno lokalni plan upravljanja otpadom usklađen sa nacionalnim planom i ne dostavi ga ministarstvu u propisanom roku (čl. 12, 13. i 14. stav 3);

- 3) ne obezbedi i ne sprovodi upravljanje otpadom na teritoriji jedinica lokalne samouprave pod uslovima i na način utvrđenim zakonom, strategijom i sporazumom skupština jedinica lokalne samouprave (član 21. stav 1);
- 4) vrši ispitivanje otpada bez propisanog ovlašćenja ili suprotno izdatom ovlašćenju ili u vršenju poslova postupa na protivpravan, nemoralan i nedostojan način (član 24. stav 4);
- 5) ako ne uredi selekciju i odvojeno sakupljanje otpada, ne obezbeđuje odlaganje otpada iz domaćinstva u kontejnere ili na drugi način, ne organizuje i ne opremi centre za sakupljanje otpada iz domaćinstva koji nije moguće odložiti u kontejnere za komunalni otpad (član 43. stav 4);
- 6) ne izvrši evidenciju divljih deponija i postojećih nesanitarnih deponija - smetlišta na svom području i ne obezbedi uklanjanje i sanaciju, ne izradi projekat sanacije i rekultivacije za postojeće nesanitarnе deponije - smetlišta na način i u roku propisnim ovim zakonom i ne dostavi radni plan postrojenja sa programom korektivnih mera i dinamikom prilagođavanja rada postrojenja (član 43. st. 7, 8. i 9);
- 7) izda dozvolu ako uz zahtev za njeno izdavanje nije podneta propisana dokumentacija (član 62);
- 8) ne obaveštava javnost na način propisan ovim zakonom (član 69);
- 9) ne dostavi Agenciji izveštaje o realizaciji planova u propisanom roku (član 74. st. 2, 3, 4. i 5);
- 10) ne postupa u skladu sa članom 75. st. 10, 15, 16. i 17. ovog zakona;
- 11) ne vodi registar izdatih dozvola za upravljanje otpadom, odnosno registar izdatih potvrda o izuzimanju od obaveze pribavljanja dozvole, odnosno registar posrednika u upravljanju otpadom, odnosno trgovaca otpadom i podatke iz registra ne dostavlja Agenciji (član 76. st. 1. i 2);
- 12) nenamenski koristi sredstva za upravljanje otpadom (član 81).

XV PRELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Član 93

Pravna i fizička lica uskladiće svoje poslovanje sa odredbama ovog zakona u roku od godinu dana od dana stupanja na snagu ovog zakona, osim ako ovim zakonom nije drukčije određeno.

Član 94

Proizvođači otpada u postojećim postrojenjima iz člana 15. ovog zakona dužni su da u roku od godinu dana od dana stupanja na snagu ovog zakona izrade plan upravljanja otpadom u postrojenju, u skladu sa zakonom.

Plan iz stava 1. ovog člana sadrži naročito mere i dinamiku prilagođavanja rada postojećeg postrojenja i aktivnosti u skladu sa odredbama ovog zakona do 31. decembra 2015. godine.

Ako je u postojećem postrojenju iz stava 1. ovog člana izvršeno privremeno skladištenje otpada do dana stupanja na snagu ovog zakona, proizvođač otpada dužan je da planom, odnosno merama za prilagođavanje rada postojećeg postrojenja i aktivnosti, obezbedi uklanjanje privremeno uskladištenog otpada najkasnije u roku od tri godine od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Član 95

Operateri postojećih postrojenja za upravljanje otpadom izuzev postrojenja iz člana 15. ovog zakona, odnosno pravna i fizička lica koja obavljaju delatnosti u oblasti upravljanja otpadom, dužni su da u roku od šest meseci od dana stupanja na snagu ovog zakona prijave svoju delatnost organu nadležnom za izdavanje dozvola, u skladu sa ovim zakonom.

Uz prijavu iz stava 1. ovog člana podnosi se:

- 1) akt o osnivanju;
- 2) izvod iz odgovarajućeg registra;
- 3) dokazi i dokumentacija o postrojenju, njegovom kapacitetu i tehničkim karakteristikama;
- 4) dokazi i dokumentacija o opremi, sredstvima za rad i drugim dobrima kojima raspolaže.

Po isteku roka iz stava 1. ovog člana organ nadležan za izdavanje dozvole, u roku koji ne može biti duži od 90 dana, obaveštava operatera o uslovima za izdavanje dozvole u skladu sa ovim zakonom.

Član 96

Operateri postojećih postrojenja za upravljanje otpadom dužni su da u roku od šest meseci po dobijanju obaveštenja iz člana 95. stav 3. ovog zakona dostave nadležnom organu radni plan postrojenja sa programom mera i dinamikom prilagođavanja rada postrojenja u skladu sa odredbama ovog zakona za period do 31. decembra 2012. godine.

Za postojeće deponije komunalnog otpada koje nisu izgrađene u skladu sa ovim zakonom, pored radnog plana iz stava 1. ovog člana, dostavlja se i projekat sanacije ili zatvaranja.

Član 97

Jedinica lokalne samouprave dužna je da:

- 1) u roku od godinu dana od dana stupanja na snagu ovog zakona izradi popis neuređenih deponija na svom području koje ne ispunjavaju uslove iz ovog zakona;

2) u roku od dve godine od dana stupanja na snagu ovog zakona izradi projekte sanacije i rekultivacije neuređenih deponija, na koje saglasnost daje ministarstvo, odnosno autonomna pokrajina;

3) u roku od godinu dana od dana stupanja na snagu ovog zakona, u sporazumu sa jednom ili više jedinica lokalne samouprave iz člana 34. stav 1. ovog zakona, odredi lokaciju za izgradnju i rad postrojenja za skladištenje, tretman ili odlaganje otpada na svojoj teritoriji.

Popis neuređenih deponija sadrži podatke o lokaciji, prostornim i geometrijskim karakteristikama, vrstama i količinama odloženog otpada, rokove njihove sanacije i rekultivacije, kao i druge podatke od značaja za utvrđivanje i sprovođenje projekata iz stava 1. tačka 2) ovog člana.

Član 98

Baterije i akumulatori koji su proizvedeni ili uvezeni pre dana stupanja na snagu ovog zakona mogu biti u prometu bez propisanih oznaka najduže godinu dana po donošenju propisa iz člana 47. stav 9. ovog zakona.

Član 99

Proizvođači i uvoznici električnih i elektronskih proizvoda dužni su da mere i postupke u upravljanju otpadom od električnih i elektronskih proizvoda usklade sa ovim zakonom do 31. decembra 2012. godine.

Član 100

Odlaganje, odnosno dekontaminacija uređaja iz člana 52. stav 5. ovog zakona koji sadrže PCB i odlaganje PCB iz tih uređaja, izvršiće se najkasnije do 2015. godine.

Izuzetno od stava 1. ovog člana, vlasnik uređaja koji sadrži između 0,05-0,005 procenata masenog udela PCB dužan je da obezbedi odlaganje, odnosno dekontaminaciju uređaja po prestanku njihove upotrebe.

Plan zamene, odnosno odlaganja i dekontaminacije uređaja koji sadrži PCB vlasnik uređaja dužan je da donese u roku od šest meseci od donošenja propisa iz člana 52. stav 10. ovog zakona.

Član 101

Agencija za reciklažu prestaje sa radom tridesetog dana od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Poslove, predmete, arhivu i drugu stručnu dokumentaciju Agencije za reciklažu, opremu i sredstva za rad koje je koristila Agencija, kao i zaposlene i postavljena lica u Agenciji, preuzima ministarstvo.

Član 102

Danom stupanja na snagu ovog zakona prestaju da važe:

- 1) Zakon o postupanju sa otpadnim materijama ("Službeni glasnik RS", br. 25/96, 26/96 i 101/05 - dr. zakon);
- 2) član 57. stav 2. Zakona o zaštiti životne sredine ("Službeni glasnik RS", broj 135/04);
- 3) član 82. stav 2. Zakona o lekovima i medicinskim sredstvima ("Službeni glasnik RS", br. 84/04 i 85/05 - dr. zakon).

Član 103

Propisi koji se donose na osnovu ovog zakona doneće se u roku od godinu dana od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Član 104

Do donošenja propisa na osnovu ovlašćenja iz ovog zakona primenjivaće se:

- 1) Pravilnik o uslovima i načinu razvrstavanja, pakovanja i čuvanja sekundarnih sirovina ("Službeni glasnik RS", broj 55/01);
- 2) Pravilnik o načinu uništavanja lekova, pomoćnih lekovitih sredstava i medicinskih sredstava ("Službeni list SRJ", br. 16/94 i 22/94).

Član 105

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenom glasniku Republike Srbije".

Samostalni članovi Zakona o izmenama i dopunama Zakona o upravljanju otpadom

("Sl. glasnik RS", br. 88/2010)

Član 23

Dve ili više jedinica lokalne samouprave dužne su da u roku od devet meseci od dana stupanja na snagu ovog zakona zaključe sporazum o zajedničkom obezbeđivanju i sprovođenju upravljanja otpadom iz člana 21. stav 1. Zakona.

Član 24

Propisi koji se donose na osnovu ovog zakona doneće se u roku od šest meseci od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Član 25

Odredba člana 16. stav 2. tač. 5) i 6) ovog zakona koja se odnosi na donošenje odluke po zahtevu za odobravanje uvoza, izvoza i tranzita otpada važi do dana pristupanja Republike Srbije Svetskoj trgovinskoj organizaciji.

Član 26

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenom glasniku Republike Srbije".

Samostalni članovi Zakona o izmenama i dopunama Zakona o upravljanju otpadom

("Sl. glasnik RS", br. 14/2016)

Član 52

Propisi koji se donose na osnovu ovog zakona doneće se u roku od godinu dana od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Vlada će doneti Strategiju upravljanja otpadom u roku od godinu dana od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Autonomna pokrajina, odnosno jedinica lokalne samouprave dužna je da uskladi regionalne i lokalne planove upravljanja otpadom u roku od godinu dana od dana donošenja strategije iz stava 2. ovog člana.

Član 53

Jedinica lokalne samouprave dužna je:

- 1) da uredi selekciju i odvojeno sakupljanje otpada radi reciklaže najkasnije u roku od dve godine od dana stupanja na snagu ovog zakona, odnosno organizuje selektivno i odvojeno sakupljanje otpada radi reciklaže najkasnije u roku od tri godine od dana stupanja na snagu ovog zakona;
- 2) da organizuje i opremi centre za sakupljanje otpada iz domaćinstva najkasnije u roku od dve godine od dana stupanja na snagu ovog zakona;
- 3) da izradi evidenciju divljih deponija u roku od godinu dana od dana stupanja na snagu ovog zakona;
- 4) da izradi evidenciju i projekte sanacije i rekultivacije postojećih nesanitarnih deponija - smetlišta, na koje saglasnost daje ministarstvo, odnosno autonomna pokrajina, najkasnije u roku od dve godine od dana stupanja na snagu ovog zakona;
- 5) da u sporazumu sa jednom ili više jedinica lokalne samouprave iz člana 34. stav 1. Zakona o upravljanju otpadom ("Službeni glasnik RS", br. 36/09 i 88/10), odredi lokaciju za izgradnju i rad postrojenja za tretman, odnosno skladištenje, ponovno iskorišćenje i odlaganje otpada na svojoj teritoriji, najkasnije u roku od tri godine od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Evidencija i projekti sanacije postojećih nesanitarnih deponija - smetlišta sadrže podatke o lokaciji, prostornim i geometrijskim karakteristikama, vrstama i količinama odloženog otpada, rokove njihove sanacije i rekultivacije, kao i druge podatke od značaja za utvrđivanje i sprovođenje projekata iz stava 1. tačka 2) ovog člana, u skladu sa posebnim propisom.

Član 54

Javno komunalno preduzeće koje upravlja postojećim nesanitarnim deponijama - smetlištima komunalnog otpada dužno je da pripremi i dostavi ministarstvu, odnosno nadležnom organu autonomne pokrajine na odobrenje plan prilagođavanja postrojenja do 31. decembra 2017. godine, uzimajući posebno u obzir uslove iz člana 64. Zakona o upravljanju otpadom ("Službeni glasnik RS", br. 36/09 i 88/10) i sve korektivne mere za koje operater smatra da su potrebne u cilju usklađivanja sa zahtevima ovog zakona, osim sa zahtevima koji se odnose na uslove za određivanje lokacije, u skladu sa propisom kojim se uređuje odlaganje otpada na deponije.

Nadležni organ dužan je da, na osnovu dostavljenog plana prilagođavanja postrojenja, donese do 31. decembra 2018. godine odluku da li postrojenje može da nastavi sa radom prema dostavljenom planu prilagođavanja, u skladu sa važećim propisima.

Nadležni organ, što je pre moguće, preduzima odgovarajuće mere za zatvaranje nesanitarnih deponija - smetlišta komunalnog otpada iz stava 1. ovog člana za koje nije doneta odluka da mogu da nastave sa radom, u skladu sa ovim zakonom i projektom za zatvaranje i sanaciju.

Nadležni organ, na osnovu plana prilagođavanja postrojenja, odobrava potrebne radove i određuje rok za ispunjenje zahteva u skladu sa ovim zakonom, propisom kojim se uređuje odlaganje otpada na deponije, osim sa zahtevima koji se odnose na uslove za određivanje lokacije utvrđenim propisom kojim se uređuje odlaganje otpada na deponije.

Pravna i fizička lica uskladiće svoje poslovanje sa odredbama ovog zakona u roku od godinu dana od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Na zahteve za izdavanje dozvole za upravljanje otpadom koji su podneti pre stupanja na snagu ovog zakona primenjuju se odredbe zakona koji je važio u vreme podnošenja zahteva.

Član 55

Odlaganje, odnosno dekontaminacija uređaja iz člana 52. stav 5. Zakona o upravljanju otpadom ("Službeni glasnik RS", br. 36/09 i 88/10) koji sadrže PCB i odlaganje PCB iz tih uređaja, izvršiće se najkasnije do 31. decembra 2019. godine.

Izuzetno od stava 1. ovog člana, vlasnik i/ili drugi držalac uređaja koji sadrži između 0,05-0,005 procenata masenog udela PCB dužan je da obezbedi odlaganje, odnosno dekontaminaciju uređaja po prestanku njihove upotrebe.

Plan zamene, odnosno odlaganja i dekontaminacije uređaja koji sadrži PCB vlasnik i/ili drugi držalac uređaja dužan je da donese do 31. decembra 2017. godine.

Član 56

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenom glasniku Republike Srbije", osim odredaba člana 5. ovog zakona u delu koji se odnosi na obaveštavanje Evropske unije o prestanku statusa otpada, koje se primenjuju od dana pristupanja Republike Srbije Evropskoj uniji, kao i odredaba člana 18. ovog zakona i odredaba člana 42. ovog zakona u delu koji se odnosi na obavezu vođenja registra posrednika u upravljanju otpadom, odnosno trgovaca otpadom i obavezu tromesečnog dostavljanja podataka koje se primenjuju od 2020. godine.